

This project is funded
by the European Union

Support for structured policy dialogue, coordination of the
implementation of the Association Agreement and enhancement of
the legal approximation process
EuropeAid/139112/DH/SER/MD

Numărul de identificare a proiectului. EuropeAid/139112/DH/SER/MD
Proiect N. 2020/415-097;

Raport de evaluare

RAPORT PRIVIND EVALUAREA LEGII NR. 139/2010 ȘI A PROIECTULUI DE MODIFICARE A ACESTEIA ÎN VEDEREA ARMONIZĂRII CU DIRECTIVELE UE ȘI TRATATELE INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE

Februarie 2021

Legat de activitățile proiectului:

C.3.4.1. Sprijin în elaborarea legii (modificarea Legii drepturilor de autor) și transpunerea
directivelor UE asupra sistemului de gestiune colectivă

Pregătite de: Ms Irina Lucan Arjoca

This project is funded by The
European Union

1

A project implemented by a
consortium led by

This project is funded
by the European Union

Support for structured policy dialogue, coordination of the
implementation of the Association Agreement and enhancement of
the legal approximation process
EuropeAid/139112/DH/SER/MD

Index

Index.....	2
Acronime.....	4
1 Introducere în tratatele internaționale relevante și <i>acquis-ul UE</i>	5
1.1 <i>Tratate internaționale</i>	5
1.2 <i>ACQUIS-UL EUROPEAN</i>	6
2 <i>Observații generale privind procesul de transpunere legală</i>	8
3 <i>DIRECTIVA CONSILIULUI 93/83/CEE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR DISPOZIȚII REFERITOARE LA DREPTUL DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE APLICABILE DIFUZĂRII DE PROGRAME PRIN SATELIT ȘI RETRANSMISIEI PRIN CABLU</i>	9
3.1 <i>RECOMANDĂRI PRIVIND DREPTUL DE RETRANSMITERE PRIN CABLU:</i>	9
3.2 <i>RECOMMENDATIONS REGARDING PUBLIC COMMUNICATION BY SATELLITE</i>	14
4 <i>DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 96/9/CE PRIVIND PROTECȚIA JURIDICĂ</i>	15
4.1 <i>RECOMMENDATIONS:</i>	15
5 <i>DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/29/CE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR ASPECTE ALE DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE ÎN SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ</i>	18
5.1 <i>LIMITĂRI ȘI EXCEPȚII</i>	18
5.2 <i>MĂSURI TEHNICE ȘI INFORMAȚII REFERITOARE LA GESTIONAREA DREPTURILOR</i>	35
5.3 <i>SANCȚIUNI ȘI CĂI DE ATAC</i>	37
6 <i>DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/84/CE PRIVIND DREPTUL DE SUITĂ ÎN BENEFICIUL AUTORULUI UNEI OPERE DE ARTĂ ORIGINALE</i>	39
6.1 <i>RECOMANDĂRI:</i>	39
7 <i>DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2004/48/CE PRIVIND ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ</i>	41
7.1 <i>ECOMANDĂRI:</i>	41
8 <i>DIRECTIVA 2006/115/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND DREPTUL DE ÎNCHIRIERE ȘI DREPTUL DE ÎMPRUMUT ȘI ASUPRA ANUMITOR DREPTURI LEGATE DE COPYRIGHT ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELECTUALE (VERSIUNE CODIFICATĂ)</i>	47
8.1 <i>RECOMANDĂRI PRIVIND ÎMPRUMUTUL PUBLIC</i>	47
8.2 <i>RECOMANDĂRI PRIVIND REMUNERAȚIA ECHITABILĂ UNICĂ</i>	50
9 <i>DIRECTIVA 2006/116/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND DURATA DE PROTECȚIE A DREPTULUI DE AUTOR ȘI A ANUMITOR DREPTURI CONEXE; și DIRECTIVA 2011/77/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI 2006/116/CE PRIVIND DURATA DE PROTECȚIE A DREPTULUI DE AUTOR ȘI A ANUMITOR DREPTURI CONEXE</i>	52
9.1 <i>RECOMANDĂRI:</i>	52

This project is funded
by the European Union

Support for structured policy dialogue, coordination of the
implementation of the Association Agreement and enhancement of
the legal approximation process
EuropeAid/139112/DH/SER/MD

10	DIRECTIVA 2009/24/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND PROTECȚIA JURIDICĂ A PROGRAMELOR PENTRU CALCULATOR (VERSIUNE CODIFICATĂ).....	54
10.1	RECOMANDĂRI:.....	54
11	DIRECTIVA 2014/26/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND GESTIUNEA COLECTIVĂ A DREPTURILOR DE AUTOR ȘI A DREPTURILOR CONEXE ȘI ACORDAREA DE LICENȚE MULTITERITORIALE PENTRU DREPTURILE ASUPRA OPERELOR MUZICALE PENTRU UTILIZARE ONLINE PE PIAȚA INTERNĂ.....	59
11.1	RECOMANDĂRI GENERALE:.....	59
11.2	RECOMANDĂRI PRIVIND AVIZAREA ORGANIZAȚIILOR DE GESTIUNE COLECTIVĂ.....	61
11.3	RECOMANDĂRI PRIVIND DESEMNAREA COLECTORILOR.....	66
11.4	RECOMANDĂRI PRIVIND CONTROLUL ORGANISMELOR DE GESTIUNE COLECTIVĂ.....	69
11.5	RECOMANDĂRI PRIVIND PROCEDURA LEGALĂ DE STABILIRE A TARIFELOR, PRIN PARCURGAREA URMĂTOARELOR ETAPE: NEGOCIERE, MEDIERE/ARBITRAJ, INSTANȚĂ DE JUDECATĂ.....	71
12	DIRECTIVA (UE) NR. 2017/1.564 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI DIN 13 SEPTEMBRIE 2017 PRIVIND ANUMITE UTILIZĂRI PERMISE ALE ANUMITOR OPERE ȘI ALE ALTOR OBIECTE ALE PROTECȚIEI PRIN DREPT DE AUTOR ȘI DREPTURI CONEXE ÎN BENEFICIUL PERSOANELOR NEVĂZĂTOARE, CU DEFICIENȚE DE VEDERE SAU CU DIFICULTĂȚI DE CITIRE A MATERIALELOR IMPRIMATE ȘI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI 2001/29/CE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR ASPECTE ALE DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE ÎN SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ.....	76
12.1	RECOMANDĂRI.....	77
13	OBSERVAȚII DE TEHNICĂ LEGISLATIVĂ.....	78
14	CONCLUZII FINALE.....	79
15	ANEXA LA CAPITOLUL 11 - DIRECTIVA 2014/26/UE.....	80
15.1	LISTA AUTORITĂȚILOR COMPETENTE.....	80
15.2	LISTA ORGANIZAȚIILOR DE GESTIONARE COLECTIVĂ.....	81

This project is funded
by the European Union

Support for structured policy dialogue, coordination of the
implementation of the Association Agreement and enhancement of
the legal approximation process
EuropeAid/139112/DH/SER/MD

Acronime

Acronime	Explicație
AGEPI	Agenția De Stat Pentru Proprietatea Intelectuală din Republica Moldova
ANPFI	Asociația Obștească Asociația Națională a Producătorilor de Fonograme și Interpreți din Republica Moldova
ATIC	National Association of ICT Companies of the Republic of Moldova
FIA	Foreign Investors Association in the Republic of Moldova
IFRRO	International Federation of Reproduction Rights Organisations
TRIPs	Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
WIPO	World Intellectual Property Organization
WPPT	WIPO Performances and Phonograms Treaty

1 Introducere în tratatele internaționale relevante și acquis-ul UE

Prezentul Raport cuprinde o analiză a concordanței proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 cu prevederile Acquis-ului european, precum și cu prevederile tratatelor internaționale în domeniu, la care Republica Moldova este parte.

1.1 Tratate internaționale

În conformitate cu informațiile puse la dispoziție pe site-ul Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), precum și pe site-ul Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), Republica Moldova este parte la următoarele convenții și tratate internaționale în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe:

Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice (1886), Revizuită prin Actul de la Paris din 28 Septembrie 1979. Aderare: 1 august 1995, în vigoare începând cu data de 2 noiembrie 1995;

Convenția de la Roma pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organizațiilor de radiodifuziune (1961). Aderare: 5 septembrie 1995, în vigoare începând cu data de 5 decembrie 1995;

Convenție pentru protecția producătorilor de fonograme împotriva duplicării neautorizate a fonogramelor lor (Geneva, 1971). Aderare: 17 aprilie 2000, în vigoare începând cu data de 17 iulie 2000;

Tratatul OMPI privind drepturile de autor (WCT), 1996). Ratificare: 13 martie 1998, în vigoare începând cu data de 6 martie 2002;

Tratatul OMPI privind interpretările și fonogramele (WPPT), 1996). Ratificare: 13 martie 1998, în vigoare începând cu data de 20 mai 2002;

Tratatul OMPI de la Beijing privind interpretările audiovizuale (2012). Ratificare: 4 septembrie 2015, în vigoare începând cu data de 28 mai 2015;

Tratatul OMPI de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate ale persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate (2013). Ratificare: 19 februarie 2018, în vigoare începând cu data de 12 ianuarie 2018¹;

Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPs) (1994), începând cu data de 26 iulie 2001

¹ Pe site-ul OMPI este menționată data de 19 mai 2018;

1.2 ACQUIS-UL EUROPEAN

1.2.1 Directive europene care pot fi transpuse integral

- **Directiva 93/83/CEE** privind armonizarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu;
- **Directiva 96/9/CE** privind protecția juridică a bazelor de date;
- **Directiva 2001/29/CE** privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională;
- **Directiva 2001/84/CE** privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale;
- **Directiva 2004/48/CE** privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
- **Directiva 2011/77/UE** de modificare a Directivei 2006/116/CE privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe;

Versiuni codificate:

- **Directiva 2006/115/CE** privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale versiune codificate (versiune codificată, prin abrogarea Directivei 92/100/CEE);
- **Directiva 2006/116/CE** privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe (versiune codificată, prin abrogarea Directivei 93/98/CEE);
- **Directiva 2009/24/CE** privind protecția juridică a programelor pentru calculator (versiune codificată, prin abrogarea Directivei 91/250/CEE).

1.2.2 Directive europene ce pot fi transpuse parțial

- **Directiva 2014/26/UE** privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă. Această directivă se transpune parțial, respectiv Titlul I (Dispoziții generale), Titlul II (Organisme de gestiune colectivă) și Titlul IV (Măsuri de executare). Nu se vor transpune prevederile referitoare la entitățile de gestiune independentă și Titlul III (Acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile online asupra operelor muzicale de către organismele de gestiune colectivă);
- **Directiva (UE) nr. 2017/1.564** privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a directivei 2001/29/ce privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională poate fi transpusă parțial (nu se impune transpunerea articolelor 4 și 6, deoarece importul și exportul se derulează în conformitate cu legislația națională adoptată în temeiul Tratatului de la Marrakech);
- **Directiva (UE) 2019/789** de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului – Art. 9 Modificarea Directivei 93/83/CEE;
- **Directiva (UE) 2019/790** privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE – art. 12 Acordarea de

licențe colective cu efect extins; art. 14 Operele de artă vizuală în domeniul public; art. 17 Utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut.

Autoritățile din Republica Moldova trebuie să analizeze inclusiv posibilitatea transpunerii Art. 18 Principiul remunerării adecvate și proporționale; art. 19 Obligația de transparență; art. 20 Mecanismul de ajustare a contractelor; art. 21 Procedura de soluționare alternativă a litigiilor; art. 22 Dreptul de revocare; art. 23 Dispoziții comune.

În acest sens, menționez Considerentul 72 Autorii și artiștii interpreți sau executanți se află de obicei într-o poziție de negociere mai slabă atunci când acordă licențe sau își transferă drepturile prin contract, inclusiv prin intermediul propriilor societăți comerciale, în scopul exploatării lor în schimbul unei remunerații, și respectivele persoane fizice au nevoie de protecția asigurată de prezenta directivă pentru a putea beneficia pe deplin de drepturile armonizate în temeiul dreptului Uniunii. Această nevoie de protecție nu apare atunci când celălalt partener contractual este un utilizator final și nu exploatează opera, sau interpretarea sau execuția propriu-zisă, situație ce se poate regăsi, de exemplu, în unele contracte de muncă

1.2.3 Directive europene care nu pot fi transpuse, pentru moment în Republica Moldova

- **Directiva 2012/28/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane nu face obiectul analizei

2 Observații generale privind procesul de transpunere legală

În procesul de transpunere legislativă se impun atât preluarea unor considerente, care clarifică sau completează o serie de articole din directivele europene, cât și studierea practicii relevante a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Se impune refacerea tabelelor de concordanță pentru toate directivele europene ce vor fi transpuse în legea națională.

Se recomandă reglementarea:

- unor noțiuni esențiale pentru dreptul de autor și drepturile conexe, precum contractul de cesiune și contractul de comandă;
- dreptului exclusiv de reemitere, conform art. 3 lit. g, art. 7 și art. 13 din Convenția de la Roma (1961). Reemisiune - emiterea simultană de către un organism de radiodifuziune a unei emisiuni a unui alt organism de radiodifuziune;
- prestațiilor audiovizuale, în acord cu prevederile Tratatului de la Beijing privind interpretările și execuțiile audiovizuale, care a intrat în vigoare la 28 aprilie 2020.

Autoritățile din Republica Moldova trebuie să analizeze posibilitatea transunerii art. 17 din Directiva (UE) 2019/790, care să elimine astfel Articolul 66. *Încălcarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe prin intermediul rețelelor de calculatoare* din Legea 139/2010. În acest sens, rog a fi avute în vedere clarificările din Considerentele 64 și 65 din Directiva (UE) 2019/790, privind aplicarea distinctă a prevederilor **Directivei 2000/31/CE privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă** precum și a prevederilor Directivei UE 2019/790.

(64) Este oportun să se clarifice în prezenta directivă faptul că prestatorii de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii lor. Prin urmare, prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză, inclusiv prin intermediul unui acord de licență. Acest lucru nu afectează conceptul de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului în alte cazuri, în temeiul dreptului Uniunii, și nici nu afectează posibila aplicare a articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2001/29/CE altor prestatori de servicii care utilizează conținut protejat prin drept de autor.

(65) Atunci când prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt responsabili de acte de comunicare publică sau de acte de punere la dispoziția publicului, în condițiile stabilite în prezenta directivă, articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE nu ar trebui să se aplice răspunderii ce decurge din dispoziția prezentei directive privind utilizarea de conținut protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut. Acest lucru nu ar trebui să afecteze aplicarea articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE unor asemenea prestatori de servicii pentru scopuri care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive.

3 DIRECTIVA CONSILIULUI 93/83/CEE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR DISPOZIȚII REFERITOARE LA DREPTUL DE AUTOR ȘI DREPTURILE CONEXE APLICABILE DIFUZĂRII DE PROGRAME PRIN SATELIT ȘI RETRANSMISIEI PRIN CABLU.

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 au fost preluate incomplet și incorect prevederile Directivei 93/83/CEE referitoare la:

- retransmiterea prin cablu, respectiv art. 3, art. 11 alin. (5) – (8) și art. 51² alin. (9);
- comunicare publică prin satelit - nu a fost asigurată transpunerea prevederilor art. 1 alin. (2) și art. 3.

3.1 RECOMANDĂRI PRIVIND DREPTUL DE RETRANSMITERE PRIN CABLU:

3.1.1 TRANSPUNEREA DEFINIȚIEI DREPTULUI DE RETRANSMITERE PRIN CABLU,

așa cum este prevăzută în art. 9 din *Directiva 789/2019 de stabilire a normelor privind exercitarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, aplicabile anumitor transmisii online ale organismelor de radiodifuziune și anumitor retransmisii ale programelor de televiziune și radio și de modificare a Directivei 93/83/CEE a Consiliului;*

3.1.2 TRANSPUNEREA PREVEDERILOR ART. 9 alin. (2) DIN DIRECTIVA 93/83/CEE

care stabilește următoarele *Dacă titularul nu a încredințat gestionarea drepturilor sale unui organism de gestiune colectivă, organismul de gestiune colectivă care gestionează drepturi din aceeași categorie poate fi considerat mandatat cu gestionarea drepturilor sale. Dacă există mai multe organisme de gestiune colectivă care gestionează drepturi din această categorie, titularul poate să desemneze el însuși organismul de gestiune colectivă care va fi considerat mandatat să îi gestioneze drepturile. Titularul menționat în prezentul alineat are aceleași drepturi și obligații, în cadrul contractului încheiat între operatorul de cablu și organismul de gestiune colectivă considerat mandatat să îi gestioneze drepturile, ca și titularii care au mandatat acest organism de gestiune colectivă să le apere drepturile și își poate revendica drepturile într-un interval de timp care se fixează de către statul membru în cauză, a cărui durată nu este mai mică de 3 ani începând cu data retransmiterii prin cablu a operei sale sau a altui element protejat.*

În acest mod se asigură și respectarea prevederilor Directivei 2014/26/UE, în special, a dispozițiilor privind drepturile titularilor de drepturi în ceea ce privește alegerea unui organism de gestiune colectivă (art. 5 și Considerentul 19 - *În cazul în care un stat membru, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu obligațiile internaționale ale Uniunii și ale statelor sale membre, ar prevedea gestiunea colectivă obligatorie a drepturilor, alegerea titularilor ar fi limitată la alte organisme de gestiune colectivă).*

Ținând seama de aceste dispoziții, este necesară inclusiv reanalizarea art. 51² alin. (9) din Legea nr. 139/2010, în sensul eliminării confuziei dintre noțiunea juridică de *avizare* a unui organism de gestiune colectivă și noțiunea de *desemnare a unui colector unic*. Aceste aspecte sunt analizate pe larg în secțiunea destinată organismelor de gestiune colectivă.

3.1.3 ABROGAREA HOTĂRÂRII DE GUVERN NR. 641/2001 DESPRE TARIFELE MINIME ALE REMUNERAȚIEI DE AUTOR

În Republica Moldova, remunerațiile datorate de utilizatori, inclusiv în cazul dreptului de retransmitere prin cablu, sunt stabilite prin **Hotărârea de Guvern nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor**, act normativ emis în conformitate cu art. 25 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293-XIII din 23 noiembrie 1994.

Acest aspect este reținut și în cuprinsul Notei informative privind proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, mai exact „În prezent, cuantumul minim al remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie constituie 5,6% din suma încasată de la abonați (3,2% - dreptul de autor și 2,4% - drepturile conexe) sau prin acord - taxa lunară sau trimestrială pentru întreg volumul de emisiuni, stabilită în contract, conform Hotărârii Guvernului nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. De menționat că acesta constituie cuantumul minim de la care părțile pot negocia suma remunerației pentru dreptul de retransmisie. Din considerentul că cuantumul maxim nu este reglementat, în practică se aplică într-o manieră incorectă și unilaterală această prevedere legală.”

3.1.4 ELIMINAREA ART. 11 ALIN. (51), având în vedere faptul că tarifele pe care organismele de gestiune colectivă le solicită utilizatorilor nu trebuie să fie stabilite în cuprinsul Legii nr. 139/2010, modificată și completată.

Articolul 11 alin. (5¹) din proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 este unul din principalele aspecte divergente între AGEPI, organismele de gestiune colectivă și utilizatorii din Republica Moldova.

Atât AGEPI, cât și organismele de gestiune colectivă și utilizatorii din Republica Moldova par a fi de acord că remediarea acestei situații presupune indicarea expresă la nivel de lege a remunerației pentru dreptul de retransmitere prin cablu, singurul aspect problematic fiind cuantumul remunerației, respectiv:

- **2,8%** din suma încasată de la abonați, fără taxa pe valoarea adăugată, dar nu mai puțin de **1 leu** per abonat pe lună (AGEPI);
- **3%** din încasările obținute din activitatea de retransmisie a serviciilor de programe, fără taxa pe valoarea adăugată, dar nu mai puțin de **1 leu** per abonat pe lună (organismele de gestiune colectivă AN «COPYRIGHT» și ANPFI);
- limita maximă de **0,5%**, fără taxa pe valoarea adăugată, calculată din veniturile obținute din activitatea de retransmitere a serviciilor de programe, dar nu mai puțin de **0,5 lei** per abonat pe lună (ATIC, AmCham Moldova, FIA și ARAX IMPEX).

Soluția aleasă pentru modificarea și completarea Legii nr. 139/2010 nu este în acord cu prevederile Directivei 93/83/CEE și cu cele ale Directivei 26/2014/UE și nici nu asigură stabilirea unor tarife rezonabile și motivate, care să fie aplicate unitar și transparent în raport de operatorii de cablu. Astfel, prin stabilirea directă în cuprinsul Legii nr. 139/2010 a procentului convenit pentru retransmiterea prin cablu, indiferent de valoarea acestuia (3%, 2,8% sau 0,5%), se ridică următoarele probleme:

- Modificarea ulterioară a acestor tarife presupune o procedură anevoioasă, de durată, necesară modificării unei legi speciale;
- **Absența negocierii**, procedură obligatorie pentru stabilirea cuantumului remunerațiilor și autorizarea dreptului de retransmitere prin cablu, conform Considerentului 34 și Art.

12 din Directiva 93/83/CEE, precum și Considerentului 31 și Art. 16 din Directiva 2014/26/UE:

- Statele trebuie să asigure mecanismele adecvate prin care activitățile organismelor de gestiune colectivă să nu aducă atingere libertății de negociere contractuală a drepturilor din Directiva 93/83/CEE, fiind stabilit că această negociere are loc în cadrul normelor naționale generale sau specifice privind dreptul concurenței sau prevenirea abuzurilor din partea monopolurilor (Considerentul 34);
- Statele membre se asigură, prin dispoziții de drept civil sau administrativ, după caz, că părțile angajează și desfășoară cu bună credință negocierile privind autorizarea de retransmisie prin cablu și nu împiedică sau obstrucționează desfășurarea lor fără o justificare temeinică (Articolul 12 alin. (1) - Prevenirea abuzurilor de poziție în negocieri);
- Prin urmare, organismele de gestiune colectivă și utilizatorii ar trebui să se angajeze cu bună credință în negocierile privind acordarea licențelor și să aplice tarife care ar trebui determinate pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii (Considerentul 31 din Directiva 26/2014/UE);
- Statele membre se asigură că organismele de gestiune colectivă și utilizatorii negociază cu bună credință pentru acordarea de licențe privind drepturile. Organismele de gestiune colectivă și utilizatorii își oferă reciproc toate informațiile necesare. (...) Titularii de drepturi primesc o remunerație adecvată pentru utilizarea drepturilor acestora. Tarifele pentru drepturile exclusive și drepturile la remunerație trebuie să fie rezonabile în raport cu, printre altele, valoarea economică a utilizării drepturilor în cauză, ținând seama de caracteristicile și de sfera de utilizare a operelor și a altor obiecte protejate, precum și de valoarea economică a serviciului prestat de organismul de gestiune colectivă. Organismul de gestiune colectivă informează utilizatorul în cauză cu privire la criteriile utilizate la stabilirea acestor tarife – Articolul 16.
- **Absența medierii.** Directiva 93/83/CEE reglementează în mod expres procedura medierii în cazul dreptului de retransmitere prin cablu, în Considerentul 30 și Art. 11:
 - *întrucât, în plus, orice parte interesată are dreptul, în orice moment, de a recurge la un organism de mediere imparțial, însărcinat să asiste la negocieri și care poate înainta propuneri; întrucât orice propunere sau opoziție în această privință ar trebui notificată părților în cauză conform regulilor aplicabile în ceea ce privește notificarea actelor juridice, în special cele care figurează în convenții internaționale în vigoare (Considerentul 30);*
 - *(1) Dacă nu este posibilă încheierea unui contract pentru acordarea unei autorizații de retransmisie prin cablu a unei emisiuni radiodifuzate sau televizate, statele membre trebuie să se asigure că toate părțile în cauză pot face apel la unul sau mai mulți mediatori.*
 - *(2) Sarcina mediatorilor este de a acorda asistență pentru negocieri. De asemenea, aceștia pot înainta propuneri părților în cauză.*
 - *(3) Se presupune că toate părțile acceptă propunerea menționată la alineatul (2), dacă nici una dintre părți nu își exprimă opoziția în termen de 3 luni. Notificarea propunerii și a oricărei opoziții la aceasta este înaintată părților în*

cauză în conformitate cu normele aplicabile cu privire la notificarea actelor juridice.

- (4) Mediatorii sunt aleși astfel încât independența și imparțialitatea lor să nu poată fi puse în discuție (Articolul 11 – Mediatorii);

3.1.5 STABILIREA UNEI PROCEDURI LEGALE PRIVIND CUANTUMUL TARIFELOR², procedură care să se aplice inclusiv în cazul retransmiterii prin cablu și care să impună parcurgerea următoarelor etape: NEGOCIERE, MEDIERE/ARBITRAJ, INSTANȚĂ DE JUDECATĂ

Negocierea și medierea în cazul retransmiterii prin cablu, respectiv trimiterea la prevederile art. 48 alin. (14)-(16)³din Legea nr. 139/2010 operează ipotetic. **Aceste două proceduri legale nu sunt destinate a fi utilizate exclusiv în raporturile directe cu fiecare utilizator în parte, ci presupun aplicarea unitară, la nivel de ramură, și asigurarea transparenței necesare, prin publicarea tarifelor în Monitorul Oficial.**

Dreptul de retransmitere prin cablu este un drept patrimonial exclusiv, ce aparține autorilor și titularilor de drepturi.

Operatorii de cablu trebuie să obțină, pentru fiecare parte a unui program retransmis, autorizația tuturor titularilor de drepturi, în baza unor contracte, pentru a căror bună derulare s-a impus gestiunea colectivă obligatorie. În aceste condiții, dreptul de autorizare ca atare rămâne intact (cesiunea dreptului de a autoriza o retransmisie prin cablu rămâne posibilă, iar drepturile morale nu sunt afectate) și numai exercitarea colectivă a acestuia se face prin intermediul unui organism de gestiune colectivă (Considerentul 28 din Directiva 93/83/CEE).

Principiul libertății contractuale guvernează reglementarea dreptului de retransmitere prin cablu, conform Directivei 93/83/CEE (Considerentele 16, 30 și art. 8), iar contractele privind autorizarea retransmisiei prin cablu trebuie să fie încurajate prin măsuri suplimentare, iar o parte care încearcă să încheie un contract general ar trebui, în ceea ce o privește, să fie obligată să facă **propuneri colective** în vederea unui acord (Considerentul 30).

Analizând Nota informativă privind modificarea și completarea Legii nr. 139/2010, precum și observațiile organismelor de gestiune colectivă și cele ale utilizatorilor, se identifică realitățile existente în Republica Moldova, potențialul pieței drepturilor de autor și drepturilor conexe, precum și criteriile obiective propuse de utilizatori pentru negocierea tarifelor în cazul dreptului de retransmitere prin cablu.

În cuprinsul Notei informative la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative, AGEPI motivează introducerea art. 11 alin. (5¹), respectiv procentul ***de 2,8% din suma încasată de la abonați, fără taxa pe valoarea adăugată, dar nu mai puțin de 1 leu per abonat pe lună*** astfel:

² Remunerațiile datorate de utilizatori organismelor de gestiune colectivă atât în cazul drepturilor exclusive, cât și în cazul drepturilor la remunerație.

³ (14) Organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă.

(15) În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și a altor condiții de licențiere, oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(16) Cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern sau prevăzute de prezenta lege.

- „cuantumul de 2,8% pentru dreptul de retransmisie fără TVA se consideră a fi unul rezonabil, respectiv, în baza acestui calcul, suma anuală colectată de către organizația de gestiune colectivă avizată cu acest drept ar constitui aproximativ 8 360 800 lei”;
- „drept bază pentru stabilirea respectivului quantum a constituit Raportul ”DEZVOLTAREA COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, ÎN ANUL 2019” elaborat de Agenția Națională pentru Reglementarea în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI). Potrivit Raportului ANRCETI, în anul 2019 au fost înregistrați 335 436 mii de abonați la serviciile TV cu plată (154,9 mii sunt abonați ai rețelelor TV prin cablu, iar 180,5 mii – ai serviciilor IPTV), iar venitul mediu lunar per utilizator al furnizorilor de servicii TV contra plată constituie 39,1 lei. Drept urmare, veniturile din serviciile de retransmisie a programelor audiovizuale constituie 298,6 mln. lei.”;
- „plățile pentru accesul tehnic, precum și pentru menținerea și deservirea echipamentului utilizat pentru realizarea retransmisiei nu pot constitui drept bază de calcul pentru remunerația de autor pentru retransmisia prin cablu”.

Organismele de gestiune colectivă AN COPYRIGHT și ANPFI susțin că procentul de 3% „a fost negociat cu distribuitorii serviciilor media în procesul de colectare a remunerațiilor în perioada anilor 2015-2020, fiind unul acceptabil și aplicabil”.

ARAX IMPEX arată că actualul proiect de lege „nu aduce o siguranță în vederea stabilirii remunerației și nu aduce o justificare plauzibilă privind quantumul stabilit, având în vedere că astăzi problematica normei date nu o reprezintă doar quantumul remunerației de 5,6%, dar și formularea ”quantumul minim”, care lasă loc de abuz și posibilitatea de a solicita și maximul de 100% din veniturile obținute din furnizarea serviciilor audiovizuale”. În aceste condiții, industria de cablu solicită „stabilirea unei cote maxime în limita căreia să se poarte negocierile și în dependență de câteva criterii cum ar fi:

- a) proporționalitatea necesară din punct de vedere economic dintre quantumul remunerației și venitul mediu per utilizator din furnizarea servicii de programe audiovizuale accesibile publicului,
- b) quantumul remunerației aplicate pe piețele comparabile, raportat la puterea de cumpărare pe cap de locuitor”.

Totodată, AmCham Moldova, ATIC și FIA susțin faptul că „părțile trebuie să aibă posibilitatea de a negocia acest quantum în funcție de tipul de rețea prin care se efectuează retransmisia, numărul de canale retransmise, formatul (calitatea) canalelor retransmise (SD, HD, 4K), veniturile obținute din retransmisie, numărul de abonați, venitul per abonat, etc”. Sunt aduse în discuție „mărima mult mai mică a PIB-ului pe cap de locuitor și, respectiv, a nivelului puterii de cumpărare al populației în Moldova (care sunt de zeci de ori mai mici decât în alte state europene) și valoarea totală a pieței serviciilor de transmisie și retransmisie a programelor audiovizuale (circa 300 milioane lei)”, precum și faptul că „taxa de licență pentru dreptul de retransmisie a serviciilor de programe, este foarte înaltă, în special pentru posturile străine.”

În plus față de cele menționate mai sus, trebuie să se țină seama de faptul că în acest moment în Republica Moldova, organismele de gestiune colectivă avizate sau în curs de avizare:

- gestionează, conform obiectului de activitate, atât drepturi de autor, cât și drepturi conexe;
- dețin în repertoriu numai opere muzicale și interpretările acestora (sunt reprezentate numai autorii operelor muzicale, artiștii interpreți și producătorii de fonograme);

-
- nu gestionează operele scrise, operele de artă grafică sau plastică, operele fotografice, operele cinematografice, videogramele etc..

3.2 RECOMMENDATIONS REGARDING PUBLIC COMMUNICATION BY SATELLITE

3.2.1 DEFINIȚIA RADIODIFUZĂRII INCLUDE ȘI COMUNICAREA PUBLICĂ PRIN SATELIT

Conform art. 4 alin. (2) din Directiva 93/83/CEE expresia „radiodifuziune prin intermediul undelor radioelectrice” din Directiva 92/100/CEE, include și comunicarea publică prin satelit.

3.2.2 TRANSPUNEREA PREVEDERILOR ART. 1 ALIN. (2) ȘI ART. 3 DIN DIRECTIVA 93/83/CEE. Art. 3. – Dobândirea drepturilor de difuzare autorizează explicit acordarea de licențe colective extinse, prevedere important pentru gestiunea colectivă a drepturilor.

4 DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 96/9/CE PRIVIND PROTECȚIA JURIDICĂ

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 se regăsesc articole privind transpunerea incompletă a prevederilor Directivei 96/9/CE, la art. 40-44 și la art. 3 (definiția bazei de date).

4.1 RECOMMENDATIONS:

4.1.1 TRANSPUNEREA CAPITOLULUI II – DREPTUL DE AUTOR, respectiv Art. 3 – Obiectul protecției, Art. 4 - Calitatea de autor al bazei de date și Art. 5 – Acte restricționate

În ceea ce privește excepțiile de la drepturile (actele restricționate) autorului bazei de date, este necesar ca acestea să fie în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Berna, în măsura în care excepțiile țin de structura bazei de date; întrucât trebuie făcută distincția între excepțiile privind utilizarea privată și excepțiile privind reproducerea în scopuri private (Considerentul 35). Astfel, este necesară introducerea unui nou articol, care să prevadă excepții referitoare la drepturile autorului bazei de date, similar art. 42 din Legea nr. 139/2010, articol care prevede excepții referitoare la drepturile producătorilor bazelor de date

Este esențial să fie avute în vedere următoarele aspecte:

- dreptul de autor constituie o formă corespunzătoare de drept exclusiv pentru autorii de baze de date (Considerentul 5);
- dreptul de autor prevăzut de prezenta directivă **se aplică numai alegerii și dispunerii conținutului bazei de date** (Considerentul 35);
- criteriile aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată prin dreptul de autor va trebui să se limiteze la faptul că alegerea sau dispunerea conținutului bazei de date constituie o creație intelectuală proprie a autorului; întrucât această protecție include structura bazei de date (Considerentul 15);
- **nici un alt criteriu, cu excepția originalității**, în sensul de creație intelectuală a autorului, nu trebuie aplicat pentru a determina dacă o bază de date poate fi protejată sau nu prin dreptul de autor și, în special, **nu trebuie să se aplice criteriile estetice sau calitative** (Considerentul 16);
- **drepturile morale** ale persoanei fizice care a creat baza de date aparțin autorului și trebuie exercitate în conformitate cu legislația statelor membre și dispozițiile Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice; întrucât aceste drepturi morale nu sunt incluse în domeniul de aplicare al prezentei directive (Considerentul 28);
- protecția bazelor de date prin dreptul de autor include punerea la dispoziție a bazelor de date prin alte mijloace decât distribuția de copii (Considerentul 31);
- Directiva 96/9/CE nu aduce atingere articolului 10 alineatul (1) din Convenția de la Berna (Considerentul 37);

4.1.2 REFORMULAREA DEFINIȚIEI BAZELOR DE DATE, ținând cont de următoarele:

- noțiunea de „bază de date” trebuie să includă culegeri de opere literare, artistice, muzicale sau de altă natură, cum ar fi texte, sunete, imagini, cifre, fapte și date; întrucât

trebuie incluse culegeri de opere, de date sau de alte elemente independente, dispuse sistematic sau metodic și accesibile în mod individual (Considerentul 17);

- prezenta directivă protejează culegerile, denumite uneori „compilații”, de opere, de date sau de alte elemente ale căror dispunere, stocare și accesare se fac prin mijloace care cuprind procedee electronice, electromagnetice sau electrooptice sau alte procedee analoge (Considerentul 13);
- protecția conferită prin prezenta directivă să fie extinsă și în privința bazelor de date **neelectronice** (Considerentul 14);
- protecția se referă la bazele de date în care operele, datele sau alte elemente au fost dispuse sistematic sau metodic; întrucât nu este necesar ca aceste elemente să fi fost stocate fizic într-un mod organizat (Considerentul 21);
- protecția se poate aplica și elementelor necesare funcționării sau consultării anumitor baze de date, cum ar fi tezaurul și sistemele de indexare (Considerentul 20);
- bazele de date electronice pot să cuprindă de asemenea dispozitive precum CD-ROM și CD-I (Considerentul 22);

Protecția bazelor de date nu se aplică:

- fixării unei opere audiovizuale, cinematografice, literare sau muzicale (Considerentul 17);
- compilației mai multor fixări de execuții muzicale pe un CD, deoarece, fiind compilație, nu îndeplinește condițiile pentru a putea fi protejată prin dreptul de autor, dar și pentru că nu reprezintă o investiție destul de substanțială pentru a beneficia de dreptul sui generis (Considerentul 19);
- programelor de calculator utilizate pentru crearea sau pentru funcționarea unei baze de date (Considerentul 23)).

4.1.3 STABILIREA UNOR SANȚIUNI ÎN CAZUL ÎNCĂLCĂRII DISPOZIȚIILOR PRIVIND BAZELE DE DATE, ÎN VEDEREA TRANSPUNERII ART. 12 – Sanțțiuni

ă sancțiunile prevăzute de legislația statelor membre în caz de încălcare a dreptului de autor sau a altor drepturi, statele membre trebuie să prevadă sancțiuni corespunzătoare împotriva extragerii și reutilizării neautorizate ale conținutului unei baze de date (Considerentul 57).

Prevederile existente în cuprinsul Codului contravențional⁴ și nici cele existente în Codul penal⁵ nu întrunesc cerințele Directivei 96/9/CE privind sancționarea corespunzătoare împotriva extragerii și reutilizării neautorizate ale conținutului unei baze de date;

⁴ **Articolul 96.** (1) Încălcarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe, dacă aceasta nu constituie infracțiune, săvârșită prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

⁵ **Articolul 185¹.** (1) Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, dacă este în proporții mari, săvârșită prin:

a) reproducerea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe în cadrul desfășurării activității de întreprinzător tangențiale activității intelectuale în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, în special în domeniul literaturii, artei și științei, în scopul comercializării sau oferirii spre comercializare, importului, exportului, precum și stocarea, transportul exemplarelor de opere sau de fonograme în scopurile menționate, sau orice altă formă de valorificare a obiectelor dreptului de autor sau ale drepturilor conexe în scopul obținerii profitului, fără acordul titularului de drepturi;

-
- 4.1.4 TRANSPUNEREA ART. 15** *Caracterul obligatoriu al anumitor dispoziții (Orice dispoziție contractuală contrară articolului 6 alineatul (1) și articolului 8 este nulă de drept);*
- 4.1.5 REGLEMENTAREA DISTINCTĂ A BAZELOR DE DATE, ÎNTR-UN CAPITOL/SECȚIUNE CARE NU CUPRINDE OPERELE ȘI OBIECTELE PROTEJATE PRIN DREPTURI CONEXE, AFLATE ÎN DOMENIUL PUBLIC.**

5 DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/29/CE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR ASPECTE ALE DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE ÎN SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Directiva 2001/29/CE servește la aplicarea unor obligații asumate inclusiv prin *Tratatul OMPI privind dreptul de autor (WCT)* și *Tratatul OMPI privind interpretările sau execuțiile și fonogramele (WPPT)*, care actualizează semnificativ protecția internațională a dreptului de autor și a drepturilor conexe, în special în ceea ce privește așa-zisa „agendă digitală”, și îmbunătățesc mijloacele de combatere a pirateriei din lumea întreagă.

Republica Moldova este parte la cele două tratate, pe care le-a ratificat în anul 2002.

Principalele aspecte reglementate de această directivă europeană sunt:

- Drepturi (Art. 2-4);
- Limitări și excepții (Art. 5):
 - a) O singură excepție obligatorie de la dreptul de reproducere (Art. 5 alin. (1)6;
 - b) Excepții și limitări de la dreptul de reproducere (art. 5 alin. (2));
 - c) Excepții și limitări de la drepturile de reproducere, comunicare publică și punere la dispoziția publicului (art. 5 alin. (3)).
- Protecția măsurilor tehnice și a informațiilor referitoare la gestionarea drepturilor (Art. 6-7);
- Sancțiuni și căi de atac (Art. 8).

5.1 LIMITĂRI ȘI EXCEPȚII

Excepțiile și limitările privind dreptul de reproducere și dreptul de comunicare publică sunt enumerate exhaustiv (Considerentul 32) și asigură un just echilibru între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate (Considerentul 31).

Singura excepție obligatorie de la dreptul de reproducere, prevăzută în Directiva 2001/29/CE, este transpusă corect la art. 25 din proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 (și la art. 38).

Art. 5 alin. (2) din Directiva 2001/29/CE reglementează, în cazul dreptului exclusiv de reproducere, 5 excepții și limitări facultative, respectiv:

- **2 cazuri în care compensațiile echitabile pot fi prevăzute în funcție de politica culturală din fiecare stat**, conform Considerentului 36 (*Statele membre pot să prevadă compensații echitabile pentru titularii drepturilor de asemenea atunci când aplică dispozițiile facultative cu privire la excepții și limitări care nu necesită asemenea compensații*), respectiv:

⁶ *Actele provizorii de reproducere, care sunt tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnic și al căror scop unic este să permită:*

(a) transmiterea, în cadrul unei rețele între terți, de către un intermediar sau;

(b) utilizarea licită a unei opere ori a unui alt obiect protejat și care nu au semnificație economică de sine stătătoare, sunt exceptate de la dreptul de reproducere.

-
- pentru acte specifice de reproducere realizate de către biblioteci publice, instituții de învățământ sau muzee, sau de către arhive, al căror scop nu este obținerea de avantaje comerciale sau economice directe sau indirecte;
 - pentru înregistrări efemere ale operelor realizate de organisme de radiodifuziune sau televiziune prin utilizarea propriilor instalații și pentru propriile programe difuzate; poate fi permisă păstrarea acestor înregistrări în arhive oficiale, în baza valorii lor documentare excepționale;
- **3 cazuri în care este prevăzută expres condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile, respectiv:**
- (a) pentru reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile (reprografia);
 - b) pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile care să țină cont de aplicarea sau neaplicarea măsurilor tehnice menționate la articolul 6 pentru operele sau obiectele protejate în cauză (copia privată);
 - (e) pentru reproduceri ale programelor difuzate de instituții sociale non-profit, cum ar fi spitale sau închisori, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile.

Noțiunea de compensație echitabilă

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat faptul că noțiunea „compensație echitabilă”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE, **este o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie interpretată în mod uniform** în toate statele membre care au introdus excepția privind copia privată, independent de posibilitatea conferită acestora de a determina **forma, modalitățile de finanțare și de prelevare, precum și nivelul acestei compensații echitabile**, în limitele stabilite de dreptul Uniunii și în special de directiva menționată (Cauza C-467/08 - Padawan SL împotriva Sociedad General de Autores y Editores de España SGAE).

La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei compensații echitabile, ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză. Anumite situații în care prejudiciul cauzat titularului de drept este minim nu pot da naștere unei obligații de plată (Considerentul 35 din Directiva 2001/29/CE)

Criteriul prejudiciului

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit faptul că:

- *rolul pe care îl are criteriul prejudiciului cauzat autorului în calculul compensației echitabile, rezultă din considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29 că această compensație echitabilă are ca obiect despăgubirea „corespunzătoare” a autorilor pentru utilizarea neautorizată a operelor lor protejate. Pentru a stabili nivelul acestei compensații, trebuie să se aibă în vedere drept „criteriu util” „potențialul prejudiciu” cauzat autorului prin actul de reproducere în cauză, un „prejudiciu [...] minim” neputând totuși da naștere unei obligații de plată (pct. 39);*

- termenii „despăgubire” și „compensare” care figurează în considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29 transpun voința legiuitorului Uniunii de a stabili un sistem special de compensare a cărui aplicare este declanșată de existența unui prejudiciu pe care îl suferă titularii de drepturi ce dă naștere în principiu obligației de „despăgubire” sau de „compensare” a acestora din urmă (pct. 41);
- compensația echitabilă trebuie considerată drept contraprestația prejudiciului cauzat autorului (pct. 40) (Cauza C-467/08 - Padawan SL împotriva Sociedad General de Autores y Editores de España SGAE)

Reprografia și copia privată, limitări ale dreptului de reproducere

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit în **Cauzele C-457/11-C-460/11** faptul că

- La articolul 5, legiuitorul Uniunii a introdus, chiar în titlul articolului respectiv, o distincție între, pe de o parte, excepțiile și, pe de altă parte, limitările aduse dreptului exclusiv al titularilor de drepturi de a autoriza sau de a interzice reproducerea operelor lor sau a altor obiecte protejate (pct. 33);
- în funcție de împrejurări, acest drept exclusiv poate să fie exclus în totalitate, cu titlu de excepție, sau poate să fie numai limitat. Este posibil ca o astfel de limitare să presupună, în parte, în funcție de diferitele situații specifice la care se aplică, o excludere, o restrângere sau chiar o menținere a dreptului respective (pct. 34);
- În consecință, această distincție operată pe plan legislativ trebuie transpusă în practică (pct. 35);
- în ipoteza în care un stat membru a decis să nu excludă în totalitate acest drept al titularilor de drepturi de a autoriza reproducerea operelor lor sau a altor obiecte protejate, ci să introducă numai o simplă limitare a unui astfel de drept, trebuie să se stabilească dacă, în speță, legiuitorul național a urmărit să apere dreptul de reproducere de care beneficiază autorii (pct. 38);
- dacă, în speță, acest drept de reproducere a fost apărat, dispozițiile privind compensația echitabilă nu își pot găsi aplicarea dat fiind faptul că limitarea prevăzută de legiuitorul național nu permite realizarea de reproduceri fără autorizarea autorilor și nu generează, așadar, tipul de prejudiciu pentru care compensația echitabilă reprezintă o contraprestație. În schimb, dacă, în speță, **dreptul de reproducere nu a fost conservat, actul de autorizare nu are niciun impact asupra prejudiciului cauzat autorilor și, prin urmare, nu poate avea nicio incidență asupra compensației echitabile** (pct. 39);
- **în cadrul unei excepții sau al unei limitări prevăzute la articolul 5 alineatele (2) și (3) din Directiva 2001/29, un eventual act prin care titularul de drepturi a autorizat reproducerea operei sale sau a altui obiect protejat nu are nicio incidență asupra compensației echitabile**, indiferent dacă aceasta este prevăzută în mod obligatoriu sau facultativ în temeiul dispoziției aplicabile din directiva menționată (pct. 40)

Aspecte comune privind reprografia și copia privată conform practicii CJUE

- Domeniile de aplicare ale dispozițiilor care prevăd excepția privind reprografia și, respectiv, excepția privind copia privată se suprapun în parte (pct. 33, cauza C 572/13 HP/Reprobel);
- jurisprudența Curții privind criteriul prejudiciului trebuie să se aplice atât în cadrul excepției privind copia privată, cât și în cel al excepției privind reprografia. (pct. 68, cauza C 572/13 HP/Reprobel);

PARTITURILE MUZICALE

Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) se opun, în principiu, **unei legislații naționale, care instituie un sistem nediferențiat de percepere a compensației echitabile care acoperă și reproducerile de partituri** (Cauza C 572/13 HP/Reprobel)

REPRODUCERI DIN SURSE NELEGALE

Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) **se opun unei astfel de legislații care acoperă și reproducerile nelegale realizate din surse ilicite** (Cauza C-435/12 ACI Adam/Stichting de Thuiskopie, Cauza C-463/12 Copydan Båndkopi/Nokia Danmark, C-572/13 HP/Reprobe;)

DISPOZITIVE ALE TERȚILOR

Directiva 2001/29 **nu se opune** unei reglementări naționale care prevede o compensație echitabilă, în temeiul excepției de la dreptul de reproducere, pentru **reproducerile operelor protejate care sunt efectuate de o persoană fizică pe baza sau cu ajutorul unui dispozitiv aparținând unui tert** (Cauza C-463/12 Copydan Båndkopi/Nokia Danmark).

SISTEM MIXT DE STABILIRE A COMPENSAȚIEI ECHITABILE

Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) **se opun unei legislații naționale, care instituie un sistem care combină**, pentru finanțarea compensației echitabile care revine titularilor de drepturi, **două forme de remunerație**, și anume, pe de o parte, **o remunerație forfetară care se plătește anterior operațiunii de reproducere** de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul comunitar de aparate care permit reproducerea operelor protejate, cu ocazia punerii în circulație a acestor aparate pe teritoriul național, și, pe de altă parte, **o remunerație proporțională, plătită ulterior acestei operațiuni de reproducere, stabilită doar printr-un preț unitar înmulțit cu numărul de reproduceri realizate**, în sarcina persoanelor fizice sau juridice care realizează aceste reproduceri, **în măsura în care:**

- **remunerația forfetară plătită în avans este calculată doar în funcție de viteza cu care aparatul în cauză poate să realizeze reproducerile;**
- **remunerația proporțională percepută ulterior operațiunii variază în funcție de împrejurarea dacă debitorul a cooperat sau nu a cooperat la perceperea acestei remunerații;**
- **sistemul combinat în ansamblul său nu este prevăzut cu mecanisme, în special de rambursare, care să permită aplicarea suplimentară a criteriilor prejudiciului efectiv și prejudiciului stabilit în mod forfetar cu privire la diferitele categorii de utilizatori. (C-572/13 HP/Reprobel)**

REPARTIZAREA COMPENSAȚIEI ECHITABILE

Articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta se opun unei legislații naționale, care autorizează statul membru să atribuie editorilor operelor create de autori o parte din compensația echitabilă care revine titularilor de drepturi, fără o obligație din partea acestor editori de a se asigura că autorii beneficiază, chiar și indirect, de partea din compensație de care au fost privați. (C-572/13 HP/Reprobel)

5.1.1 REPROGRAFIA

Reprografia este reglementată în cuprinsul art. 27 din proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, iar la alin. (4) și (6) sunt prevăzute persoanele care trebuie să plătească această remunerație și cuantumul acesteia.

Atât AGEPI, cât și organismele de gestiune colectivă și utilizatorii din Republica Moldova propun indicarea expresă la nivel de lege a remunerației compensatorii pentru reprografie, singurul aspect problematic fiind cuantumul remunerației, respectiv:

- **1,7%** calculată din:
 - a) valoarea declarată în vamă a echipamentului indicat la alin. (5), fără TVA în cazul importatorilor;
 - b) sinecostul echipamentului indicat la alin. (5) și pus în vânzare în cazul producătorilor (AGEPI);
- Cel puțin **3%** (organismele de gestiune colectivă AN «COPYRIGHT» și ANPFI) optează pentru menținerea redacției actuale din Legea nr.139/2010);
- **Cuquantumul remunerației compensatorii nu va depăși 0,1 % și 50 lei per unitate. Remunerația compensatorie sub formă de cotă procentuală se calculează din:**
 - a) valoarea intrinsecă a echipamentelor, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru importatori;
 - b) sinecostul echipamentelor și suporturilor materiale, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru producători (ATIC, AmCham Moldova, FIA).

RECOMANDĂRI:

5.1.1.1 ELIMINAREA DIN DEFINIȚIA REPROGRAFIEI (ART. 3) A ULTIMEI TEZE

Reproducerea reprografică nu include fixarea operei în formă electronică (inclusiv digitală), optică sau în oricare altă formă mecanizabilă. Reproducerea sau copierea are loc în multe forme diferite, cum ar fi: imprimare, fotocopiere, scanare, copierea digitală⁷

5.1.1.2 TRANSPUNEREA ART. 5 ALIN. (2) LIT. C)

„(c) pentru acte specifice de reproducere realizate de către biblioteci accesibile publicului, instituții de învățământ sau muzee sau de către arhive, al căror scop nu este obținerea de avantaje comerciale sau economice directe sau indirecte, având în vedere excepțiile și limitările obligatorii prevăzute în Titlul II Măsuri pentru adaptarea excepțiilor și a limitărilor la mediul digital și la cel transfrontalier (Art. 3-6) din Directiva (UE) 2019/790.

5.1.1.3 STABILIREA:

- **TARIFELOR PENTRU PERSOANELE FIZICE care utilizează echipamentul de reproducere în locuri publice, respectiv redevențele aferente utilizării echipamentului**
- **PERSOANELOR FIZICE ȘI JURIDICE care utilizează echipamentul de reproducere reprografică în locuri publice**, luând în considerare faptul că domeniile potențiale de licențiere sunt: educație la toate nivelurile; administrația publică; comerț și industrie; biblioteci publice și de cercetare; instituții culturale și alte organisme similare;

⁷ Copyright Levies and Reprography – IFRRO, 2008, pag. 9-10

instituții de cult; centre de copiere și alte locuri publice în care sunt disponibile aparate de fotocopiere⁸.

- **tariffs for natural persons** using the reproductive equipment in public places, respectively royalties related to the use of the equipment⁹

- **natural and legal persons** using reproductive equipment in public places, taking into account that the potential areas of licensing are: education at all levels; public administration; trade and industry; public and research libraries; cultural institutions and other similar bodies; religious institutions; copying centers and other public places where photocopiers are available¹⁰

In accordance with Recital 37 of Directive 2001/29/EC, *existing national schemes on reprography, where they exist, do not create major barriers to the internal market. Member States should be allowed to provide for an exception or limitation in respect of reprography.*

Conform Considerentului 37 din Directiva 2001/29/CE, *regimurile naționale existente în domeniul reprografiei nu trebuie să creeze, acolo unde există, obstacole majore pentru piața internă. Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă excepții și limitări în cazul reprografiei.*

Pentru stabilirea corectă a remunerațiilor trebuie să fie avută în vedere practica Curții de Justiție a Uniunii Europene, care clarifică aspecte ce țin de criteriul principal de stabilire a obligației de plată, debitorii obligației de plată a remunerației.

În acest sens, prin Hotărârea din 12 noiembrie 2015, pronunțată în cauza **C-572/13**, Curtea de Justiție a Uniunii Europene stabilește faptul că *articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din aceasta trebuie interpretate în sensul că, în ceea ce privește termenii „compensație echitabilă” care figurează în cuprinsul acestora, **trebuie să se stabilească o diferență după cum reproducerea pe hârtie sau pe un suport similar, prin folosirea oricărui tip de tehnică fotografică sau a oricărui alt proces cu efecte similare, este realizată de către orice utilizator sau este realizată de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale.***

Motivarea CJUE are în vedere faptul că:

- *căroră le este destinată excepția privind reprografia, nici finalitatea reproducerii, nici contextul privat sau nu al acestei reproduceri, o astfel de excepție trebuie să fie înțeleasă în sensul că se referă la toate categoriile de utilizatori, inclusiv persoanele fizice, indiferent de finalitatea reproducerilor, inclusiv cele efectuate pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale (pct. 30);*
- *mai concret, deși reproducerile realizate de persoane fizice pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale pot să intre atât sub incidența excepției privind reprografia, cât și sub cea a excepției privind copia privată, reproducerile realizate de alți utilizatori decât persoane fizice, precum și cele realizate de persoane fizice pentru alt uz decât cel personal sau în scopuri comerciale intră doar sub incidența excepției privind reprografia (pct. 34);*

⁸ Collective Management in Reprography, WIPO-IFRRO Study, April 2005, pag. 38

⁹ See the case of Belgium, from Collective Management in Reprography, WIPO-IFRRO Study, April 2005, p. 23

¹⁰ Collective Management in Reprography, WIPO-IFRRO Study, April 2005, p. 38

-
- diferența este necesară, având în vedere faptul că prejudiciile suferite de titularii drepturilor nu sunt, ca regulă generală, identice (pct. 41).

Prin Hotărârea din 27 iunie 2013 pronunțată în cauzele **C-457/11-C-460/11**, Curtea de Justiție a Uniunii Europene stabilește faptul că *aplicând această jurisprudență mutatis mutandis în privința excepției privind reproducerea pe hârtie sau pe un suport similar, revine în principiu persoanei care a realizat o astfel de reproducere obligația să finanțeze compensația care va fi plătită titularilor de drepturi. Cu toate acestea, ținând seama de dificultățile care se întâlnesc în practică, statele membre sunt libere să instaureze, eventual, o redevență în sarcina persoanelor celor care dispun de echipamentul pe care s-a efectuat respectiva reproducere (pct. 77);*

În cauzele **C-457/11-C-460/11**, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit faptul că *noțiunea „reproducere realizată prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare”, conform articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29, trebuie interpretată în sensul că **include reproducerile efectuate cu ajutorul unei imprimante sau al unui calculator, în cazul în care aceste aparate sunt interconectate.** În această ipoteză, statele membre pot să instituie un sistem în care **compensația echitabilă este achitată de persoanele care dispun de un aparat care contribuie în mod neautonom la procesul unic de reproducere a operei sau a altui obiect protejat pe un anumit suport, în măsura în care aceste din urmă persoane au posibilitatea de a repercuta costul redevenței asupra clienților lor, cu condiția ca cuantumul global al compensației echitabile datorate drept contraprestație pentru prejudiciul suferit de autor la finalul acestui proces unic să nu fie diferit, în esență, de cel fixat pentru reproducerea obținută prin intermediul unui singur aparat.***

- *Astfel cum rezultă din modul său de redactare, articolul 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 face o distincție între suportul reproducerii, și anume hârtia sau un suport similar, și mijlocul care este utilizat pentru realizarea acestei reproduceri, și anume orice tip de tehnici fotografice sau orice alt proces cu efecte similare (pct. 64)*
- *În ceea ce privește, mai întâi, suportul, elementul material pe care se efectuează reproducerea unei opere sau a unui alt obiect protejat, modul de redactare a articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 menționează în mod explicit hârtia, la care adaugă, în termeni generali, o altă suprafață care trebuie să prezinte calități similare, cu alte cuvinte, comparabile și echivalente cu cele ale hârtiei (pct. 65)*
- *Rezultă de aici că nu intră în domeniul de aplicare al excepției prevăzute de această dispoziție suporturile care nu au calități comparabile și echivalente cu cele ale hârtiei. Astfel, dacă situația ar fi diferită, nu ar putea să fie asigurat efectul util al acestei excepții, ținând seama în special de excepția prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, care privește „reproduceri[le] pe orice suport” (pct. 66)*
- *din domeniul de aplicare al articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 trebuie exclus orice suport de reproducere neanalogic, și anume în special cel digital, întrucât, după cum a arătat avocatul general la punctul 63 din concluzii, pentru a fi similară hârtiei ca suport pentru reproducere, o suprafață trebuie să poată servi drept suport unei reprezentări fizice perceptibile prin simțurile umane (pct. 67)*
- *mijlocul prin care se efectuează reproducerea pe hârtie sau pe un suport similar, rezultă din modul de redactare a articolului 5 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/29 că*

acesta nu privește numai tehnica fotografică, ci și orice „alt proces cu efecte similare”, mai precis, orice alt mijloc prin care se ajunge la un rezultat similar celui obținut prin tehnica fotografică, cu alte cuvinte, la reprezentarea analogică a unei opere sau a altui obiect protejat (pct. 68);

- *nu este important numărul de operații sau natura tehnicii sau a tehnicilor utilizate în cursul procesului de reproducere în cauză, cu condiția însă ca diferitele elemente sau diferitele etape neautonome ale acestui proces unic să acționeze sau să se desfășoare sub controlul aceleiași persoane și să urmărească, toate, să reproducă opera sau un alt obiect protejat pe hârtie sau pe un suport similar (pct. 70).*

5.1.2 COPIA PRIVATĂ

Copia privată este reglementată la art. 26 din proiectul de modificare al Legii nr. 139/2010.

Atât AGEPI, cât și organismele de gestiune colectivă și utilizatorii din Republica Moldova propun indicarea expresă la nivel de lege a remunerației compensatorii pentru copie privată, singurul aspect problematic fiind cuantumul remunerației, respectiv:

- **1,3%** calculată din:
 - a) valoarea declarată în vamă a echipamentelor și suporturilor materiale indicate la alin. (5), fără TVA în cazul importatorilor;
 - b) sinecostul echipamentelor și suporturilor materiale indicate la alin. (5) și puse în vânzare în cazul producătorilor. (AGEPI)
- Cel puțin **3%** (organismele de gestiune colectivă AN «COPYRIGHT» și ANPFI) optează pentru menținerea redacției actuale din Legea nr.139/2010);
- nu poate depăși **0,5%** pentru suporturi materiale, **0,3%** pentru echipamente unifuncționale și **0,1%** pentru echipamente multifuncționale și **100 lei per unitate**. Remunerația compensatorie sub formă de cotă procentuală se calculează din:
 - a) valoarea intrinsecă a echipamentelor și suporturilor material importate, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru importatori;
 - b) sinecostul echipamentelor și suporturilor materiale, fără taxa pe valoarea adăugată, pentru producători (ATIC, AmCham Moldova, FIA).

RECOMANDĂRI:

5.1.2.1 STABILIREA UNOR REMUNERAȚII DISTINCTE (PROCENTUALE SAU FORFETARE) PENTRU ECHIPAMENTE ȘI PENTRU SUPORTURI.

Pot fi avute în vedere criteriile cum ar fi capacitatea de a face copii/de stocare, tipul echipamentului etc.

5.1.2.2 STABILIREA UNOR REMUNERAȚII DISTINCTE ÎN CAZUL COPIERII PRIVATE PE SUPORT DIGITAL ȘI ÎN CAZUL CELEI PE SUPORT ANALOGIC.

Crearea de copii private pe suport digital poate fi mult mai răspândită și poate avea un impact economic mai mare. În consecință, ar trebui să se țină cont în mod corespunzător de diferențele dintre copierea privată pe suport digital și cea pe suport analogic și să se facă distincție între ele în anumite privințe (Considerentul 38)

Atunci când aplică excepția sau limitarea cu privire la copierea privată, statele membre ar trebui să țină cont în mod corespunzător de evoluția economică și tehnologică, în special cu privire

la copierea privată pe suport digital și sistemele de remunerare aferente, dacă sunt disponibile măsuri tehnologice de protecție eficiente (Considerentul 39)

Pentru stabilirea distinctă a remunerațiilor (echipamente/suporturi, analogic/digital) trebuie să fie avută în vedere practica Curții de Justiție a Uniunii Europene, care clarifică aspecte ce țin de criteriul principal de stabilire a obligației de plată, debitorii obligației de plată a remunerației, utilizarea prezumată a echipamentelor și suporturilor, sursa de finanțare a compensației echitabile, echipamentele și suporturile pentru care se datorează o compensație echitabilă, caracteristicile tehnice ale echipamentelor și suporturilor, aplicarea măsurilor tehnice de protecție, aspecte privind fiscalitatea.

5.1.2.3 Criteriul prejudiciului efectiv pentru stabilirea obligației de plată a compensației echitabile

- *compensația echitabilă trebuie în mod obligatoriu să fie calculată **pe baza criteriului prejudiciului cauzat** autorilor operelor protejate prin introducerea excepției privind copia privată (pct. 42)*
- *considerentul (31) al Directivei 2001/29 prevede păstrarea unui „echilibru just” între drepturile și interesele autorilor care beneficiază de compensația echitabilă, pe de o parte, și interesele utilizatorilor de obiecte protejate, pe de altă parte (pct. 43)*
- ***copia realizată de o persoană fizică care acționează în scop personal trebuie considerată un act de natură să genereze un prejudiciu** pentru autorul operei avute în vedere (pct. 44)*

Având în vedere aceste raționamente, CJUE a stabilit faptul că „echilibrul just” care trebuie găsit între persoanele vizate presupune **calcularea compensației echitabile pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor operelor protejate** prin introducerea excepției privind copia privată. (pct. 38, Cauza **C-467/08** Padawan SL SGAE).

5.1.2.4 Debitorii obligației de plată a compensației echitabile

- *persoana care a cauzat prejudiciul prin reproducerea, pentru uz personal, a unei opere protejate, fără a solicita autorizarea prealabilă din partea titularului, are obligația de a repara prejudiciul legat de această reproducere, prin finanțarea compensației care urmează a fi plătită acestui titular (pct. 45)*
- *ținând cont de dificultățile practice de identificare a utilizatorilor privați, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii drepturilor pentru prejudiciul cauzat și având în vedere că prejudiciul care poate decurge din fiecare utilizare în folos personal, luată individual, se poate dovedi minim și, prin urmare, nu dă naștere unei obligații de plată, astfel cum se prevede în ultima teză a considerentului (35) al Directivei 2001/29, statele membre pot institui, pentru a finanța compensația echitabilă, o „redevență pentru copia privată” în sarcina nu a persoanelor private vizate, ci a celor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun respectivele echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția persoanelor private sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere. În cadrul unui astfel de sistem, persoanele care dispun de aceste echipamente au obligația de a plăti redevența pentru copia privată (pct. 46)*
- *nimic nu împiedică acești debitori să includă cuantumul redevenței pentru copia privată în prețul de punere la dispoziție a respectivelor echipamente, aparate și suporturi de*

reproducere sau în prețul serviciului de reproducere furnizat. Astfel, sarcina redevenței va fi suportată, în definitiv, de utilizatorul privat care achită acest preț. În aceste condiții, utilizatorul privat la dispoziția căruia sunt puse echipamentele, aparatele și suporturile de reproducere digitală sau care profită de un serviciu de reproducere trebuie considerat, în realitate, „debitorul indirect” al compensației echitabile (pct. 48)

- În consecință, având în vedere că sistemul permite debitorilor să repercuteze costul redevenței asupra utilizatorilor privați și că, prin urmare, aceștia din urmă își vor asuma sarcina redevenței pentru copia privată, sistemul trebuie considerat conform cu „echilibrul just” care trebuie găsit între interesele autorilor și interesele utilizatorilor de obiecte protejate (pct. 49)

Având în vedere aceste raționamente, CJUE a stabilit faptul că Este conform cu exigențele acestui „echilibru just” să se prevadă că **persoanele care dispun de echipamente, de aparate, precum și de suporturi de reproducere digitală** și care, în acest temei, pun aceste echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția utilizatorilor privați sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere **sunt debitorii obligației de finanțare a compensației echitabile, în măsura în care aceste persoane au posibilitatea de a repercuta sarcina reală a acestei finanțări asupra utilizatorilor privați** (Cauza C-467/08 - Padawan SL împotriva Sociedad General de Autores y Editores de España SGAE).

Pornind de la Hotărârea din 21 octombrie 2010 pronunțată în cauza C-467/08, CJUE a statuat în Cauza C 572/13 (Hewlett Packard Belgium SPRL împotriva Reprobel SCRL) faptul că:

- ținând seama de dificultățile practice de identificare a utilizatorilor, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii drepturilor pentru prejudiciul cauzat, statele membre pot institui o redevență nu în sarcina utilizatorilor în cauză, ci a persoanelor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun respectivele echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția lor sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere și care pot să transfere costul redevenței asupra utilizatorilor (a se vedea în acest sens Hotărârea Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctele 46 și 48) (pct. 70)
- Se înțelege că cuantumul unei astfel de redevențe stabilite în avans nu poate fi fixat pe baza criteriului prejudiciului efectiv, întrucât amploarea acestuia rămâne necunoscută la momentul punerii în circulație a aparatelor în discuție pe teritoriul național. Această redevență trebuie, în consecință, să fie în mod necesar concepută forfetar (pct. 71);
- se prezumă în mod legitim că persoanele la dispoziția cărora sunt puse astfel de aparate beneficiază integral de această punere la dispoziție, cu alte cuvinte se consideră că utilizează toate funcțiile îndeplinite de respectivele aparate, inclusiv pe cea de reproducere. În consecință, simpla capacitate a acestora de a efectua reproducerea este suficientă pentru a justifica aplicarea redevenței persoanelor în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea Padawan, C 467/08, EU:C:2010:620, punctele 55 și 56) (pct. 72)

Following the Judgment of 21 October 2010 in Case C 467/08, the CJEU ruled in Case C 572/13 (Hewlett Packard Belgium SPRL/Reprobel SCRL) that

- given the practical difficulties in identifying users and obliging them to compensate rightholders for the harm caused to them, it is open to the Member States to establish a levy chargeable not to the users concerned but to the persons who have the digital

reproduction equipment, devices and media and who, on that basis, in law or in fact, make that equipment available to those users or who provide copying services for them and who are able to pass on the cost of the levy to the users (see, to that effect, judgment in Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, paragraphs 46 and 48) (point 70)

- It is understood that the amount of a levy of that kind which is fixed in advance cannot be fixed on the basis of the criterion of actual harm suffered, as the extent of that harm remains unknown at the moment at which the devices concerned are put into circulation on national territory. Accordingly, that levy must necessarily be set as a lump sum (point 71)
- In that regard, the persons to whom such devices are made available are rightly presumed to benefit fully from the making available of those devices, that is to say, that they are deemed to take full advantage of the functions associated therewith, including copying. It follows that the fact that those devices are capable of producing copies is sufficient in itself to justify the application of the levy to the persons concerned (see, to that effect, judgment in Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, paragraphs 55 and 56) (point 72).

5.1.2.5 Utilizarea prezumată a echipamentelor și suporturilor

În Cauza **C-467/08 - Padawan SL împotriva Sociedad General de Autores y Editores de España SGAE** s-a stabilit faptul că este necesar să existe o legătură între aplicarea redevenței destinate finanțării compensației echitabile cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală și utilizarea prezumată a acestora din urmă în scopul reproducerii private. În consecință, **aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată, în special cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală care nu sunt puse la dispoziția utilizatorilor privați și care sunt destinate în mod evident altor utilizări decât realizarea de copii pentru uz personal, nu este conformă cu Directiva 2001/29.**

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a motivat astfel:

- *simpliciter capacitate a acestor echipamente sau a acestor aparate de a realiza copii este suficientă pentru a justifica aplicarea redevenței pentru copia privată, cu condiția ca respectivele echipamente sau aparate să fi fost puse la dispoziția persoanelor fizice în calitate de utilizatori privați (pct. 56)*
- *în cazul în care echipamentele în discuție sunt puse la dispoziția persoanelor fizice pentru uzul personal, nu este nicidecum necesar să se demonstreze că acestea au realizat în mod efectiv copii private cu ajutorul respectivelor echipamente și au cauzat astfel efectiv un prejudiciu autorului operei protejate (pct. 54)*
- *se prezumă în mod legitim că persoanele fizice menționate beneficiază integral de această punere la dispoziție, altfel spus se consideră că utilizează toate funcțiile îndeplinite de respectivele echipamente, inclusiv funcția de reproducere (pct. 55)*
- *O astfel de interpretare se coroborează cu textul considerentului (35) al Directivei 2001/29. Astfel, în cuprinsul acestuia se menționează ca fiind un criteriu util pentru stabilirea nivelului compensației echitabile nu doar „prejudiciul” ca atare, ci și prejudiciul „potențial”. Caracterul „potențial” al prejudiciului cauzat autorului operei protejate provine din îndeplinirea condiției necesare prealabile constând în punerea la dispoziția unei persoane fizice a echipamentelor sau a aparatelor care permit efectuarea de copii, care*

nu trebuie să fie în mod obligatoriu urmată de realizarea efectivă a copiilor private (pct. 57)

5.1.2.6 Sursa de finanțare a obligației de plată

În cauza C-470/14 s-a stabilit faptul că **Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE trebuie interpretat în sensul că se opune unui sistem de compensație echitabilă pentru copia privată care este finanțat din bugetul general de stat, fără a fi astfel posibil să se garanteze că valoarea acestei compensații echitabile este suportată de utilizatorii de copii private.**

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut că:

- spre deosebire de persoanele fizice, care intră sub incidența excepției privind copia privată în condițiile precizate de Directiva 2001/29, persoanele juridice sunt în orice caz excluse de la beneficiul respectivei excepții, astfel încât acestea nu au dreptul să efectueze copii private fără să obțină autorizarea prealabilă din partea titularilor de drepturi asupra operelor sau obiectelor în cauză (pct. 30)
- În această privință, Curtea a statuat deja că nu este conform cu articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 să se aplice redevența pentru copia privată în special cu privire la echipamentele, la aparatele și la suporturile de reproducere digitală care sunt achiziționate de alte persoane decât persoanele fizice, în scopuri vădit străine de realizarea unor astfel de copii private (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2010, Padawan, C 467/08, EU:C:2010:620, punctul 53, precum și Hotărârea din 11 iulie 2013, Amazon.com International Sales și alții, C 521/11, EU:C:2013:515, punctul 28) (pct. 31)

5.1.2.7 ipamentele și suporturile pentru care se datorează compensație echitabilă

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut în cauza **C-463/12** (Copydan Båndkopi împotriva Nokia Danmark A/S) faptul că **articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29;**

- **nu se opune unei reglementări naționale care prevede o compensație echitabilă pentru suporturi plurifuncționale cum sunt cardurile de memorie pentru telefoane mobile, indiferent dacă aceste suporturi au sau nu au ca funcție principală realizarea de copii pentru uz personal, cu condiția ca una dintre funcțiile respectivelor suporturi, fie ea și secundară, să permită deținătorilor lor să le utilizeze în acest scop. Caracterul principal sau secundar al funcției menționate și importanța capacității de copiere a suportului pot influența însă cuantumul compensației echitabile datorate.**
- **nu supune la plata acestei redevențe furnizarea componentelor destinate în principal să stocheze copii pentru uz personal, cum sunt memoriile interne ale MP3 playerelor, în măsura în care aceste diferite categorii de suporturi și componente nu sunt comparabile sau diferența de tratament la care sunt supuse este justificată, verificarea acestor aspecte fiind în sarcina instanței de trimitere.**

În acest caz, se impune:

- a) distincția între pe de o parte, suporturile care sunt detașabile de aparatele dotate cu funcția de reproducere digitală și, pe de altă parte, componentele indisociabile de asemenea aparate. Astfel, în timp ce pentru furnizarea acestor suporturi se aplică

redevența pentru copia privată, acest lucru nu este valabil pentru furnizarea componentelor respective (pct. 34);

- b) diferența de tratament între **componentele** care sunt indisociabile de aparatele în care sunt integrate (ex. memoriile interne ale MP3 playerelor) și **suporturile** utilizate în scopuri identice de reproducere precum cardurile de memorie, care sunt detașabile de acestea, caracteristică ce ar putea fi de natură să faciliteze reproduceri suplimentare ale acelorași opere pe alte suporturi (pct. 35, 36, 38, 40)
- **nu se opune unei reglementări naționale care impune plata redevenței în sarcina producătorilor și importatorilor care vând unor profesioniști carduri de memorie pentru telefoane mobile, deși cunosc faptul că respectivele carduri sunt destinate să fie revândute de aceștia din urmă, fără a ști însă dacă cumpărătorii finali ai cardurilor sunt particulari sau profesioniști, cu condiția ca:**
 - instituirea unui astfel de sistem să fie justificată de dificultăți practice;
 - persoanele care datorează redevența să fie scutite de la plata ei dacă dovedesc că au furnizat cardurile de memorie pentru telefoane mobile altor persoane decât persoanele fizice, în scopuri vădit străine de cel de reproducere pentru uz personal, știut fiind că această scutire nu poate fi limitată la livrarea numai către profesioniștii care sunt înscrși la organizația însărcinată cu gestiunea acestor redevențe;
 - sistemul respectiv să prevadă un drept de rambursare a acestei redevențe care este efectiv și care nu face excesiv de dificilă restituirea redevenței plătite, această rambursare putând fi efectuată numai în favoarea cumpărătorului final al unui astfel de card de memorie, care, în acest scop, trebuie să adreseze o cerere la organizația menționată.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut în cauza **C-265/16**¹¹ (VCAST Limited împotriva RTI SpA) faptul că **Directiva 2001/29/CE, în special articolul 5 alineatul (2) litera (b), trebuie interpretată în sensul că se opune unei legislații naționale care permite unei întreprinderi comerciale să furnizeze unor particulari un serviciu de înregistrare la distanță de tip cloud de copii private ale unor opere protejate de dreptul de autor, prin intermediul unui sistem informatic, intervenind activ în cadrul înregistrării acestor copii, fără autorizarea titularului de drepturi.**

¹¹ Semnificativ este faptul că această soluție a fost pronunțată ca urmare a formulării de către Tribunalul din Torino a întrebărilor preliminare, necesare pentru soluționarea litigiului între VCAST și RTI SPA

VCAST este o societate de drept englez care pune la dispoziția clienților săi, pe internet, un sistem de înregistrare video, într-un spațiu de stocare de tip cloud, a emisiunilor unor organisme de televiziune italiene transmise pe cale terestră, printre care figurează cele ale RTI.

VCAST a chemat în judecată RTI în legătură cu legalitatea punerii la dispoziția clienților VCAST a unui sistem de înregistrare video de tip cloud a programelor de televiziune transmise în special de RTI. În practică, utilizatorul alege o emisiune pe site-ul internet al VCAST, pe care se află întregul program al canalelor de televiziune incluse în serviciul furnizat de această societate. Utilizatorul poate indica fie o anumită emisiune, fie un interval orar. În continuare, sistemul administrat de VCAST captează semnalul de televiziune cu ajutorul propriilor sale antene și înregistrează intervalul orar de emisie ales în spațiul de stocare de tip cloud indicat de utilizator. Acesta achiziționează respectivul spațiu de stocare de la un alt furnizor.

5.1.2.8 Caracteristicile echipamentelor pentru care se datorează compensație echitabilă

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut în cauza C 572/13 (Hewlett Packard Belgium SPRL împotriva Reprobel SCRL) faptul că articolul 5 alineatul (2) litera (a) și articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 se opun unei remunerații forfetare, plătite anterior operațiunii de reproducere de către fabricantul, importatorul sau cumpărătorul intracomunitar cu ocazia punerii în circulație a unui aparat pe teritoriul național, în cazul în care quantumul acestei remunerații este stabilit doar în funcție de viteza cu care acest aparat este capabil din punct de vedere tehnic să efectueze reproduceri (pct. 77).

Motivarea are în vedere faptul că:

- nu se poate deduce că toate persoanele la dispoziția cărora sunt puse aceste aparate utilizează în întregime capacitatea tehnică de reproducere a acestora, întrucât această capacitate corespunde numărului maxim de reproduceri care pot fi realizate din punct de vedere tehnic într-o limită de timp data (pct. 73);
- Astfel, este cert că, întrucât diferitele categorii de cumpărători sau de utilizatori nu au aceleași nevoi și nu sunt supuși aceluiași limite precum cele prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, ele exploatează capacitatea tehnică a unui anumit aparat doar în măsura acestor nevoi și a acestor limite (pct. 74);
- exploatarea capacității tehnice a aparatelor de reproducere diferă după cum persoana în cauză efectuează reproduceri pentru o utilizare publică sau pentru uz personal, în scopuri comerciale sau în alte scopuri (pct. 75);
- o remunerație al cărei quantum este stabilit în mod forfetar și care se plătește de persoanele care pun aparate la dispoziția persoanelor fizice și juridice pentru efectuarea de reproduceri trebuie, în principiu, să țină seama de această diferență, dat fiind că evaluarea prejudiciului poate determina rezultate considerabil diferite în funcție de situațiile evocate la punctul anterior din prezenta hotărâre (pct. 76)

5.1.2.9 Aplicarea măsurilor tehnice de protecție

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut că aplicarea măsurilor tehnice de protecție nu face inaplicabilă obligația de plată a unei compensații echitabile, în temeiul excepției de la dreptul de reproducere, pentru reproducerile pentru uz personal. Această punere în aplicare poate avea însă o incidență asupra nivelului concret al respectivei compensații (A se vedea cauzele conexe C-457/11-C-460/11, cauza C-463/12).

5.1.2.10 Aspecte privind fiscalitatea

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut faptul că **Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată de Directiva 2010/45/UE a Consiliului din 13 iulie 2010, trebuie interpretată în sensul că titularii drepturilor de reproducere nu efectuează o prestare de servicii, în sensul acestei directive, în favoarea producătorilor și a importatorilor de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere de la care organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe percep pe seama acestor titulari, însă în nume propriu, remunerații compensatorii pentru vânzarea acestor aparate și suporturi** (Cauza C – 37/16).

Hotărârea din 18 ianuarie 2017 cuprinde următoarea motivare:

- *nu rezultă că există un raport juridic în care au loc prestații reciproce între, pe de o parte, titularii drepturilor de reproducere sau, eventual, organismul de gestiune colectivă a unor asemenea drepturi și, pe de altă parte, producătorii și importatorii de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere (pct. 27);*
- *obligația de a plăti prestații remuneratorii precum cele în discuție în litigiul principal este impusă acestor producători și importatori în temeiul legii naționale, care determină și cuantumul lor (pct. 28);*
- *În al doilea rând, obligația producătorilor și a importatorilor de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere de a plăti prestații remuneratorii nu se poate considera că rezultă din prestarea unui serviciu a cărui contravaloare directă ar constitui-o (pct. 29);*
- *compensația echitabilă nu constituie contravaloarea directă a unei oarecare prestații, întrucât este legată de prejudiciul care rezultă pentru acești titulari din reproducerea neautorizată a operelor lor protejate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 octombrie 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, punctul 40) (pct. 30);*
- *În consecință, o operațiune precum cea în discuție în litigiul principal nu poate fi considerată ca fiind efectuată cu titlu oneros, în sensul articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA (pct. 31);*
- *titularii drepturilor de reproducere nu efectuează o prestare de servicii, în sensul acestei directive, în favoarea producătorilor și a importatorilor de suporturi neînregistrate și de aparate de înregistrare și de reproducere de la care organismele de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe percep pe seama acestor titulari, însă în nume propriu remunerații compensatorii pentru vânzarea acestor aparate și suporturi (pct. 33).*

Practica europeană nu este unitară în acest sens, astfel încât pentru reglementarea corectă și completă a reprografiei și copiei private, recomand parcurgerea următoarelor rapoarte și studii, precum și a practicii Curții de Justiție a Uniunii Europene:

- *raportul „Recommendations resulting from mediation on private copying and reprography levies”¹², Vitorino, A. Bruxelles, 2013;*
- *International Survey on Text and Image Copyright Levies, WIPO and IFRRO, 2015;*
- *International Survey on Private Copying, Law & Practice 2015, WIPO and de Thuiskopie (numai datele pentru SM UE Austria, Belgia, Croatia, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franta, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania și Suedia)*
- *International Survey on Private Copying, Law & Practice 2016, WIPO and de Thuiskopie (numai datele pentru SM UE Austria, Belgia, Croatia, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franta, Germania, Grecia, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Olanda, Polonia, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Suedia)*
- *practica Curții de Justiție a Uniunii Europene, respectiv:*
 - **Cauza C-467/08** - Padawan SL împotriva Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) – **Hotărârea din 21 octombrie 2010;**

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino_recommendations_en.pdf

- **Cauza C-462/09** - Stichting de ThuisKopie împotriva Opus Supplies Deutschland GmbH, Mijndert van der Lee, Hananja van der Lee – **Hotărârea din 16 iunie 2011;**
- **Cauza C 277/10** - Martin Luksan împotriva Petrus van der Let - **Hotărârea din 9 februarie 2012;**
- **Cauzele C-457/11-C-460/11** - Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) împotriva Kyocera, fostă Kyocera Mita Deutschland GmbH, Epson Deutschland GmbH, Xerox GmbH (C-457/11), Canon Deutschland GmbH (C-458/11) și Fujitsu Technology Solutions GmbH (C-459/11), Hewlett-Packard GmbH (C-460/11) împotriva Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) – **Hotărârea din 27 iunie 2013;**
- **Cauza C-521/11** - Amazon.com International Sales Inc., Amazon EU Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon.com GmbH, în lichidare, Amazon Logistik GmbH împotriva Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH - **Hotărârea din 11 iulie 2013;**
- **Cauza C-435/12** – ACI Adam BV și alții împotriva Stichting de ThuisKopie, Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding – **Hotărârea dn 10 aprilie 2014;**
- **Cauza C-463/12** - Copydan Båndkopi împotriva Nokia Danmark A/S – **Hotărârea din 5 martie 2015;**
- **Cauza C-572/13** - Hewlett-Packard Belgium SPRL împotriva Reprobel SCRL, cu participarea Epson Europe BV – **Hotărârea din 12 noiembrie 2015;**
- **Cauza C-470/14** - Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA), Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP) împotriva Administración del Estado Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic), cu participarea: Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE), Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) - **Hotărârea din 9 iunie 2016;**
- **Cauza C 110/15** - Nokia Italia împotriva SIAE-**Hotărârea din 22 septembrie 2016;**
- **Cauza C – 37/16** - Minister Finansów împotriva Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP (SAWP) - **Hotărârea din 18 ianuarie 2017;**
- **Cauza C-265/16** - VCAST Limited împotriva RTI SpA - **Hotărârea din 29 noiembrie 2017.**

5.1.3 EXCEPȚII ȘI LIMITĂRI DE LA DREPTURILE DE REPRODUCERE, COMUNICARE PUBLICĂ ȘI PUNERE LA DISPOZIȚIA PUBLICULUI (art. 5 alin. (3))

educativ sau de cercetare științifică, în beneficiul instituțiilor publice, cum ar fi bibliotecile și arhivele, în scopul informațiilor privind evenimentele de actualitate, pentru citate, în beneficiul persoanelor cu handicap, în scopuri de siguranță publică, în proceduri administrative sau judiciare (Considerentul 34).

RECOMANDĂRI:

Având în vedere modificările survenite prin Directiva (UE) 2017/1564 și Directiva 2019/790, la transpunerea limitelor și excepțiilor facultative sunt necesare următoarele:

5.1.3.1 PRELUAREA TEXTULUI MODIFICAT PRIN DIRECTIVA (UE) 2017/1564 ÎN CAZUL ARTICOLULUI 5 ALINEATUL (3) LITERA (b): *(b) utilizări, în folosul persoanelor cu handicap, având legătură directă cu acel handicap, de natură necomercială, în măsura impusă de handicapul specific, fără a aduce atingere obligațiilor care le revin statelor membre în temeiul Directivei (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului. Menționez faptul că transpunerea excepției prevăzute la art. 3 din Directiva (UE) nr. 2017/1.564 nu înlătură transpunerea excepției de la art. 5 alin. (3) lit. b) din Directiva 2001/29/CE. Cele două excepții vizează situații diferite, astfel încât coexistența acestora în cuprindul legii este necesară;*

5.1.3.2 TRANSPUNEREA ART. 5 ALIN. (3) LIT. (k) *utilizarea în cazul caricaturilor, parodierii sau pastişelor* **ȘI A ART. 5 ALIN. (3) LIT. d)** *utilizarea de citate în scop de critică sau recenzie, cu condiția ca acestea să se refere la o operă sau un alt obiect protejat care a fost deja pus în mod legal la dispoziția publicului, să fie indicată sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil, și ca folosirea lor să fie în conformitate cu practica corectă și în măsura justificată de anumite scopuri speciale. Recomandarea are în vedere prevederile art. 17 alin. (7) din Directiva (UE) 2019/790, Statele membre se asigură că utilizatorii din fiecare stat membru se pot baza pe oricare din următoarele excepții sau limitări existente atunci când încarcă și pun la dispoziție conținuturi generate de utilizatori în cadrul serviciilor online de partajare de conținut:*

- (a) citate, critici, recenzii;
- (b) utilizarea în scopuri de caricatură, parodiare sau pastişe.

5.1.3.3 TRANSPUNEREA ART. 5 ALIN. (3) LIT. a) *„(a) utilizarea în scopul unic de ilustrare didactică sau de cercetare științifică, atât timp cât se indică sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit”, având în vedere excepțiile și limitările obligatorii prevăzute în Titlul II Măsuri pentru adaptarea excepțiilor și a limitărilor la mediul digital și la cel transfrontalier (Art. 3-6) din Directiva (UE) 2019/790.*

5.2 MĂSURI TEHNICE ȘI INFORMAȚII REFERITOARE LA GESTIONAREA DREPTURILOR

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, art. 6 și 7 din Directiva 2001/29/CE sunt transpuse incorect în cuprinsul art. 3, 52, 53 și 67¹³.

5.2.1 RECOMMENDATIONS:

5.2.1.1 REVIZUIREA ȘI CORECTAREA TRANSPUNERII ART. 6 ȘI 7 DIN DIRECTIVA 2001/29/CE, PRECUM ȘI CORELAREA CU ARTICOLELE CARE ASIGURĂ TRANSPUNEREA LIMITELOR ȘI EXCEPȚIILOR PREVĂZUTE DE ART. 5 DIN ACEEAȘI DIRECTIVĂ, PRECUM ȘI CU ARTICOLELE CARE ASIGURĂ TRANSPUNEREA DIRECTIVELOR 2009/24/CE ȘI 96/9/CE

Pentru reglementarea corectă a măsurilor tehnice de protecție trebuie să fie avută în vedere practica Curții de Justiție a Uniunii Europene, care statuează în mod unanim faptul că aplicarea acestor măsuri nu face inaplicabilă condiția unei compensații echitabile în cazul copiei private:

- Cauzele conexe **C-457/11-C-460/11** - *Posibilitatea de a aplica măsurile tehnice prevăzute la articolul 6 din Directiva 2001/29 nu poate face inaplicabilă condiția unei compensații echitabile prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din această directivă;*
- Cauza **C 463/12** - *Punerea în aplicare a unor măsuri tehnice menționate la articolul 6 din Directiva 2001/29 pentru dispozitivele utilizate pentru a reproduce opere protejate, cum sunt DVD-urile, CD-urile, MP3 playerele sau calculatoarele, nu poate avea o incidență asupra obligației de plată a unei compensații echitabile, în temeiul excepției de la dreptul de reproducere, pentru reproducerea pentru uz personal efectuate cu ajutorul unor astfel de dispozitive. Această punere în aplicare poate avea însă o incidență asupra nivelului concret al respectivei compensații.*

Comunicarea Comisiei - *Gestionarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe pe piața internă COM 2004/0261* arată că *titularii drepturilor, utilizatorii comerciali și guvernele au început și ar trebui să continue să informeze și să educe publicul cu privire la faptul că suportul de livrare ar trebui să afecteze prețul și să încurajeze o cultură a licențierii conținutului digital protejat care să contracareze percepția că, dacă conținutul protejat este disponibil pe Internet, este neapărat gratuit.*

Documentul COM conține o analiză privind sistemele de gestionare a drepturilor digitale (DRM). Acestea sunt:

- relevante atât pentru gestionarea individuală, cât și pentru cea colectivă;
- pot fi utilizate pentru autorizarea drepturilor, pentru a asigura plata remunerațiilor, pentru a urmări comportamentul consumatorilor și pentru a asigura respectarea drepturilor;
- sunt cruciale pentru dezvoltarea de noi modele de afaceri.

În ceea ce privește noile modele de afaceri, în Considerentul 53 al Directivei 2001/29/CE se arată faptul că *protecția măsurilor tehnice asigură un mediu sigur pentru furnizarea unor servicii interactive la cerere, astfel încât publicul să poată avea acces la opere sau alte obiecte protejate din orice loc și în orice moment.*

¹³ Articolul 67. Încălcarea prevederilor referitoare la măsurile tehnologice de protecție și la informația despre gestiunea drepturilor

Totodată, în Comunicare Comisiei **COM 2004/0261** se reține faptul că o *disponibilitate mai largă a sistemelor și serviciilor DRM poate aduce o valoare suplimentară atât titularilor de drepturi, cât și consumatorilor numai dacă contribuie la disponibilitatea conținutului protejat și facilitează accesul utilizatorilor finali la conținut protejat.*

Raportul CEN/ISSS privind standardizarea și interoperabilitatea DRM enumeră forme de generare de conținut pe bază de DRM:

- Plată la descărcare (Pay per Download), cel mai întâlnit exemplu. *Consumatorii plătesc pentru descărcarea unei piese musicale sau a unui film, iar sistemul DRM atașează drepturi de utilizare particulare conținutului protejat.* (ex. iTunes) Pentru consumatori, aceasta înseamnă că *drepturile de utilizare sunt limitate, așa cum se specifică în termenii de licențiere. De exemplu, un utilizator s-ar putea aștepta să poată reda o melodie pe care a plătit-o pe diferite dispozitive pe care le deține. Totuși, acest lucru poate fi restricționat tehnic de sistemul DRM;*
- Plată pe utilizare (Pay per use) – dreptul de utilizare este limitat la o singură utilizare a conținutului. Obiectul protejat este transmis prin streaming (nu este descărcat pe dispozitivul utilizatorului) (ex. MSN Music Club) Un factor care determină succesul acestui model este stabilirea unei taxe forfetare unice și a conexiunilor în bandă largă (Internet de mare viteză);
- Abonament (Subscription) – Consumatorii dobândesc o licență de utilizare, care stabilește cu exactitate data de început și data de încetare a acesteia. Dacă abonamentul nu este reînnoit, licența expiră și conținutul nu mai poate fi accesat. *Modelele de abonament pot include descărcarea sau streamingul de conținut* (ex. Napster);
- Închiriere (Rental) – Conținutul poate fi utilizat pentru o perioadă limitată de timp după cumpărare/lansare sau după prima utilizare. Aceste servicii sunt denumite „la cerere”. Transmiterea repetată a fișierelor cu conținut mare este posibilă în cazul clienților cu conexiuni în bandă largă și taxe forfetare. Consumatorul nu deține și nu stochează conținutul;
- Pachete de conținut digital (Bundling Digital content) (ex. canalul german de televiziune cu plată Premiere oferă diverse pachete constând din pachete precum „Premiere Film” sau „Premiere Sport”);
- Diferențierea prețurilor și a produselor (Price and Product Differentiation) permite furnizorilor de conținut prezentarea unor oferte alternative la prețuri diferite. În acest caz, tehnologiile DRM permit furnizorilor să stabilească prețul pentru accesul la o melodie sau la un film lansat recent, diferit de accesul la aceleași conținut, lansat în urmă cu câteva luni. O problemă care apare, totuși, este că prețurile și licențele pot deveni extrem de netransparente pentru utilizator;
- Superdistribution and Viral marketing este un model de afaceri activat de DRM, care permite utilizatorilor să transmită conținut digital. Destinatarul este limitat în utilizarea conținutului până când obține licența completă de utilizare a acestuia. Cu toate acestea, obiectul conținut conține unele metadate, inclusiv o adresă URL de unde pot fi dobândite drepturile de utilizare a conținutului;
- Sistemele DRM de previzualizare și eșantionare pot fi, de asemenea, utilizate pentru a impune licențe promoționale speciale, pentru a promova bunuri fizice sau digitale prin canale digitale. Licențele sunt programate să coincidă cu programele de lansare. În ziua

lansării, licența se încheie, iar clienții sunt redirecționați automat către comercianții cu amănuntul de unde pot cumpăra produsul fizic;

- *Forensic DRM vizează prevenirea încălcării drepturilor de autor pe scară largă. Pentru a preveni acest lucru, fișierele de conținut digital sunt filigranate sau amprentate astfel încât copiile ilegale de pe Internet să poată fi urmărite. La conținut este atașat un certificat de utilizator digital, care poate urmări cu ușurință originea conținutului copiat.*

Cu alte cuvinte, gradul de utilizare al măsurilor tehnologice și implicit dezvoltarea noilor modele de afaceri bazate pe DRM trebuie luate în considerare la stabilirea compensației echitabile în contextul utilizărilor private, permise în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE.

Succesul sistemelor DRM ține de acceptarea pe scară largă de către toate părțile interesate, inclusiv de consumatori, precum și de interoperabilitatea acestor sisteme și servicii. *Probabil că desfășurarea pe scară largă a DRM-urilor ca mod de compensare echitabilă poate face în cele din urmă schemele de remunerare existente (cum ar fi tarifele pentru compensarea copiilor private) redundante, justificând astfel eliminarea lor treptată (COM 2004/0261).*

Protecția juridică a măsurilor tehnologice nu aduce atingere dispozițiilor de drept intern care:

- *interzic posesia în scopuri private a dispozitivelor, produselor sau componentelor având drept scop încălcarea măsurilor tehnice (Considerentul 49);*
- *protejează măsurile tehnice utilizate în legătură cu programele pentru calculator, reglementate exclusiv prin Directiva 2009/24/CE (Considerentul 50).*

Protecția măsurilor tehnice de protecție este extreme de importantă. În Republica Moldova, încălcarea acestor măsuri se sancționează contravențional (art. 96 alin. (1) lit. f) din Codul contravențional) sau penal (art. 185¹ alin. (1) lit. f) Cod penal).

5.3 SANCTIUNI ȘI CĂI DE ATAC

În cuprinsul proiectului de modificare a Legii nr. 139/2010, art. 8 din Directiva 2001/29/CE a fost transpus incorect și incomplet în cuprinsul Articolului 55. *Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor - alin. (1) și (3) și Articolul 59. Măsuri provizorii și de asigurare – alin. (1).*

5.3.1 RECOMANDĂRI:

Se identifică o serie de confuzii în ceea ce privește transpunerea art. 8 din Directiva 2001/29/CE și transpunerea prevederilor Directivei 2004/48/CE privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

Observații privind art. 55 alin. (1) și (3) din Legea nr. 139/2010

*1) Orice persoană fizică sau juridică care are **pretenții în privința valorificării unui obiect** al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate de prezenta lege are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate **pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor** prevăzute în prezentul capitol.*

*(3) Instanțele de judecată și alte autorități competente **vor aplica măsurile, procedurile și remediile** prevăzute în prezentul capitol într-o manieră corectă și echitabilă, astfel încât să nu fie excesiv de dificile sau costisitoare și să nu impună limite de timp exagerate sau tergiversări*

neprevăzute. Aplicarea acestor măsuri, proceduri și remedii va fi una eficientă și proporționată, nu va crea obstacole în calea comerțului legal și va oferi protecție împotriva folosirii lor abuzive.

Textul din Legea nr. 139/2010 cuprinde o traducere eronată a termenului „remedies”, (traducerea din varianta în engleză a Directivei 2001/29/CE), care în limbaj juridic înseamnă „căi de atac” și nu “remedii”.

Art. 8 alin. (1) din Directiva 2001/29/CE reglementează sancțiuni și căi de atac pentru nerespectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute prin prezenta directivă.

Alin. (1) al art. 55 reglementează *pretențiile în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate*, astfel încât cerințele din directivă nu sunt îndeplinite.

În aceste condiții este necesară transpunerea corectă și completă a art. 8 din Directiva 2001/29/CE.

Sancțiunile astfel prevăzute ar trebui să fie eficiente, proporționate și disuasive și să includă posibilitatea de a solicita daune-interese și/sau o ordonanță președințială și, dacă este cazul, confiscarea materialului contrafăcut (Considerentul 58).

În mediul digital, în special, serviciile intermediarilor pot fi folosite din ce în ce mai mult de către terți pentru acte de contrafacere. În multe cazuri, astfel de intermediari sunt cel mai bine plasați pentru a pune capăt unor asemenea acte. **În consecință, fără a aduce atingere oricăror alte sancțiuni sau căi de atac disponibile, titularii de drepturi trebuie să aibă posibilitatea de a solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva unui intermediar care distribuie într-o rețea o copie contrafăcută a unei opere protejate sau a unui alt obiect protejat. Această posibilitate trebuie să fie prevăzută chiar și în cazurile în care actele întreprinse de intermediar constituie excepții în conformitate cu articolul 5. Condițiile și normele privind o astfel de ordonanță președințială trebuie să rămână de competența legislației interne a statelor member** (Considerentul 59).

6 DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/84/CE PRIVIND DREPTUL DE SUITĂ ÎN BENEFICIUL AUTORULUI UNEI OPERE DE ARTĂ ORIGINALĂ

În cuprinsul proiectului de modificare a Legii nr. 139/2010, se regăsesc prevederi prin care s-au transpus incomplet și incorect prevederile Directivei 2001/84/CE, respectiv art. 20, art. 48 și art. 512 alin. (9).

De altfel, prevederile art. 20 au la bază sistemul prevăzut în cuprinsul **Hotărârii de Guvern nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor**, Anexa nr. 4 - Regulamentul cu privire la remunerarea autorilor pentru valorificarea industrială (multiplicarea) a operelor de artă plastică, decorativă și aplicată, punctul nr. 4 – Dreptul de succedare.

În conformitate cu Considerentul nr. 9 din Directiva 2001/84/CE, la transpunerea prevederilor acestei directive trebuie să se țină cont de următoarele elemente obligatorii

- operele care intră sub incidența dreptului de suită (art. 2 și art. 10 și Considerentele 17¹⁴, 19¹⁵ și 21¹⁶);
- beneficiarii dreptului (art. 6 și Considerentul 27);
- procentul aplicat (art. 4 și Considerentele 20, 22, 23, 24);
- tranzacțiile care impun plata remunerațiilor (art. 1 și Considerentul 18);
- baza de calcul a acestora (art. 3 și art. 5).

6.1 RECOMANDĂRI:

6.1.1 REFORMULAREA ARTICOLULUI 20 ALIN. (1) DIN LEGEA NR. 139/2010

În cazul fiecărei revînzări a operei originale de artă, **ulterioară primei cesionări** de către autor a dreptului de proprietate, vînzătorul este obligat să achite autorului sau succesorilor săi o remunerație **în cuantum de 5% din prețul de revînzare**, dacă acest preț constituie cel puțin 20 de salarii minime (dreptul de suită). Dreptul de suită **este inalienabil toată viața autorului și trece exclusiv** la succesorii legali sau testamentari ai autorului pentru durata de protecție a dreptului de autor.

- a) Sintagma “prima cesionare” trebuie înlocuită cu “prima înstrăinare”. Vânzarea și cesiunea sunt două noțiuni juridice diferite. Domeniul de aplicare a dreptului de suită include orice **revînzare a operei ulterioară primei înstrăinări a operei de către autor**;
- b) Nu este menționat faptul că prețurile sunt nete, astfel că nu s-a realizat transpunerea art. 5 din Directiva 2001/84/CE;
- c) **Este necesară stabilirea unei scale procentuale piramidale** pentru câteva categorii de prețuri (Considerentul 24), putând fi aplicate praguri naționale inferioare pragului comunitar, respectiv cel de 3000 EUR, conform Considerentului 22, care stabilește că

¹⁴ În temeiul Directivei 93/98/CEE a Consiliului din 29 octombrie 1993 de armonizare a duratei protecției dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe, durata dreptului de autor se întinde pe o perioadă de 70 de ani după decesul autorului. Ar trebui prevăzută aceeași durată și pentru dreptul de suită. În consecință, **numai originalele operelor de artă modernă și contemporană pot face obiectul dreptului de suită.**

¹⁵ Trebuie precizat faptul că armonizarea introdusă de prezenta directivă **nu se aplică manuscriselor originale aparținând scriitorilor și compozitorilor.**

¹⁶ Este necesar să se armonizeze categoriile de opere de artă care fac obiectul dreptului de suită.

neaplicarea drepturilor de suită sub un prag minim poate ajuta la evitarea unor costuri de încasare și administrare disproporționat de ridicate în raport cu profiturile artistului. Cu toate acestea, în conformitate cu principiul subsidiarității, statelor membre ar trebui să li se permită să stabilească praguri naționale inferioare pragului comunitar, pentru a promova interesele noilor artiști. Date fiind sumele mici implicate, derogarea în cauză nu poate avea efecte semnificative asupra funcționării corecte a pieței interne;

d) În proiectul de modificare a Legii nr. 139/2010, pragul stabilit pentru prețul minim de vânzare constituie cel puțin 20 de salarii minime. Pragul de aplicare propus este discutabil, în condițiile în care salariul minim pe economie se modifică, în principiu anual, astfel încât trebuie verificat cu regularitate dacă acest preț minim depășește 3000 EUR, în condițiile în care *prețul minim de vânzare nu poate depăși în nici un caz suma de 3 000 EUR* (Art. 3 alin. (2) din Directiva 2001/84/CE). Dacă prețul depășește acest plafon, va fi necesară modificarea legii;

e) Este necesară reformularea sintagmei “este inalienabil toată viața autorului”.

Dreptul de suită este un drept inalienabil¹⁷, atât pentru autor, cât și pentru moștenitori (titulari de drepturi). *Avanzii-cauză ai autorului trebuie să poată beneficia pe deplin de dreptul de suită după decesul acestuia, cel puțin după expirarea perioadei de tranziție menționate anterior* (Considerentul 27);

În temeiul Directivei 93/98/CEE a Consiliului din 29 octombrie 1993 de armonizare a duratei protecției dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe, durata dreptului de autor se întinde pe o perioadă de 70 de ani după decesul autorului. Ar trebui prevăzută aceeași durată și pentru dreptul de suită (Considerentul 17);

Durata de protecție a dreptului de suită corespunde celei menționate la articolul 1 din Directiva 93/98/CE (Art. 8 alin. 1).

6.1.2 ABROGAREA HOTĂRĂRII DE GUVERN NR. 641/2001 DESPRE TARIFELE MINIME ALE REMUNERAȚIEI DE AUTOR, act normativ emis în conformitate cu art. 25 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293-XIII din 23 noiembrie 1994

Ținând seama de aceste dispoziții, este necesară inclusiv reanalizarea art. 51² alin. (9) din Legea nr. 139/2010¹⁸, în sensul eliminării confuziei dintre noțiunea juridică de “avizare” a unui organism de gestiune colectivă și noțiunea de „desemnare a colectorului unic”. Aceste aspecte sunt analizate pe larg în secțiunea destinată organismelor de gestiune colectivă.

¹⁷ Considerentul (1) - Dreptul de suită reprezintă dreptul netransferabil și inalienabil al autorului unei opere originale de artă plastică sau grafică de a obține un beneficiu economic din vânzările succesive ale operei.

Considerentul (2) - Dreptul de suită este un drept cu caracter frugifer care dă autorului/artistului posibilitatea să perceapă o remunerație pentru înstrăinările succesive ale operei.

Considerentul (3) - Scopul dreptului de suită este de a asigura că autorii operelor de artă plastică sau grafică beneficiază de succesul economic al operelor lor de artă originale. Acesta are rolul de a restabili echilibrul între situația financiară a autorilor operelor de artă plastică sau grafică și cea a altor creatori care beneficiază de exploatarea succesivă a operelor lor.

Considerentul (4) Dreptul de suită face parte integrantă din dreptul de autor și constituie o prerogativă esențială a autorilor.

¹⁸ Articolul 51². Avizarea organizațiilor de gestiune colectivă

(9) Pentru gestiunea colectivă obligatorie, în conformitate cu prevederile prezentei legi, se va aviza câte o organizație de gestiune colectivă cu referire la următoarele drepturi:

c) dreptul de suită, conform prevederilor art. 48 alin. (9) lit. f);

7 DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2004/48/CE PRIVIND ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, se regăsesc prevederi prin care s-au transpus incomplet și incorect prevederile Directivei 2004/48/CE, la art. 54-66. Se identifică o serie de confuzii în ceea ce privește transpunerea art. 8 din Directiva 2001/29/CE.

Directiva 2004/48/CE, aplicabilă atât în cazul proprietății industriale, cât și în cazul dreptului de autor și drepturilor conexe a fost transpusă în Republica Moldova în cuprinsul următoarelor 6 legi speciale:

- - Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12.07.2007;
- - Lege privind protecția mărcilor nr. 38-XVI din 29.02.2008;
- - Lege privind protecția soiurilor de plante nr. 39-XVI din 29.02.2008;
- - Lege privind protecția invențiilor nr. 50-XVI din 07.03.2008;
- - Lege privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr. 66-XVI din 27.03.2008;
- - Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02.07.2010

7.1 ECOMANDĂRI:

7.1.1 REVIZUIREA ȘI CORECTAREA TRANSPUNERII DIRECTIVEI 2004/48/CE

corelarea cu prevederile din Legile nr. 161/2007, nr. 38/2008, nr. 39/2008, 50/2008, nr. 66/2008, precum și cu cele din Codul de procedură civilă referitoare la măsurile provizorii în materia drepturilor de proprietate intelectuală, în vederea asigurării unității terminologice.

Clarificări necesare se regăsesc în COMUNICAREA COMISIEI Un sistem echilibrat de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală care să abordeze provocările societățile actuale COM(2017) 707 final;

7.1.2 TRANSPUNEREA ÎN CUPRINSUL ART. 3 – NOȚIUNI PRINCIPALE, A DEFINIȚIEI PREVĂZUTE ÎN CONSIDERENTUL 14 DIN DIRECTIVA 2004/48/CE PENTRU NOȚIUNEA DE SCARĂ COMERCIALĂ

Actele întreprinse la scară comercială sunt cele care au ca scop obținerea unui avantaj economic sau comercial direct sau indirect, ceea ce exclude în mod normal actele consumatorilor finali care acționează cu bună credință. Transpunerea este necesară și pentru a se asigura conformitatea cu Anexa 1C din Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPs), la care Republica Moldova a aderat începând cu data de 26 iulie 2001;

7.1.3 INTRODUCEREA UNOR PREVEDERI ÎN CUPRINSUL LEGII PRIN CARE SĂ SE ASIGURE TRANSPUNEREA ART. 17 – CODURI DE CONDUITĂ ȘI SĂ FIE ÎNCURAJATĂ ELABORAREA DE CODURI DE CONDUITĂ

În consultare cu stakeholderii, în acord cu realitățile pieței din Republica Moldova. *Industria ar trebui să participe activ la lupta împotriva pirateriei și contrafacerii. Dezvoltarea codurilor de*

conduită în mediile direct interesate reprezintă un mijloc complementar cadrului de reglementare. Statele membre, în colaborare cu Comisia, ar trebui să încurajeze elaborarea de coduri de conduită în general. Controlul fabricării discurilor optice, în special cu ajutorul unui cod de identificare aplicat pe discurile fabricate în Comunitate, contribuie la limitarea atingerilor aduse drepturilor de proprietate intelectuală în acest sector, care este supus pirateriei pe scară largă. Cu toate acestea, aceste măsuri tehnice de protecție nu ar trebui să fie utilizate în mod abuziv cu scopul de a închide piețele și de a controla importurile paralele (Considerentul 29);

7.1.4 CORECTAREA TRANSPUNERII ART. 13 - DAUNE-INTERESE ȘI ELIMINAREA COMPENSAȚIEI DE LA 500 PÎNĂ LA 500000 LEI PENTRU FIECARE DREPT ÎNCĂLCAT.

Instanța de judecată este singura în măsură să hotărască o valoare forfetară, în conformitate cu prevederile acestui articol, precum și cu cele prevăzute în Codul de procedură civilă. *Pentru a repara prejudiciul suferit urmare unei infracțiuni săvârșite de un contravenient care a acționat cu bună știință sau având motive suficiente să cunoască că poate genera o astfel de infracțiune, valoarea daunelor-interese acordate titularului dreptului ar trebui să ia în considerare toate aspectele corespunzătoare, cum ar fi câștigul nerealizat de titularul dreptului, sau beneficiile fără justă cauză realizate de contravenient și, dacă este cazul, orice prejudiciu moral cauzat titularului dreptului. Valoarea daunelor-interese ar putea fi calculată și ea, de exemplu, în cazurile în care este dificil să se stabilească valoarea prejudiciului suferit în realitate, plecând de la elemente cum ar fi redevențele sau sumele care ar fi fost datorate în cazul în care contravenientul ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală respectiv. Scopul nu este acela de a introduce obligația de a prevedea daune-interese punitive, ci de a permite despăgubirea pe criterii obiective, ținând în același timp seama de costurile suportate de titularul dreptului, cum ar fi cheltuielile de cercetare și de identificare. (Considerentul 26).*

În susținerea acestei recomandări, precizez faptul că articolul 13 din Directiva 2004/48/CE a fost transpus corect în cuprinsul legilor din domeniul proprietății industriale (Legile nr. 161/2007, nr. 38/2008, nr. 39/2008, 50/2008, nr. 66/2008), după cum urmează:

a) Lege privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161/2007

Articolul 68. Despăgubirile

(1) *La cererea părții lezate, pîrîtul care a încălcat drepturile asupra desenului sau modelului industrial cu bună-știință sau avînd motive rezonabile de a ști acest lucru va repara titularului de drepturi pagubele pe care acesta le-a suportat în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor:*

a) se va ține cont de toate aspectele corespunzătoare, cum ar fi consecințele economice negative, în special beneficiul ratat, suferite de partea lezată, beneficiile realizate pe nedrept de pîrît și, după caz, de alte aspecte, cum ar fi dauna morală cauzată titularului de drept din cauza atingerii aduse drepturilor sale; sau

b) poate fi fixată, ca alternativă, o sumă unică pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea royalty sau încasările care ar fi fost datorate în cazul în care pîrîtul ar fi cerut autorizația de a utiliza desenul sau modelul industrial respectiv.

(2) Atunci cînd a comis o încălcare din neștiință sau fără a avea motive rezonabile de a ști acest lucru, contravenientul se obligă să recupereze beneficiile ratate sau pagubele aduse titularului de drepturi, stabilite în conformitate cu legislația în vigoare.

b) **Lege privind protecția mărcilor nr. 38/2008**

Articolul 72. Despăgubirile

(1) La cererea părții lezate, pîrîtul care a încălcat drepturile asupra unei mărci cu bună știință sau avînd motive rezonabile de a ști acest lucru va repara titularului de drepturi pagubele pe care acesta le-a suportat în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor:

a) se va ține cont de toate aspectele relevante, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv beneficiul ratat, suferite de partea lezată, beneficiile realizate pe nedrept de pîrît și, după caz, de alte aspecte, cum ar fi dauna morală cauzată titularului de drept prin încălcarea drepturilor sale; sau

b) poate fi fixată, ca alternativă, o sumă unică pe baza unor elemente, cum ar fi, cel puțin, valoarea royalty sau încasările care ar fi fost datorate în cazul în care pîrîtul ar fi cerut autorizația de a utiliza marca respectivă.

(2) În cazul cînd a comis o încălcare din neștiință sau fără a avea motive rezonabile de a ști acest lucru, contravenientul se obligă să recupereze beneficiile ratate sau pagubele aduse titularului de drepturi, stabilite conform legii.

c) **Lege privind protecția soiurilor de plante nr. 39/2008**

Articolul 82. Despăgubirile

(1) La cererea părții lezate, persoana care a încălcat un brevet cu bună-știință sau avînd motive rezonabile de a conștientiza acest lucru va achita titularului de drepturi despăgubirile pentru prejudiciile suportate în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor:

a) se va ține cont de toate aspectele esențiale, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv beneficiul ratat, suportate de partea lezată, orice profit obținut ilegal de pîrît, precum și alte aspecte, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului de drepturi în urma încălcării drepturilor sale;

b) poate fi fixată, ca alternativă, o sumă unică pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea redevenței sau încasările care ar fi fost datorate titularului în cazul în care pîrîtul ar fi cerut autorizația de a utiliza soiul respectiv.

(2) În cazul în care contravenientul a comis o încălcare din neștiință sau fără a avea motive rezonabile de a ști acest lucru, el va fi obligat să recupereze beneficiile ratate sau pagubele pricinuite titularului de drepturi, stabilite conform legii.

d) **Lege privind protecția invențiilor nr. 50/2008**

Articolul 84. Despăgubirile

(1) La cererea părții lezate, pîrîtul care a încălcat drepturile decurgînd dintr-o cerere de brevet sau dintr-un brevet cu bună-știință sau avînd motive rezonabile de a ști acest lucru va achita titularului de drepturi despăgubirile pentru prejudiciile pe care acesta le-a suportat în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor:

a) se va ține cont de toate aspectele semnificative, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv beneficiul ratat, suportate de partea lezată, orice profit obținut ilegal de pîrît și, după caz, de alte aspecte, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului de drepturi din cauza atingerii aduse drepturilor sale; sau

b) poate fi fixată, ca alternativă, o sumă unică pe baza unor elemente, cum ar fi, cel puțin, valoarea redevenței sau încasările care ar fi fost datorate în cazul în care pîrîtul ar fi cerut autorizația de a utiliza cererea de brevet sau brevetul.

(2) În cazul în care a comis o încălcare din neștiință sau fără a avea motive rezonabile de a ști acest lucru, pîrîtul este obligat să recupereze beneficiile ratate sau pagubele aduse titularului de drepturi, stabilite conform legii.

e) Lege privind protecția indicațiilor geografice nr. 66/2008

Articolul 58. Despăgubirile

(1) La cererea părții lezate, pîrîtul care a încălcat drepturile ce decurg dintr-o indicație geografică protejată, dintr-o denumire de origine protejată sau dintr-o specialitate tradițională garantată cu bună-știință sau avînd motive rezonabile de a ști acest lucru va achita deținătorului de drepturi despăgubirile pentru prejudiciile pe care acesta le-a suportat în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor se va ține cont de toate aspectele relevante, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv beneficiul ratat, suportate de partea lezată, orice profit obținut ilegal de pîrît și, după caz, de alte aspecte, cum ar fi prejudiciul moral cauzat deținătorului dreptului din cauza atingerii aduse drepturilor sale.

(2) În cazul cînd a comis o încălcare din neștiință sau fără a avea motive rezonabile de a ști acest lucru, pîrîtul este obligat să recupereze beneficiile ratate sau pagubele aduse deținătorului de drepturi, stabilite conform legii.

Ținînd seama de cele expuse anterior, este necesar ca toate capitolele privind **Asigurarea respectării drepturilor**, existente în cuprinsul celor 6 legi, să fie corelate, inclusiv terminologic, pentru a se asigura transpunerea unitară, corectă și completă a prevederilor Directivei 2004/48/CE.

A se vedea tabelul nr. 1

Tabelul 1

LEGE privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12.07.2007	LEGE privind protecția mărcilor nr. 38-XVI din 29.02.2008	LEGE privind protecția soiurilor de plante nr. 39-XVI din 29.02.2008	LEGE privind protecția invențiilor nr. 50-XVI din 07.03.2008	LEGE privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr. 66-XVI din 27.03.2008	LEGE privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02.07.2010
Art. 57. Acțiunea privind încălcarea drepturilor	Art. 61. Apărarea drepturilor	Art. 70. Acțiuni de încălcarea a drepturilor	Art. 73. Acțiunea privind încălcarea drepturilor	Art. 47. Acțiunea privind încălcarea drepturilor	Art. 54. Încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi
Art. 58. Acțiunea de declarare a neîncălcării drepturilor	Art. 62. Acțiunea de declarare a neîncălcării drepturilor	Art. 71. Acțiuni anterioare acordării brevetului	Art. 74. Acțiunea de declarare a neîncălcării drepturilor	Art. 48. Acțiunea de declarare a neîncălcării drepturilor	Art. 55. Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor
Art. 59. Măsurile de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii	Art. 63. Măsurile de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii	Art. 72. Dreptul la intentarea acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 75. Măsurile de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii	Art. 49. Măsurile de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii	Art. 56. Probele
Art. 60. Asigurarea probelor în cazuri de urgență	Art. 64. Asigurarea probelor în cazuri de urgență	Art. 73. Măsurile de asigurare a probelor până la intentarea acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 76. Asigurarea probelor în cazuri de urgență	Art. 50. Asigurarea probelor în cazuri de urgență	Art. 57. Măsurile de asigurare a probelor
Art. 61. Nulitatea măsurilor de asigurare a probelor	Art. 65. Nulitatea măsurilor de asigurare a probelor	Art. 74. Asigurarea probelor în cazuri de urgență	Art. 77. Nulitatea măsurilor de asigurare a probelor	Art. 51. Nulitatea măsurilor de asigurare a probelor	Art. 58. Dreptul la informare
Art. 62. Prezentarea și asigurarea probelor în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 66. Prezentarea și asigurarea probelor în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 75. Nulitatea măsurilor de asigurare a probelor	Art. 78. Prezentarea și asigurarea probelor în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 52. Prezentarea și asigurarea probelor în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 59. Măsurile provizorii și de asigurare
Art. 63. Dreptul la informare	Art. 67. Dreptul la informare	Art. 76. Prezentarea și asigurarea probelor în cadrul acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 79. Dreptul la informare	Art. 53. Dreptul la informare	Art. 60. Măsurile de corecție
Art. 64. Măsurile de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 68. Măsurile de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 77. Dreptul la informare	Art. 80. Măsurile de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 54. Măsurile de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 61. Asigurarea executării hotărârii judecătorești

Art. 65. Măsuri corective	Art. 69. Măsuri corective	Art. 78. Măsurile de asigurare a acțiunii privind încălcarea drepturilor	Art. 81. Măsuri corective	Art. 55. Măsuri corective	Art. 62. Măsuri alternative
Art. 66. Asigurarea executării hotărârii judecătorești	Art. 70. Asigurarea executării hotărârii judecătorești	Art.79. Măsurile corective	Art. 82. Asigurarea executării hotărârii judecătorești	Art. 56. Asigurarea executării hotărârii judecătorești	Art. 63. Despăgubirile
Art. 67. Măsurile de alternativă	Art. 71. Măsurile de alternativă	Art. 80. Asigurarea executării hotărârii judecătorești	Art. 83. Măsurile de alternativă	Art. 57. Măsurile de alternativă	Art. 64. Cheltuieli de judecată
Art. 68. Despăgubirile	Art.72. Despăgubirile	Art. 81. Măsurile de alternativă	Art. 84. Despăgubirile	Art. 58. Despăgubirile	Art. 65. Publicarea hotărârilor judecătorești
Art. 69. Publicarea hotărârilor judecătorești	Art. 73. Măsuri de publicitate	Art. 82. Despăgubirile	Art. 85. Publicarea hotărârilor judecătorești	Art. 59. Publicarea hotărârilor judecătorești	
		Art. 83. Publicarea hotărârilor judecătorești			

8 DIRECTIVA 2006/115/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND DREPTUL DE ÎNCHIRIERE ȘI DREPTUL DE ÎMPRUMUT ȘI ASUPRA ANUMITOR DREPTURI LEGATE DE COPYRIGHT ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE (VERSIUNE CODIFICATĂ)

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, se regăsesc prevederi prin care s-au transpus incomplet și incorect prevederile Directivei 2004/48/CE, după cum urmează:

- Împrumut – art. 3, art. 12, art. 54 alin. (2);
- Închiriere – art. 3, art. 11 alin. (1) lit. c) și alin. (4), art. 18 alin. (3) și (5), art. 33 alin. (2) lit. d) și alin. (8), art. 34 alin. (1) lit. c), art. 35 alin. (1) lit. c), art. 48 alin. (9) lit. c), art. 51² alin. (9) lit. a), art. 52, art. 54 alin. (2).

8.1 RECOMANDĂRI PRIVIND ÎMPRUMUTUL PUBLIC

8.1.1 DEFINIȚIA ÎMPRUMUTULUI NU RESPECTĂ DEFINIȚIA ART. 2 ALIN. (1) LIT. b) DIN DIRECTIVĂ, ÎN SENSUL ÎN CARE ESTE LIMITATĂ LA PUBLICAȚII ÎN ORICE FORMAT.

Pentru clarificare, conform Considerentului 10 și art. 3 alin. (2) din Directiva 2006/115/CE, **închirierea și împrumutul în sensul acestei directive nu includ:**

- punerea la dispoziție de fonograme sau de filme în scopul reprezentării publice sau radiodifuziunii;
- punerea la dispoziție în scop de expunere;
- punerea la dispoziție în scopul consultării imediate;
- operele de arhitectură și operele de artă aplicată.

Împrumutul nu include punerea la dispoziție între unități accesibile publicului (Considerentul 10)

Atunci când împrumutul efectuat de o unitate accesibilă publicului presupune o plată al cărei quantum nu depășește necesarul pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare ale unității, nu există avantaj economic sau comercial direct sau indirect în sensul prezentei directive (Considerentul 11)

Autorii și artiștii interpreți sau executanți trebuie să-și păstreze posibilitatea de a încredința gestiunea acestui drept unor societăți de gestiune colectivă care îi reprezintă (Considerentul 12).

8.1.2 În ceea ce privește art. 12 alin. (2)¹⁹ și (4), recomand a fi avută în vedere JURISPRUDENȚA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE, RESPECTIV:

8.1.2.1 Pentru CATEGORIILE DE INSTITUȚII CARE POT FI EXCEPTATE DE LA PLATA ÎMPRUMUTULUI PUBLIC, trebuie să fie avute în vedere:

- Hotărârea Curții din 16 octombrie 2003 în cauza **C-433/02**;

¹⁹ Art. 12 alin. (2) - *Bibliotecile și alte instituții similare ce nu urmăresc obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct ori indirect, sînt scutite de obligația de a plăti remunerația prevăzută la alin. (1),*

- Hotărârea Curții din 6 iulie 2006 în cauza **C-53/05**;
- Hotărârea Curții din 26 octombrie 2006 în cauza **C-198/05**;
- Hotărârea Curții din 26 octombrie 2006 în cauza **C-36/05**;
- Hotărârea Curții din 11 ianuarie 2007 în cauza **C-175/05**.

“În sfârșit, articolul 5 alineatul (3) din directivă nu specifică ce trebuie înțeles de „anumite categorii de unități”. În mod similar, **directiva nu menționează niciun criteriu pe care statele membre ar trebui să îl aplice pentru a determina „categoriile de unități” care pot beneficia de o scutire de la plată.**(pct. 16)

Trebuie observat, în primul rând, că, în absența unor criterii comunitare suficient de precise într-o directivă pentru a delimita obligațiile care decurg din directivă, **revine statelor membre să stabilească, pe propriul teritoriu, care sunt cele mai relevante criterii de asigurare, în limitele impuse de dreptul comunitar și în special de directivă, respectarea directivei respective.** (pct. 19)

În plus, după cum a observat Comisia, articolul 5 alineatul (3) din directivă autorizează, dar nu obligă un stat membru să scutească anumite categorii de unități. În consecință, **dacă circumstanțele care prevalează în statul membru în cauză nu permit o distincție validă între categoriile de unități, obligația de a plăti remunerația în cauză trebuie impusă tuturor unităților în cauză**” (pct. 20) (Cauza C-433/02)

Mai mult, **articolul 5 alineatul (3) nu poate fi interpretat ca permitând o derogare totală de la această obligație de remunerare, întrucât efectul unei astfel de interpretări ar fi să lipsească sensul articolului 5 alineatul (1) și să priveze astfel această dispoziție de orice efect.** (cauza C-53/05)

8.1.3 A

respectiv Art. 12 alin. (4) din proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, rog a fi avută în vedere Hotărârea Curții din 30 iunie 2011 în cauza **C-271/10**, care stabilește următoarele: **“Articolul 5 alineatul (1) din Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale se opune unei legislații precum cea în cauză în acțiunea principală, care instituie un sistem potrivit căruia remunerația datorată autorilor în cazul unui împrumut public este calculată exclusiv în funcție de numărul de persoane împrumutate înscrise la instituțiile publice pe baza unei sume forfetare stabilite pe an și pe persoană împrumutată.”**

Motivarea se întemeiază pe următoarele aspecte principale:

- REGIM JURIDIC *regimul împrumutului public este considerat diferit de celelalte regimuri definite în această directivă. Situația trebuie să fie aceeași în ceea ce privește diferitele elemente ale regimurilor menționate, inclusiv cel vizând indemnizația autorilor* (pct. 31)
 - deși intervine într-o situație comparabilă, operele fiind utilizate în cadrul împrumutului public fără autorizarea autorilor cărora li se produce astfel un prejudiciu, (...) legiuitorul comunitar a utilizat termenul „remunerație” în locul termenului „compensație” prevăzut de Directiva 2001/29 (pct. 29)
 - Această diferență de redactare presupune deja că cele două noțiuni evocate nu trebuie interpretate în mod identic, în condițiile în care, în aceeași directivă articolul 4 alineatul (1), referitor la închiriere, și articolul 8 alineatul (2), referitor la

radiodifuzarea sau la televizarea și la comunicarea publică fac sistematic trimitere la o „remunerație echitabilă”. (pct. 30)

- **CUANTUM - împrumutul nu are caracter economic sau comercial direct ori indirect. (...) În consecință, cuantumul remunerației va fi în mod obligatoriu mai mic decât cel corespunzător unei remunerații echitabile sau va putea chiar să fie stabilit forfaitar pentru a compensa punerea la dispoziție a tuturor obiectelor protejate în cauză.** (pct. 33)
 - **Așadar, cuantumul său nu poate fi pur simbolic** (pct. 34)
 - **contraprestația prejudiciului suferit de autori din cauza utilizării neautorizate a operelor acestora, stabilirea cuantumului acestei remunerații nu poate fi integral separată de elementele care constituie un astfel de prejudiciu. Întrucât prejudiciul rezultă din împrumutul public, altfel spus din punerea la dispoziție a unor obiecte protejate de instituții accesibile publicului, cuantumul remunerației datorate ar trebui să țină seama de amploarea acestei puneri la dispoziție.** (pct. 37)
 - **Rezultă că remunerația care trebuie plătită de o astfel de instituție ar trebui să țină seama de numărul de obiecte puse la dispoziția publicului și că, prin urmare, marile instituții de împrumut public ar trebui să plătească o remunerație mai mare decât instituțiile mai mici.**(pct. 38)
 - **cuantumul remunerației care trebuie plătită autorilor ar trebui să fie stabilit luând în considerare și numărul de persoane împrumutate înscrise la acea instituție.** (pct. 39)
- **CRITERII -** Directiva 92/100 nu le impune niciun criteriu particular. Astfel, **revine în exclusivitate statelor membre sarcina să stabilească pe teritoriul lor criteriile cele mai pertinente pentru a asigura, în limitele impuse de dreptul comunitar și în special de Directiva 92/100, respectarea acestei noțiuni comunitare** (a se vedea, prin analogie, Hotărârea SENA, citată anterior, punctul 34) (pct. 35).
Statele **pot stabili cuantumul remunerației datorate autorilor în cazul unui împrumut public în funcție de obiectivele lor de promovare culturală** (pct. 36)

Totodată, este necesar a fi avută în vedere și Hotărârea Curții din 10 noiembrie 2016 în cauza C-174/15, care stabilește faptul că **noțiunea „împrumut” în sensul acestor dispoziții include și împrumutul unei copii a unei cărți în format digital atunci când acest împrumut este efectuat prin plasarea respectivei copii pe serverul unei biblioteci publice și permitând unui utilizator să reproducă această copie prin descărcare pe propriul calculator, în condițiile în care doar o singură copie poate fi descărcată în perioada de împrumut, iar după expirarea acestei perioade copia descărcată de utilizator nu mai poate fi utilizată de acesta.**

Astfel:

- în conformitate cu Considerentul (7) al Directivei 2006/115, noțiunile „obiecte” și „copii”, în sensul Directivei 2006/115, trebuie interpretate în lumina noțiunilor echivalente cuprinse în Tratatul OMPI (a se vedea prin analogie Hotărârea din 15 martie 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, punctul 55). (pct. 31, 33);
- potrivit declarației comune anexate la Tratatul OMPI, **noțiunile „original” și „copii” de la articolul 7 din acest tratat, care se referă la dreptul de închiriere, desemnează „exclusiv copiile în formă fizică care pot fi puse în circulație ca obiecte corporale”.** Rezultă că

obiectele necorporale și copiile care nu au formă fizică, precum copiile digitale, sunt excluse de la dreptul de închiriere, prevăzut de tratatul amintit. (pct. 34);

- În consecință, **noțiunea „închiriere”, care figurează la articolul 2 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/115, trebuie înțeleasă ca vizând exclusiv obiectele corporale, iar noțiunea „copii”, care figurează la articolul 1 alineatul (1) din această directivă, trebuie înțeleasă ca vizând, în ceea ce privește închirierea, exclusiv copiile fixate pe un suport fizic.** (pct. 35);
- astfel cum reiese din textul articolului 2 alineatul (1) literele (a) și (b) din Directiva 2006/115, legiuitorul Uniunii s-a străduit să definească separat noțiunile „închiriere” și „împrumut”. **Astfel, obiectele la care se referă închirierea nu sunt în mod necesar identice cu obiectele la care se referă împrumutul.** (pct. 38);
- **obiectele necorporale și copiile care nu au formă fizică, precum copiile digitale, trebuie excluse de la dreptul de închiriere reglementat de Directiva 2006/115** pentru a nu încălca declarația comună anexată la Tratatul OMPI, nici acest tratat, nici această declarație comună **nu se opun ca noțiunea „împrumut”, în sensul acestei directive, să fie interpretată, dacă este cazul, în sensul că acoperă și anumite împrumuturi efectuate în formă digital.** (pct. 39);
- actele de exploatare a operei protejate precum împrumutul public sunt diferite ca natură de vânzare sau de orice act legal de distribuție, dreptul de împrumut rămânând printre prerogativele autorului în pofida vânzării suportului material care conține opera. În consecință, **dreptul de împrumut nu se epuizează prin vânzare sau prin orice alt act de difuzare, pe când dreptul de distribuție se epuizează, dar numai în cazul precis al unei prime vânzări în Uniune de către titularul dreptului sau cu acordul acestuia** (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 iulie 2006, Comisia/Portugalia, C-53/05, EU:C:2006:448, punctul 34 și jurisprudența citată) (pct. 59);
- articolul 6 din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru să supună aplicarea articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2006/115 condiției suplimentare ca o copie a cărții în format digital pusă la dispoziție de biblioteca publică să fi fost pusă în circulație printr-o primă vânzare sau printr-un prim altfel de transfer al proprietății acestei copii în Uniune de către titularul dreptului de distribuție publică sau cu acordul acestuia, în sensul articolului 4 alineatul (2) din Directiva 2001/29 (pct. 65);
- articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2006/115 trebuie interpretat în sensul **că se opune ca excepția privind împrumutul public pe care o prevede să se aplice punerii la dispoziție de către o bibliotecă publică a unei copii a unei cărți în format digital în cazul în care această copie a fost obținută din surse nelegale** (pct. 72).

8.2 RECOMANDĂRI PRIVIND REMUNERAȚIA ECHITABILĂ UNICĂ

Prin **HOTĂRÂREA din 18 noiembrie 2020 în cauza C-147/19** - Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación SA împotriva Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit faptul că ***articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 și articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 trebuie interpretate în sensul că remunerația echitabilă unică, vizată la aceste dispoziții, nu trebuie plătită de utilizator atunci când efectuează o comunicare publică a unei înregistrări audiovizuale care conține fixarea unei opere audiovizuale în care a fost încorporată o fonogramă sau o reproducere a acestei fonograme.***

Motivarea are la bază următoarele:

- *nici Directivele 92/100 și 2006/115 și nici celelalte directive ale Uniunii în domeniul dreptului de autor nu definesc noțiunea de „fonogramă” și nici nu fac o trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a determina conținutul acestei noțiuni (pct. 32);*
- *potrivit modului de redactare a articolului 3 litera b) din Convenția de la Roma, noțiunea de „fonogramă” este definită ca orice fixare „exclusiv sonoră” a sunetelor provenind dintr-o execuție sau din alte sunete. Rezultă că nu poate intra sub incidența acestei noțiuni o fixare de imagini și de sunete, o astfel de fixare neputând fi calificată drept „exclusiv sonoră” (pct. 37)*
- *noțiunea de „fonogramă”, prevăzută de articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115, care a înlocuit fără modificări articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100, trebuie interpretată cu respectarea noțiunii echivalente incluse în WPPT [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 martie 2012, Phonographic Performance (Ireland), C 162/10, EU:C:2012:141, punctul 58, și Hotărârea din 8 septembrie 2020, Recorded Artists Actors Performers, C 265/19, EU:C:2020:677, punctul 62] (pct. 38);*
- *potrivit articolului 2 litera (b) din WPPT, prin „fonogramă” se înțelege „fixarea sunetelor provenite dintr-o interpretare sau execuție sau a altor sunete sau a unei reprezentări de sunete, alta decât sub forma unei fixări încorporate într-o operă cinematografică sau o altă operă audiovizuală” (pct. 39);*
- *atât modul de redactare a articolului 2 litera b) din WPPT, cât și documentul menționat la punctul precedent exclud ca o fixare a unor sunete încorporată într-o operă cinematografică sau o altă operă audiovizuală să intre sub incidența noțiunii de „fonogramă” în sensul acestei dispoziții (pct. 41);*
- *o fonogramă încorporată într-o operă cinematografică sau în altă operă audiovizuală își pierde calitatea de „fonogramă” în măsura în care face parte dintr-o asemenea operă, fără ca totuși această împrejurare să aibă vreo incidență asupra drepturilor asupra acestei fonograme în caz de utilizare a acesteia independent de opera în cauză (pct. 44);*
- *o înregistrare audiovizuală care conține fixarea unei opere audiovizuale nu poate fi calificată drept „fonogramă” sau „reproducere a acestei fonograme” în sensul articolului 8 alineatul (2) din Directiva 92/100 sau al articolului 8 alineatul (2) din Directiva 2006/115 (pct. 52);*
- *comunicarea publică a unei astfel de înregistrări nu deschide dreptul la remunerație prevăzută la aceste dispoziții (pct. 53), astfel că un organism de televiziune nu este obligat la plata remunerației unice și echitabile prevăzută la art. 8 alin. (2) din Directiva 2006/115.*

Din momentul în care o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme a fost încorporată sau „sincronizată” într-o înregistrare audiovizuală care conține fixarea unei opere audiovizuale, artiștii interpreți sau executanți, precum și producătorii de fonograme în cauză nu mai pot solicita această remunerație echitabilă unică prin intermediul unui organism de gestiune colectivă.

Cu ocazia încorporării fonogramelor sau a reproducerilor acestor fonograme în operele audiovizuale în cauză, se perfectează aranjamente contractuale corespunzătoare între titularii drepturilor asupra fonogramelor și producătorii unor asemenea opere, așa încât remunerația drepturilor conexe asupra fonogramelor cu ocazia unei asemenea încorporări să fie realizată prin intermediul unor atari aranjamente contractuale (pct. 55).

9 DIRECTIVA 2006/116/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND DURATA DE PROTECȚIE A DREPTULUI DE AUTOR ȘI A ANUMITOR DREPTURI CONEXE; SI DIRECTIVA 2011/77/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI 2006/116/CE PRIVIND DURATA DE PROTECȚIE A DREPTULUI DE AUTOR ȘI A ANUMITOR DREPTURI CONEXE

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 nu a fost asigurată transpunerea prevederilor Directivei 2011/77/UE privind dreptul artiștilor de a obține o remunerație anuală suplimentară, drept care nu poate face obiectul unei renunțări.

9.1 RECOMANDĂRI:

9.1.1 TRANSPUNEREA ART. 1 DIN DIRECTIVA 2011/77/UE.

În temeiul art. 3 din Directiva 2006/116/CE, termenul de protecție pentru drepturile conexe este de 50 de ani, calculat de la:

- data executării/data publicării legale/data comunicării publice legale, în cazul artiștilor;
- data fixării fonogramei/data primei publicări legale/data comunicării publice legale, în cazul producătorilor de fonograme
- data fixării filmului/data primei publicări legale/data comunicării publice legale, în cazul producătorilor de film
- prima difuzare a unei emisiuni, indiferent dacă această emisiune a fost difuzată cu sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit, în cazul organismelor de radiodifuziune

În cazul artiștilor, termenul de protecție s-a prelungit de la 50 la 70 de ani, în condițiile modificărilor Art. 1 alin. (2) din Directiva 2011/77/EU.

Conform Considerentului 6 din Directiva 2011/77/CE, artiștii ar trebui să beneficieze, **cel puțin pe toată durata vieții**, de veniturile provenind din:

- drepturile exclusive de reproducere și punere la dispoziție, prevăzute prin Directiva 2001/29/CE, precum și de cele de distribuție și de închiriere în sensul Directivei 2006/115/CE;
- compensațiile echitabile pentru reproducerile pentru uz personal în sensul Directivei 2001/29/CE.

La stabilirea unui raport contractual cu producătorul de fonograme, artistul interpret sau executant trebuie, în mod normal, să transfere sau să ceseze către producătorul de fonograme drepturile exclusive de reproducere, distribuție, închiriere și punere la dispoziție a fixării executării sale, în practică înregistrându-se următoarele situații:

- a) fie se primește „un avans din redevențe și beneficiază de plăți după ce producătorul de fonograme își recuperează avansul inițial și operează celelalte deduceri definite în contract”
- b) fie de operează o plată unică - „remunerație nerecurrentă” în special, în cazul artiștilor interpreți sau executanți care cântă muzica de fundal și nu apar în distribuție („artiști

nenominalizați”), dar, uneori, și al celor care figurează în distribuție („artiști nominalizați”) (Considerentul 9).

În temeiul Considerentului 10, pentru ca artiștii care au transferat sau cesionat drepturile exclusive de reproducere, distribuție, închiriere și punere la dispoziție, să beneficieze de această prelungire a termenului, este necesar să se introducă **două măsuri însoțitoare**, stabilite în funcție de raportul contractual cu producătorul de fonograme. Astfel

1) Posibilitate de „tabula rasa” (Considerentul 14) dacă s-a primit *“un avans din redevențe și beneficiază de plăți după ce producătorul de fonograme își recuperează avansul inițial și operează celelalte deduceri definite în contract”* artistul poate rezilia contractul de transfer sau cesiune, cu condiția ca producătorul, în termen de 1 an de la data primirii notificării (intenției de reziliere), să nu ofere copii ale fonogramei spre vânzare într-o cantitate suficientă sau să nu pună fonograma la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, în așa fel încât membrii publicului să aibă acces individual la ea, la momentul ales.

În cazul rezilierii, drepturile producătorului asupra fonogramei încetează, iar artistul primește, pe parcursul termenului prelungit de protecție, *o redevență sau o remunerație negrevată de plăți în avans sau de deduceri stabilite contractual*.

Pentru a se asigura securitate juridică, clauzele care prevăd plăți recurente ar trebui să poată fi renegociate în interesul artiștilor, putând fi puse în aplicare proceduri care să acopere eventualitatea eșuării renegocierilor (Considerentul 15)

2) dacă operează o plată unică - *„remunerație nerecurrentă”*, se instituie obligația ca *producătorii de fonograme să cotizeze, cel puțin o dată pe an, cu o sumă echivalentă cu 20 % din veniturile provenind din drepturile exclusive de distribuție, reproducere și punere la dispoziție a acelor fonograme. Prin „venituri” se înțeleg veniturile obținute de producătorul de fonograme înaintea deducerii costurilor* (Considerentele 9 și 11)

*Prin urmare, **veniturile** pe care producătorul de fonograme le obține **din închirierea fonogramelor, din remunerația echitabilă unică pentru radiodifuzare și comunicare către public sau din compensația echitabilă pentru copiile private nu trebuie luate în considerare** la calcularea sumei globale pe care producătorul de fonograme o alocă pentru plata remunerației suplimentare.* (Considerentul 13)

Sumele astfel colectate ar trebui să se distribuie individual artiștilor nenominalizați cel puțin o dată pe an. Această distribuție ar trebui încredințată organismelor de gestiune colectivă și se aplică normele naționale privind veniturile nerepartizabile. Pentru a evita impunerea unor sarcini disproporționate la colectarea și administrarea acestor venituri, statele membre ar trebui să poată reglementa măsura în care microîntreprinderile sunt supuse obligației de a contribui, în cazurile în care astfel de plăți ar părea nerezonabile în raport cu costurile de colectare și administrare a acestor venituri. (Considerentul 12).

În conformitate cu dispozițiile art. 1 litera 2d) din Directiva 2011/77/UE - Modificări aduse Directivei 2006/116/CE, dreptul de a obține o remunerație suplimentară anuală este administrat de organizațiile de gestiune colectivă. În aceste condiții, este necesar să se modifice și să se completeze articolul care reglementează gestiunea colectivă obligatorie..

10 DIRECTIVA 2009/24/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND PROTECȚIA JURIDICĂ A PROGRAMELOR PENTRU CALCULATOR (VERSIUNE CODIFICATĂ)

În cuprinsul proiectului de modificare a Legii nr. 139/2010, se regăsesc prevederi privind preluarea incompletă a prevederilor Directivei 2001/84/CE, la art. 3 (definiția programelor pentru calculator) și la art. 29.

În conformitate cu Considerentul nr. 6 din Directiva 2009/24/CE, la transpunerea prevederilor acestei directive, trebuie să se țină cont de următoarele elemente obligatorii:

- protecția se acordă în temeiul dreptului de autor, în calitate de opere literare;
- obiectul protecției (art. 1, Considerentele 7, 8, 10 și 11);
- beneficiarii protecției (art. 2 și 3);
- drepturile exclusive pe care le pot invoca persoanele protejate (art. 4 și Considerentul 11);
- excepții (art. 5 și Considerentele 13 și 14);
- decompilare (art. 6);
- durata protecției;
- măsuri speciale de protecție (art. 7).

10.1 RECOMANDĂRI:

10.1.1 Programele pentru calculator sunt reglementate în Legea nr. 139/2010 în art. 29 intitulat Utilizarea programelor pentru calculator și a bazelor de date. Decompilarea programelor pentru calculator.

REGLEMENTAREA PROGRAMELOR PENTRU CALCULATOR TREBUIE SĂ FIE DIFERITĂ DE CEA A BAZELOR DE DATE, având în vedere Considerentul 23 și art. 1 alin. (3) și art. 2 din Directiva 96/9/CE, respectiv:

(23) întrucât termenul „bază de date” nu trebuie să se aplice programelor de calculator utilizate pentru crearea sau pentru funcționarea unei baze de date, aceste programe de calculator fiind protejate prin Directiva 91/250/CEE a Consiliului din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator;

Art. 1 alin. (3) Protecția prevăzută prin prezenta directivă nu se aplică programelor de calculator utilizate la realizarea sau pentru funcționarea bazelor de date accesibile prin mijloace electronice.

Art. 2 Limitări ale domeniului de aplicare

Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor comunitare privind:

(a) protecția juridică a programelor de calculator;

10.1.2 În conformitate cu dispozițiile art. 7 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 139/2010, programele pentru calculator se protejează ca operele literare. În afară de această prevedere, sunt necesare următoarele modificări și completări referitoare la obiectul protecției:

- **COMPLETAREA DEFINIȚIEI PROGRAMELOR PENTRU CALCULATOR**, prin preluarea prevederilor art. 1 alin. (2) din directiva 2009/24/CE, respectiv (2) *Protecția în conformitate cu prezenta directivă se aplică oricărei forme de exprimare a unui program pentru calculator. Ideile și principiile care se află la baza unui element al oricărui program pentru calculator, inclusiv cele care se află la baza interfețelor sale, nu sunt protejate de dreptul de autor în temeiul prezentei directive.*
- **PRELUAREA DEFINIȚIILOR DIN CONSIDERENTUL 10 PENTRU TERMENII**
 - **“INTERFAȚĂ”** – parte a programului pentru calculator care asigură interconexiunea și interactivitatea între elementele software și hardware și
 - **„INTEROPERABILITATE”** - capacitatea de a schimba informații și de a utiliza reciproc informațiile schimbate, pentru a permite deplina funcționare a tuturor elementelor software și hardware cu alte componente software și hardware, precum și cu utilizatorii;
- **COMPLETAREA/REFORMULAREA DEFINIȚIEI PROGRAMELOR PENTRU CALCULATOR, PRIN PRELUAREA ART. 1 ALIN. (2) DIN DIRECTIVA 2009/24/CE** - Protecția în conformitate cu prezenta directivă se aplică oricărei forme de exprimare a unui program pentru calculator.

În acest sens, relevantă este **Cauza C-406/10 (SAS Institute Inc. vsWorld Programming Ltd)**, CJUE stabilind că:

- *„Articolul 1 alineatul (2) din Directiva 91/250/CEE a Consiliului din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator, trebuie interpretat în sensul că nici funcționalitatea unui program pentru calculator, nici limbajul de programare și formatul de fișiere de date utilizate în cadrul unui program pentru calculator în vederea exploatării anumitor funcții ale sale nu constituie o formă de exprimare a acestui program și nu sunt, prin urmare, protejate prin dreptul de autor asupra programelor pentru calculator în sensul acestei directive.*
- *Articolul 5 alineatul (3) din Directiva 91/250 trebuie interpretat în sensul că persoana care a obținut o copie sub licență a unui program pentru calculator poate, fără autorizarea titularului dreptului de autor asupra acestui program, să analizeze, să studieze sau să testeze funcționarea acestui program în vederea identificării ideilor și a principiilor care stau la baza oricărui element al programului respectiv, atunci când efectuează acte acoperite de această licență, precum și acte de încărcare și de rulare necesare utilizării programului pentru calculator și cu condiția ca respectiva persoană să nu încalce drepturile exclusive ale titularului asupra acestui program.*
- *Articolul 2 litera (a) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat în sensul că reproducerea, într-un program pentru calculator sau într-un manual de utilizare a acestui program, a anumitor elemente descrise în manualul de utilizare a unui alt program pentru calculator protejat prin dreptul de autor poate constitui o încălcare a dreptului de autor asupra acestui din*

urmă manual dacă – fapt a cărui verificare revine instanței de trimitere – reproducerea respectivă reprezintă expresia creației intelectuale proprii a autorului manualului de utilizare a programului pentru calculator protejat prin dreptul de autor”.

10.1.3 În cazul beneficiarilor protecției, recomand ca prevederile art. 2 și 3 din Directiva 2009/24/CEE să fie preluate într-un articol distinct, după cum urmează:

(1) Autorul unui program pentru calculator este persoana fizică, grupul de persoane fizice sau persoana juridică care au creat programul pentru calculator.

(2) Atunci când programul pentru calculator întrunește condițiile unei opere colective, autorul se stabilește conform dispozițiilor art.

(3) În cazul unui program pentru calculator creat în comun de un grup de persoane fizice, drepturile exclusive sunt deținute în comun de aceste persoane.

(4) În lipsa unei clauze contrare, drepturile patrimoniale de autor asupra programelor pentru calculator, create de unul sau de mai mulți angajați în exercitarea atribuțiilor de serviciu ori după instrucțiunile celui care angajează, aparțin acestuia din urmă.

10.1.4 Referitor la drepturile exclusive ce aparțin autorului unui program pentru calculator, recomand redactarea unui articol distinct, în care drepturile exclusive de reproducere și realizare de opere derivate sunt circumstanțiate în directă legătură cu programele pentru calculator. Totodată, recomand ca în acest caz să fie preluată definiția dreptului de închiriere, astfel cum este definită în Considerentul 12, fiind esențial scopul lucrativ.

(1) Titularul dreptului de autor al unui program pentru calculator beneficiază în mod corespunzător de drepturile prevăzute de prezenta lege, îndeosebi de dreptul exclusiv de a realiza și de a autoriza:

a) reproducerea permanentă sau temporară a unui program, integral sau parțial, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv în cazul în care reproducerea este determinată de instalarea, stocarea, rularea sau executarea, afișarea sau transmiterea în rețea;

b) traducerea, adaptarea, aranjarea și orice alte transformări aduse unui program pentru calculator, precum și reproducerea rezultatului acestor operațiuni, fără a prejudicia drepturile persoanei care transformă programul pentru calculator;

c) distribuirea și închirierea originalului sau ale copiilor, sub orice formă, ale unui program pentru calculator.

(2) Prima vânzare a copiei unui program pentru calculator pe piața internă de către titularul drepturilor sau cea făcută cu consimțământul acestuia epuizează dreptul exclusiv de autorizare a distribuirii acestei copii pe piața internă.

(3) Prin „închiriere” se înțelege punerea la dispoziție a unui program pentru calculator sau a unei copii a acestuia în vederea utilizării pe o perioadă limitată și în scopuri lucrative. Acest termen nu include împrumuturile publice.

10.1.5 În conformitate cu Considerentul 13, excepțiile prevăzute la art. 5 din Directiva 2009/24/CEE sunt limitate în cazul unui program pentru calculator, pentru a permite reproducerea necesară din punct de vedere tehnic utilizării programului de către dobânditorul său legal. Aceasta înseamnă că actele de încărcare și de rulare necesare utilizării unei copii a programului dobândit legal, precum și corectarea erorilor acestuia nu pot fi interzise prin contract. În absența clauzelor contractuale specifice, inclusiv în cazul vânzării unei copii a programului, orice alt act necesar utilizării copiei unui program poate fi întreprins, în conformitate cu scopul prevăzut, de către un dobânditor legal al acestei copii.

În aceste condiții, **este necesară eliminarea oricăror referiri la programele de calculator existente în cuprinsul art. 26, 27 din Legea nr. 139/2010**, având în vedere faptul că limitele și excepțiile din Directiva 2001/29/CE nu aduc atingere excepțiilor din Directiva privind protecția juridică a programelor pentru calculator (Directiva 2009/24/CE, ce reprezintă versiunea codificată a Directivei 91/250/CEE), așa cum reiese din Considerentele 20²⁰ și 50²¹, precum și din art. 1 alin. (2) din Directiva 2001/29/CE.

10.1.6 În cuprinsul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 139/2010, este necesară eliminarea termenului „achizitorul legal” și înlocuirea acestuia cu termenul „utilizatorul legal”. Totodată, este necesară corectarea transpunerii art. 5 alin. (1) din Directiva 2009/24/CE, în sensul în care **nu sunt supuse autorizării titularului dreptului de autor**

- a) reproducerea permanentă sau temporară a unui program, integral sau parțial, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv în cazul în care reproducerea este determinată de instalarea, stocarea, rularea sau executarea, afișarea sau transmiterea în rețea;
- b) traducerea, adaptarea, aranjarea și orice alte transformări aduse unui program pentru calculator, precum și reproducerea rezultatului acestor operațiuni, fără a prejudicia drepturile persoanei care transformă programul pentru calculator.

Recomand completarea articolului de la punctual D, cu alin. (4), având următorul conținut (4) *În lipsa unei clauze contrare, nu sunt supuse autorizării titularului dreptului de autor actele prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), dacă acestea sunt necesare pentru a permite utilizatorului legal să utilizeze programul pentru calculator într-un mod corespunzător destinației sale, inclusiv pentru corectarea erorilor.*

²⁰ (20) Prezenta directivă se bazează pe principiile și normele deja stabilite prin directivele în vigoare în acest domeniu, în special Directivele 91/250/CEE (2), 92/100/CEE (3), 93/83/CEE (4), 93/98/CEE (5) și 96/9/CE (6), și dezvoltă acele principii și norme și le plasează în contextul societății informaționale. **Dispozițiile prezentei directive trebuie aplicate fără să aducă atingere dispozițiilor directivelor în cauză, cu excepția cazurilor în care prezenta directivă prevede altfel.**

²¹ (50) O astfel de protecție juridică armonizată nu aduce atingere dispozițiilor specifice privind protecția prevăzută prin Directiva 91/250/CEE. În special, **aceasta nu trebuie aplicată protecției măsurilor tehnice utilizate în legătură cu programele pentru calculator, care este exclusiv reglementată prin directiva în cauză**. Aceasta nu trebuie să obstrucționeze sau să împiedice dezvoltarea sau utilizarea oricăror mijloace de încălcare a unei măsuri tehnice necesare pentru a permite efectuarea unor acte în conformitate cu dispozițiile articolului 5 alineatul (3) sau ale articolului 6 din Directiva 91/250/CEE. **Articolele 5 și 6 din directiva menționată determină numai excepțiile de la drepturile exclusive aplicabile programelor pentru calculator.**

10.1.7 În completarea transpunerii Directivei 2009/24/CE, sunt necesare următoarele reglementări

(1) În lipsa unei clauze contrare, printr-un contract de utilizare a unui program pentru calculator se prezumă că:

- a) utilizatorului i se acordă dreptul neexclusiv de utilizare a programului pentru calculator;*
- b) utilizatorul nu poate transmite unei alte persoane dreptul de utilizare a programului pentru calculator.*

(2) Cesiunea dreptului de utilizare a unui program pentru calculator nu implică și transferul dreptului de autor asupra acestuia.

(3) Dispozițiile art. 10 alin. (1) lit. e) (dreptul de retractare a operei) din prezenta lege nu se aplică programelor pentru calculator.

11 DIRECTIVA 2014/26/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI PRIVIND GESTIUNEA COLECTIVĂ A DREPTURILOR DE AUTOR ȘI A DREPTURILOR CONEXE ȘI ACORDAREA DE LICENȚE MULTITERITORIALE PENTRU DREPTURILE ASUPRA OPERELOR MUZICALE PENTRU UTILIZARE ONLINE PE PIAȚA INTERNĂ

Recomandări cu privire la transpunerea prevederilor Directivei 2014/26/UE au fost făcute și pe parcursul Proiectului *Support to Enforcement of Intellectual Property Rights – Moldova EuropeAid/137467/DH/SER/MD*.

În cuprinsul proiectului de modificare a Legii nr. 139/2010, se regăsesc prevederi privind preluarea incorectă a prevederilor Directivei 2014/26/UE, la art. 3 - *Noțiuni principale*, la art. 4 și 4¹, precum și la art. 48-51¹¹.

11.1 RECOMANDĂRI GENERALE:

11.1.1 Organizațiile de gestiune colectivă sunt asociații obștești în sensul dispozițiilor **Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale**, astfel încât constituirea, organizarea, desfășurarea și încetarea activității acestora respectă atât principiile generale impuse de acest act normativ, cât și condițiile speciale impuse în legea privind dreptul de autor și drepturile conexe. În acest sens, este necesară corelarea textelor de lege. Spre exemplificare, în ceea ce privește organele de conducere, control și de supraveghere ale organizațiilor de gestiune colectivă, denumirea *Consiliu de administrare* trebuie să fie identică cu denumirea folosită la art. 17 și 18 din Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, respectiv Consiliu;

11.1.2 Transpunerea corectă și completă a următoarelor articole din Directiva 2014/26/UE:

- ✓ art. 5 alin. (2) - *titularilor de drepturi le revine dreptul de a autoriza, la alegere, un organism de gestiune colectivă pentru a le gestiona drepturile, categoriile de drepturi sau tipurile de opere și de alte obiecte protejate alese de aceștia, pentru teritoriile alese de aceștia, indiferent de statul membru de naționalitate, de reședință sau de stabilire al organismului de gestiune colectivă sau al titularilor de drepturi* (nu se condiționează încheierea unui contract de mandat);
- ✓ Art. 8 alin. (5) lit h) *aprobarea fuziunilor și a alianțelor, a înființării de filiale, a achizițiilor de alte entități, ori de părți sociale sau drepturi în alte entități*; de către Adunarea generală;
- ✓ Art. 13 alin. (2) *În cazul în care sumele datorate titularilor de drepturi nu pot fi repartizate în termenul prevăzut la alineatul (1) deoarece titularii de drepturi relevanți nu au putut fi identificați sau localizați, iar excepția de la acest termen nu se aplică, aceste sume se înscriu separat în conturile organismului de gestiune colectivă*;
- ✓ Art. 13 alin. (4) *În cazul în care sumele datorate titularilor de drepturi nu pot fi repartizate în termen de trei ani de la încheierea exercițiului financiar în care au fost colectate veniturile provenite din drepturi și cu condiția ca organismul de gestiune colectivă să fi întreprins toate măsurile necesare pentru identificarea și*

localizarea titularilor de drepturi menționați la alineatul (3), se consideră că aceste sume nu pot fi repartizate;

- ✓ *Art. 15 alin. (2) Organismul de gestiune colectivă depune toate eforturile pentru repartizarea și plata cu regularitate, cu diligență și cu exactitate a sumelor datorate altor organisme de gestiune colectivă;*
- ✓ *Art. 16 alin. (1) Statele membre se asigură că organismele de gestiune colectivă și utilizatorii negociază cu bună credință pentru acordarea de licențe privind drepturile. Organismele de gestiune colectivă și utilizatorii își oferă reciproc toate informațiile necesare;*

11.1.3 *Transpunerea definițiilor complete în cazul definițiilor pentru “utilizator” și pentru „comisioane de gestiune”;*

11.1.4 *Termenele de plată propuse de organismele de gestiune colectivă și utilizatori (90 de zile, 120 de zile) nu sunt în acord cu dispozițiile Directivei 2014/26/UE. În conformitate cu Considerentul 29, repartizarea și plata către titularii de drepturi individuali a sumelor datorate sau, cum este cazul uneori, către categorii de titulari de drepturi, ar trebui să se realizeze în timp util și în conformitate cu politica generală de repartizare a organismului de gestiune colectivă în cauză (...) Numai motivele obiective independente de controlul unui organism de gestiune colectivă pot justifica întârzierea în repartizarea și plata sumelor datorate titularilor de drepturi. Prin urmare, împrejurări de tipul investirii cu scadență a veniturilor provenite din drepturi nu ar trebui să se încadreze în categoria motivelor întemeiate pentru o astfel de întârziere;*

11.1.5 *Art. 13 alin. (1) din Directiva 2014/26/UE reglementează termenul pentru efectuarea repartițiilor în cel mai scurt termen posibil, dar nu mai târziu de nouă luni de la încheierea exercițiului financiar în care au fost colectate veniturile provenite din drepturi. În acest sens trebuie operate modificările necesare, prin înlocuirea sintagmei de la sfârșitul anului calendaristic cu de la încheierea exercițiului financiar; Exercițiul financiar reprezintă perioada pentru care trebuie întocmite situațiile financiare anuale, durata acestuia fiind de 12 luni. Exercițiul financiar este diferit de anul calendaristic în cazul organizațiilor de gestiune colectivă (spre exemplificare, sumele datorate de utilizatori pentru luna decembrie sunt colectate în luna ianuarie a anului următor);*

11.1.6 *Reformularea Art. 51⁹ alin. (3) - Auditul situațiilor financiare se efectuează odată la doi ani, iar raportul de audit se reproduce integral în raportul anual de transparență. Raportul de transparență se redactează anual și se prezintă spre aprobare Adunării generale a membrilor. Art. 51⁷ alin. (2) din proiectul de modificare a Legii nr. 139/2010, reglementează în mod corect următoarele Ședințele ordinare ale Adunării Generale se convoacă atunci când o cer interesele organizației de gestiune colectivă, dar nu mai rar de o dată în an, numai după depunerea situațiilor financiare ale organizației de gestiune colectivă, aferente anului calendaristic precedent, conform prevederilor legale. În aceste condiții, descărcarea de gestiune se realizează pentru anul anterior, astfel încât raportul de audit nu poate fi reprodus integral în raportul anual de transparență, atât timp cât auditul financiar se realizează odată la doi ani !*

11.1.7 Eliminarea din cuprinsul proiectului de modificare a Legii nr. 139/2010 a sintagmei *să rezilieze contractul de gestiune*, în condițiile în care autorii și titularii de drepturi devin membri ai organismului de gestiune colectivă în baza unui contract de mandat. Contractul de mandat se revocă, astfel încât este necesară corelarea textului Legii nr. 139/2010 cu dispozițiile Directivei 2014/26/UE și ale Codului civil. În cuprinsul directivelor europene se menționează numai contractul de mandat. Spre exemplificare, în cuprinsul Directivei 93/83/CEE, contractul de mandat este menționat la art. 9 alin. (2), iar în cuprinsul Directivei 2014/26/UE contractul de mandat este menționat în cuprinsul art. 3 lit. j), art. 26 alin. (2) și (3), art. 28 alin. (3), art. 29;

11.1.8 Declarațiile individuale anuale ale membrilor consiliului de supraveghere trebuie să cuprindă informații financiare complete pentru anul anterior, astfel încât nu pot fi completate *în primele 10 zile lucrătoare ale anului în curs*, așa cum este prevăzut la art. 51⁶ alin. (6) din proiectul de modificare a Legii nr. 139/2010. Este necesar ca aceste declarații să fie depuse înainte de Adunarea generală anuală (ordinară). Totodată, în acord cu prevederile Considerentului 25, organismelor de gestiune colectivă le poate fi solicitată publicarea unor astfel de declarații sau prezentarea acestora autorităților publice, în condițiile în care *conducerea organismului de gestiune colectivă trebuie să fie independentă. Managerii, fie că sunt aleși ca directori, fie că sunt angajați pe bază de contract, ar trebui să aibă obligația de a declara, înaintea preluării funcției și, ulterior, în fiecare an, dacă există conflicte între propriile interese și cele ale titularilor de drepturi reprezentați de organismul de gestiune colectivă. Astfel de declarații anuale ar trebui, de asemenea, făcute și de persoanele care exercită funcții de supraveghere.*

11.2 RECOMANDĂRI PRIVIND AVIZAREA ORGANIZAȚIILOR DE GESTIUNE COLECTIVĂ

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 se propune o procedură complicată, ineficientă și incorectă privind avizarea funcționării organizațiilor de gestiune colectivă, fapt cauzat de confuzia între

- **AVIZAREA funcționării unei organizații de gestiune colectivă**
- **DESEMNAREA organizației de gestiune colectivă care poate elibera licențe colective extinse sau care poate deține calitatea de colector unic, în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu.**

Articole în referință:

- Articolul 4¹ - Comisia de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe și competența acesteia;
- Articolul 49 alin. (2) - Organizațiile de gestiune colectivă;
- Articolul 51¹ - Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova;
- Articolul 51² - Avizarea organizațiilor de gestiune colectivă.

Comparând și analizând dispozițiile articolelor 51¹ și 51² reiese faptul că Art. 51¹ reglementează procedura de avizare a funcționării organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova, enumerând, la alin. (3) și (4), condițiile cumulative pe care trebuie să le îndeplinească asociația obștească și documentele necesar a fi depuse, în vederea dobândirii acestei calități.

1. Art. 51 ¹ alin. (3)	2. Art. 51 ¹ alin. (4)
a) este înregistrată ca asociație obștească, cu statut de persoană juridică în modul prevăzut de lege și are sediul în Republica Moldova;	b) copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice;
b) este o asociație obștească fără scop lucrativ;	
c) membrii asociației sunt exclusiv titulari ai dreptului de autor sau a drepturilor conexe;	e) lista membrilor asociației, titular ai dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, cu indicarea drepturilor încredințate în gestiunea colectivă;
d) domeniul de activitate al asociației obștești este gestiunea colectivă a dreptului de autor sau a drepturilor conexe;	
e) statutul asociației obștești corespunde cerințelor prezentei legi;	a) copia statutului asociației obștești;
f) are un cont curent la o instituție bancară;	c) copia informației despre contul bancar deschis;
g) dispune de personal și mijloace tehnice pentru desfășurarea activității;	g) copii de pe acte sau alte informații care confirmă deținerea mijloacelor tehnice necesare pentru desfășurarea activității (computer, imprimantă, copiator, acces la internet, telefon, fax, birouri, sistem de repartizare a remunerației) și a personalului angajat;
h) are sediu;	h) copii de pe actele care confirmă dreptul de folosință asupra spațiilor necesare pentru desfășurarea activității;
i) are pagină web care conține informațiile menționate conform art. 51 ⁴ alin. (3) din prezenta lege;	f) informații despre denumirea, structura și conținutul paginii web a asociației obștești;
	d) informații despre organele de conducere ale asociației obștești, care cuprind lista organelor de conducere ale asociației, numele și funcția deținută în cadrul organelor asociației;

Raportat la condițiile cumulative pe care asociațiile trebuie să le îndeplinească în vederea obținerii avizului de funcționare, Directiva 2014/26/UE rămâne *“neutră în ceea ce privește sistemele de autorizare prealabilă și supraveghere din statele membre, incluzând o cerință privind reprezentativitatea organismului de gestiune colectivă, în măsura în care sistemele respective sunt compatibile cu dreptul Uniunii și nu creează un obstacol pentru aplicarea integrală a acesteia* (Considerentul 50).

În cuprinsul Comunicării Comisiei Europene - **Gestionarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe pe piața internă** COM/2004/0261 se arată că *“întrucât societățile de gestiune colectivă, în rolul lor de administratori ai titularilor de drepturi, au responsabilități*

speciale datorită funcțiilor economice, culturale și sociale pe care le îndeplinesc, înființarea unei societăți de gestiune colectivă ar trebui să fie supusă unor condiții similare în toate statele membre. Pentru a promova buna guvernare, la nivel comunitar **pare să fie necesar un punct comun în legătură cu persoanele care pot înființa o societate, statutul acesteia, dovada necesară a eficienței, operabilității și îndeplinirii obligațiilor contabile, precum și un număr suficient de titulari de drepturi reprezentati**.”(3.5.1. Înființarea și statutul societăților de colectare)

Ținând seama de cele menționate anterior, precum și de rolul și obiectul principal de activitate al organizațiilor de gestiune colectivă, este necesar ca **art. 51¹ alin. (3) să fie modificat și completat cu prevederi existente la art. 51² alin. (2), astfel încât avizul de funcționare să fie acordat asociațiilor obștești care îndeplinesc următoarele condiții cumulative:**

- a) este înregistrată ca asociație obștească fără scop lucrativ, cu statut de persoană juridică;
- b) sediul asociației obștești se află în Republica Moldova;
- c) membrii asociației sunt exclusiv titulari ai dreptului de autor sau a drepturilor conexe, care au încredințat gestiune drepturilor pe bază de mandat;
- d) depune repertoriul de opere, interpretări, fonograme sau videograme aparținând propriilor membri, conform modelului aprobat de AGEPI;
- e) scopul/domeniul unic sau principal de activitate al asociației obștești este gestiunea colectivă a dreptului de autor sau a drepturilor conexe, astfel cum este definită la art. 48 alin. (1);
- f) statutul asociației obștești corespunde prevederilor art. 51³ și permite accesul în calitate de membri oricărui titulari de drepturi din domeniul său de activitate;
- g) dispune de personal și mijloace tehnice pentru desfășurarea activității, inclusiv de sistem de repartizare a remunerației;
- h) are un cont curent la o instituție bancară;
- i) are pagină web care conține informațiile menționate la art. 51⁴ alin. (3).

Lista membrilor, repertoriul gestionat, precum și sistemul de repartizare a remunerației sunt elemente obligatorii, pe care fiecare organizație de gestiune colectivă trebuie să le dețină și să le prezinte în vederea avizării, indiferent de faptul că ulterior obținerii avizului, va elibera sau nu licențe colective extinse sau va deține sau nu calitatea de colector, în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu.

Definiții ale organizațiilor de gestiune colectivă se regăsesc în:

- art. 1 alin. (4) din Directiva 93/83/CEE - „*societate de gestiune colectivă*” înseamnă orice organism al cărui singur scop sau unul dintre scopurile principale îl constituie gestionarea sau administrarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe;
- art. 3 lit. a) din Directiva 2014/26/UE - „*organism de gestiune colectivă*” înseamnă orice organism care este autorizată prin lege sau prin atribuire, licență sau alt tip de înțelegere contractuală să gestioneze drepturile de autor sau drepturile conexe dreptului de autor în numele unuia sau mai multor titulari de drepturi, în beneficiul colectiv al acelor titulari, având drept unic sau principal scop această activitate și care îndeplinește unul dintre criteriile următoare sau pe ambele:
 - (i) este deținut sau controlat de membrii săi;

(ii) nu are scop lucrativ.

În ambele cazuri, **scopul unic sau principal al acestor organizații este gestiunea colectivă** a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, care include **acordarea de licențe utilizatorilor, auditarea utilizatorilor, monitorizarea utilizării drepturilor, asigurarea respectării drepturilor de autor și a drepturilor conexe, colectarea de venituri provenite din drepturi din exploatarea drepturilor și repartizarea sumelor convenite titularilor de drepturi** (Considerentul 2 din Directiva 2014/26/UE).

Se impune reformularea art. 51¹ alin. (8), prin eliminarea tezei finale “cu excepția dreptului de a elibera licența utilizatorilor și dreptul de a colecta remunerația pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe”, în condițiile în care:

- art. 49 alin. (1)²² respectă definițiile europene ale organizațiilor de gestiune colectivă;
- art. 48 alin. (1) conține, în mare parte²³, definiția gestiunii colective Gestiunea dreptului de autor și a drepturilor conexe presupune acordarea de licențe utilizatorilor, monitorizarea utilizării drepturilor, asigurarea respectării dreptului de autor și a drepturilor conexe, colectarea remunerațiilor provenite din valorificarea drepturilor, repartizarea și achitarea sumelor convenite titularilor de drepturi;
- art. 48 alin. (11) prevede gestiunea colectivă facultativă²⁴, caz în care organizațiile de gestiune colectează și repartizează remunerațiile convenite propriilor membri și propriului repertoriu, fără a fi necesară îndeplinirea unei formalități speciale, de genul celor propuse la Articolul 51.

Prin obținerea avizului de funcționare, asociația obștească devine organism de gestiune colectivă (înscris în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova) și poate desfășura activitățile de colectare și repartizare pentru drepturile gestionate colectiv facultativ, fără a fi necesară desemnarea specială de către Comisia de avizare.

Articolul 51¹ alin. (8), cu următorul nou conținut (dupa ce a fost reformulat) **Asociația obștească înscrisă în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova are toate drepturile, obligațiile și atribuțiile unei organizații de gestiune colectivă** trebuie interpretat în corelare cu:

- Art. 49 alin. (2) - *Organizațiile de gestiune colectivă sunt create în mod separat pentru gestionarea drepturilor, categoriilor de drepturi sau tipurilor de opere și de alte obiecte protejate ale unor categorii distincte de titular;*
- Art. 51² alin. (6) și (7) - (6) *Avizarea asociației obștești înscrise în Lista organizațiile de gestiune colectivă din Republica Moldova se face distinct pentru domeniul dreptului de autor și pentru domeniul drepturilor conexe, pentru gestiunea colectivă a unuia sau a mai multor drepturi menționate la art. 48 alin. (9) și (10) din prezenta lege.*
(7) *Nu se admite avizarea mai multor organizații de gestiune colectivă pentru gestionarea aceluiași drepturi aparținând aceluiași categorii de titulari.*

²² Articolul 49. Organizațiile de gestiune colectivă

(1) Organizațiile de gestiune colectivă au statut de asociație obștească și se înființează prin libera asociere a titularilor de drepturi, având **scopul principal gestiunea dreptului de autor sau drepturilor conexe în numele titularilor de drepturi și în beneficiul colectiv al acestora**, fiind deținute sau controlate de membrii săi.

²³ Lipsește auditarea utilizatorilor

²⁴ Gestiunea colectivă facultativă poate fi exercitată în orice domenii ale gestionării drepturilor, cu excepția celor în care este exercitată o gestiune colectivă extinsă și obligatorie. Pot fi gestionate colectiv facultativ și alte drepturi decât cele menționate anterior doar cu acordul expres al titularului de drepturi.

Nevoia de a ameliora funcționarea organismelor de gestiune colectivă a fost identificată, la nivelul Uniunii Europene, în **Recomandarea Comisiei 2005/737/CE privind gestionarea colectivă transfrontalieră a drepturilor de autor și a drepturilor conexe în serviciile legale de muzică online** (Considerentul 6 din Directiva 2014/26/UE). Având în vedere faptul că Recomandarea Comisiei era “o abordare neobligatorie („soft law”), care “depășea în mod clar stadiul de interpretare sau completare a normelor existente”, prin **Rezoluția legislativă din 13 martie 2007**, Parlamentul European a invitat Comisia Europeană:

- ✓ să menționeze faptul că Recomandarea din 2005 se aplică exclusiv vânzărilor online de înregistrări muzicale;
- ✓ să prezinte o propunere de directivă, care să fie adoptată de Parlament și Consiliu prin procedura de codecizie, în vederea reglementării gestiunii colective a drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

Prin această rezoluție legislativă, Parlamentul European sublinia faptul că directiva propusă:

- *ar trebui să evite supracentralizarea puterilor de pe piață și a repertoriilor, asigurându-se că titularii importanți de drepturi nu pot acorda mandate exclusive unui singur sau unui număr foarte mic de OGC, garantându-se astfel că repertoriul global rămâne disponibil pentru toate OGC pentru acordarea de licențe utilizatorilor;*
- *ar trebui să introducă concurența pe baza eficienței și calității serviciilor pe care OGC le pot oferi și nu pe baza nivelului de remunerație oferit titularilor de drepturi.*

Prin introducerea unui sistem concurențial echitabil și transparent în domeniul gestiunii colective:

- se evită riscul “de favorizare a concentrării drepturilor în OGC mai importante”, care atrag “cei mai profitabili titulari de drepturi”, în detrimentul titularilor de drepturi mai mici și a OGC mici și mijlocii (pct. L);
- concurența trebuie introdusă “pe baza eficienței și calității serviciilor pe care OGC le pot oferi și a ponderii procentuale a costurilor administrative” (pct. N);
- indiferent de OGC care gestionează drepturile, “fiecare repertoriu, indiferent dacă este sau nu cunoscut, ar trebui tratat în mod egal” (pct. V);
- se evită presiunile asupra veniturilor autorilor;
- sistemul de acorduri de reprezentare reciprocă stimulează concurența loială și “permite tuturor utilizatorilor comerciali și individuali, fără discriminare, să aibă acces egal la repertoriul mondial” (pct. O);
- este protejată poziția autorilor în Europa (inclusiv repertoriul autorilor locali și al minorităților) și este promovată diversitatea culturală în Europa (pct. X);
- OGC naționale trebuie să joace un rol important în acordarea de asistență pentru promovarea titularilor noi și minoritari de drepturi, a diversității culturale, a creativității și a repertoriilor locale (pct. I).

În Republica Moldova, libertatea creației artistice și științifice este garantată de Constituție (art. 33), iar libertatea de asociere este respectată, protejată și asigurată în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale (art. 5).

În acest sens, textul de lege trebuie să permită coexistența organizațiilor de gestiune colectivă, care gestionează aceleași drepturi aparținând aceleași categorii de titulari, cu mențiunea că

este obligatorie delimitarea gestiunii drepturilor de autor de cea a drepturilor conexe (organismele de gestiune colectivă înființate pentru gestionarea de categorii distincte de drepturi, corespunzând unor domenii diferite de creație, precum și pentru gestionarea de drepturi aparținând unor categorii distincte de titulari).

Spre exemplificare, atașez lista organizațiilor de gestiune colectivă redactată de Comisia Europeană în temeiul art. 39 din Directiva 2014/26/UE, listă disponibilă la <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/publication-collective-management-organisations-competent%20authorities-collective-rights-management-directive>.²⁵

Ținând seama de cele expuse anterior, se impune eliminarea Art. 51² alin. (7) - Nu se admite avizarea mai multor organizații de gestiune colectivă pentru gestionarea aceluiași drepturi aparținând aceluiași categorii de titulari.

Conform art. 5 din Directiva 2014/26/UE *titularilor de drepturi le revine dreptul de a autoriza, la alegere, un organism de gestiune colectivă pentru a le gestiona drepturile, categoriile de drepturi sau tipurile de opere și de alte obiecte protejate alese de aceștia, pentru teritoriile alese de aceștia, indiferent de statul membru de naționalitate, de reședință sau de stabilire al organismului de gestiune colectivă sau al titularilor de drepturi.* Alegerea ce revine titularilor de drepturi se regăsește și în cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010.

11.3 RECOMANDĂRI PRIVIND DESEMNAREA COLECTORILOR

Comparând și analizând dispozițiile articolelor 51¹ și 51² reiese faptul că **Art. 51²** reglementează în realitate procedura legală privind desemnarea organizației de gestiune colectivă care poate elibera licențe colective extinse sau care poate deține calitatea de colector unic, în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu.

În condițiile în care procedura de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă este clar și complet reglementată, enumerând cerințele minimale și obligatorii pe care o asociație obștească trebuie să le îndeplinească, nu este necesară reluarea condițiilor cu privire la lista membrilor, deținerea personalului și a mijloace tehnice pentru desfășurarea activității etc. în vederea desemnării organizațiilor care pot elibera licențe colective extinse sau care pot deține calitatea de colector unic, în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu.

Conform Rezoluției legislative din 13 martie 2007, *pentru evitarea practicii „forum shopping” (utilizatori care caută OGC care acordă cele mai ieftine licențe), organizațiile de gestiune colectivă ar trebui să coopereze în vederea creării ghișeelor unice, de la care utilizatorii comerciali pot obține o licență pentru repertoriul mondial pentru teritoriile dorite, combinată cu un înalt grad de protecție pentru titularii de drepturi* (pct. Q)

Directiva 2014/26/UE ” *nu ar trebui să interfereze cu elemente de gestiune a drepturilor din statele membre cum ar fi gestiunea individuală, licențele colective extinse, gestiunea colectivă obligatorie sau prezumțiile legale de reprezentare*” (Considerentul 12).

²⁵ Conform datelor actualizate la 31 ianuarie 2020, situația organizațiilor de gestiune colectivă este următoarea: Austria - 8 OGC; Belgia - 26 OGC; Croația - 8 OGC; Cehia - 6 OGC; Danemarca - 16 OGC; Finlanda - 7 OGC; Germania - 13 OGC; Grecia - 17 OGC; Irlanda - 10 OGC; Letonia - 6 OGC; Lituania - 6 OGC; Olanda - 22 OGC; România - 16 OGC; Slovacia - 5 OGC; Slovenia - 5 OGC; Spania - 8 OGC și Ungaria - 9 OGC.

Luând în considerare acest aspect, trebuie parcurse următoarele etape în reglementarea corectă și completă a sistemului de gestiune colectivă:

1. identificarea drepturilor și categoriile de opere și de alte obiecte protejate, ce sunt gestionate prin intermediul organizațiilor de gestiune colectivă;
2. identificarea tipului de gestiune corespunzător pentru fiecare drept în parte;
3. reglementarea condițiilor privind desemnarea organizațiilor care pot elibera licențe colective extinse sau care pot deține calitatea de colector unic, în cazul drepturilor gestionate colectiv obligatoriu.

Acordarea de **licențe colective extinse** este autorizată explicit în Art. 3 din Directiva 93/83/CEE - *Dobândirea drepturilor de difuzare*, iar acest mecanism este consacrat și reglementat detaliat în cuprinsul *Directivei (UE) 2019/790 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE* (Considerentele 33, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 și Articolul 12).

Condițiile privind desemnarea organizației de gestiune colectivă care eliberează licențele colective extinse trebuie să țină seama de condițiile prevăzute la art. 12 din Directiva (UE) 2019/790, respectiv:

- organizația de gestiune colectivă **deține un mandat legal sau se prezumă că acesta reprezintă titularii de drepturi care nu au acordat organismului o autorizație în acest sens;**
- organizația de gestiune colectivă pe baza mandatelor sale, este suficient de **reprezentativ pentru titularii de drepturi pentru categoria relevantă de opere sau alte obiecte protejate și pentru drepturile care fac obiectul licenței;**
- **tuturor titularilor de drepturi li se garantează egalitatea de tratament**, inclusiv în ceea ce privește condițiile licenței;
- titularii de drepturi care nu au autorizat organismul ce acordă licența **pot exclude, în orice moment, cu ușurință și efectiv, operele sau alte obiecte protejate ale acestora din mecanismul de acordare a licențelor;**
- sunt luate **măsuri de publicitate adecvate** începând cu o perioadă de timp rezonabilă înainte ca operele sau alte obiecte protejate să fie utilizate în temeiul licenței.

Mecanismului de acordare a licențelor colective extinse i se aplică articolul 7 din Directiva 2014/26/UE, respectiv organizațiile de gestiune colectivă respectă normele stabilite la:

- Art. 6 alin. (4) - *un organism de gestiune colectivă permite membrilor săi să comunice cu acesta prin mijloace electronice, inclusiv în scopul exercitării drepturilor care decurg din statutul de membru*
- Art. 20 - *un organism de gestiune colectivă pune cel puțin următoarele informații, prin mijloace electronice și fără întârzieri nejustificate, la dispoziția oricărui organism de gestiune colectivă în numele căreia gestionează drepturi în temeiul unui acord de reprezentare sau a oricărui titular de drepturi ori a oricărui utilizator:*

(a) *operele sau alte obiecte protejate pe care le reprezintă, drepturile pe care le gestionează în mod direct sau prin acorduri de reprezentare și teritoriile acoperite sau,*

(b) *în cazul în care, din cauza domeniului activității desfășurate de organismul de gestiune colectivă astfel de opere sau alte obiecte protejate nu pot fi stabilite, tipurile de opere sau alte obiecte protejate pe care le reprezintă, drepturile pe care le gestionează și teritoriile acoperite.*

-
- Art. 33 – (1) *organismele de gestiune colectivă pun la dispoziția membrilor lor și a organismelor de gestiune colectivă în numele cărora gestionează drepturi în temeiul unui acord de reprezentare proceduri eficiente și rapide de tratare a plângerilor, în special în ceea ce privește autorizația de gestionare a drepturilor și revocarea sau retragerea drepturilor, condițiile de aderare, colectarea sumelor datorate titularilor de drepturi, reținerile și repartizarea acestora.*

(2) *Organismele de gestiune colectivă răspund în scris plângerilor formulate de membri sau de organisme de gestiune colectivă în numele cărora gestionează drepturi în temeiul unui acord de reprezentare. În cazul în care organismul de gestiune colectivă respinge o plângere, răspunsul trebuie să fie motivat.*

În temeiul acquis-ului European, există câteva cazuri în care **gestiunea colectivă obligatorie** este autorizată în mod explicit, respectiv:

- 1) Art. 9 din Directiva 93/83/CEE – *Exercitarea dreptului de retransmitere prin cablu;*
- 2) Art. 6 alin. (2) din Directiva 2001/84/CE - *Beneficiarii dreptului de suită;*
- 3) Art. 5 din Directiva 2006/115/CE - *Dreptul la o remunerație echitabilă care nu poate face obiectul unei renunțări;*
- 4) Art. 1 lit. 2d) din Directiva 2011/77/UE - *Modificări aduse Directivei 2006/116/CE;*
- 5) Art. 4 din Directiva (UE) 2019/789 - *Exercitarea de către alți titulari de drepturi decât organismele de radiodifuziune a drepturilor asupra retransmisiei.*

În condițiile în care Art. 12 din Directiva (UE) 2019/790 nu se aplică **gestiunii colective obligatorii a drepturilor**, **desemnarea colectorului în cazul unui drept gestionat colectiv obligatoriu poate fi în sarcina Comisiei de avizare sau poate reveni organismelor de gestiune colectivă, care aleg, cu votul majorității, organizația colectoare.**

În ambele cazuri, pot fi luate în considerare elemente precum:

- reprezentativitatea organizației (analizată din perspectiva numărului de membri și a repertoriului gestionat);
- capacitatea de colectare și repartizare;
- quantumul comisionului de gestiune practicat;
- organizația de gestiune colectivă să nu se afle în procedură de dizolvare sau lichidare;
- îndeplinirea obligațiilor fiscale către bugetul de stat;
- transparența activității de gestiune colectivă;
- să nu fie angajată răspunderea penală a asociației pentru infracțiuni în domeniul proprietății intelectuale, infracțiuni de corupție sau contra patrimoniului;
- persoanele alese, numite sau angajate în organele de conducere, control și de supraveghere ale organizațiilor de gestiune colectivă să nu fi fost condamnate definitiv pentru infracțiuni în domeniul proprietății intelectuale, infracțiuni de corupție sau contra patrimoniului;
- existența acordurilor de reprezentare cu organizații similare din străinătate,
- lipsa unor sancțiuni aplicate de Comisia de avizare în urma controalelor efectuate etc.

Elementele enumerate pot fi incluse în cuprinsul Legii nr. 139/2010, într-un articol distinct privind criteriile legale aplicabile în cazul desemnării colectorilor pentru drepturile gestionate colectiv obligatoriu.

11.4 RECOMANDĂRI PRIVIND CONTROLUL ORGANISMELOR DE GESTIUNE COLECTIVĂ

Directiva 2014/26/UE nu stabilește „*caracterul ex ante sau ex post al controlului asupra organismelor de gestiune colectivă*” și nu solicită înființarea unor noi autorități competente. În schimb, este necesar ca autoritățile competente prevăzute la art. 36, să fie „*capabile să se ocupe în mod eficient și în timp util și să aibă puterea de a impune sancțiuni sau măsuri atunci când dispozițiile legislației naționale de punere în aplicare a prezentei directive nu sunt respectate*” (Considerentul 50).

În acest sens, atașez alăturat lista autorităților competente, redactată de Comisia Europeană în temeiul art. 36 din Directiva 2014/26/UE, listă disponibilă la <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/publication-collective-management-organisations-competent%20authorities-collective-rights-management-directive>.

În cuprinsul proiectului de modificare și completare a Legii nr. 139/2010, controlul organizațiilor de gestiune colectivă este reglementat la art. 51¹⁰ *Controlul funcționării organizațiilor de gestiune colectivă*.

Alin. (2), (3), (5) și (6) cuprind câteva elemente ale procedurii de control privind activitatea organizațiilor de gestiune colectivă, elemente care nu ar trebui să se regăsească în cuprinsul unui act normativ de genul Legii nr. 139/2010 (lege specială), ci în cuprinsul unei hotărâri de guvern, similară Hotărârii de Guvern nr. 184/2015 sau Hotărârii de Guvern nr. 987/2017.

Ținând seama de acest aspect, precum și având în vedere recomandările cu privire la avizarea organizațiilor de gestiune colectivă și desemnarea colectorilor, se impun următoarele măsuri:

- **Procedurarea activității de control (de sine stătător) desfășurată de experții AGEPI și analiza posibilității ca această activitate să fie certificată în Sistemul de Management al Calității.** Conform informațiilor existente pe site-ul propriu²⁶, AGEPI este *prima instituție publică din Republica Moldova certificată în noua versiune a standardului ISO 9001:2015*.

În anul 2019, AGEPI a primit certificatele care confirmă recertificarea Sistemului de Management al Calității implementat în cadrul instituției în conformitate cu standardul ISO 9001:2015. Primul certificat ISO 9001:2008 pentru AGEPI, însoțit și de Certificatul Internațional IQNet, a fost eliberat încă în anul 2013, iar în 2017 în cadrul auditului extern de supraveghere a gradului de implementare a cerințelor Sistemului de Management al Calității, a avut loc și auditul de tranziție la standardul ISO 9001:2015. Cele două certificate au fost emise pentru *Servicii de acordare a protecției juridice a obiectelor de proprietate intelectuală*.

La nivelul AGEPI există o Procedură de proces privind prestarea serviciilor în domeniul drept de autor și drepturi conexe, în cuprinsul căreia sunt reglementate succint

²⁶ <http://agepi.gov.md/ro/news/agepi-fost-recertificat%C4%83-%C3%AEn-conformitate-cu-standardul-iso-90012015>

activitățile de monitorizare, supraveghere și control a activității organismelor de gestiune colectivă.

Noua hotărâre de guvern, precum și noua procedură de sistem ar înlocui Instrucțiunile aprobate prin Ordinul Directorului general AGEPI nr. 169/2016, modificat prin Ordinele Directorului general AGEPI nr. 204/2017, 77/2018 și 71/2020;

- Modificarea și completarea **Legii nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală**, în sensul eliminării primei teze de la articolul 7 alineatul (2) lit t) “efectuează controlul funcționării asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova”. Astfel, atribuția AGEPI este aceea de a controla **funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe din Republica Moldova.**

În raport de solicitarea organismului de gestiune colectivă ANPFI cu privire la analizarea legislației în vigoare în Republica Moldova, mai exact a modului în care pot fi aplicate de către AGEPI dispozițiile **Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător**, menționez următoarele:

Legea 131/2012 se aplică numai:

- a) Persoanelor supuse controlului, respectiv **persoanele fizice și/sau juridice care practică activitate de întreprinzător și este pasibilă controlului. O subdiviziune a persoanei poate fi considerată persoană separată în cazul în care este identificată în calitate de obiect deplin al controlului într-un domeniu de control și este situată în locație separată de sediul persoanei juridice din care face parte** (art. 2);
- b) Organelor de control care au dreptul să inițieze acest control de stat, respectiv **doar autorităților/ instituțiilor publice stabilite în anexa la prezenta lege, în limitele corespunzătoare** (art. 4 alin. (2¹)).

În condițiile în care organismele de gestiune colectivă sunt asociații obștești, ce funcționează conform Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale și Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, apreciez că acest act normativ nu este aplicabil controlului organismelor de gestiune colectivă.

Raportat la sancțiunile care pot fi aplicate în cazul nerespectării dispozițiilor legale cu privire la organizarea și funcționarea organizațiilor de gestiune colectivă, Directiva 2014/26/UE “*nu prevede tipuri specifice de sancțiuni sau măsuri, atât timp cât acestea sunt eficace, proporționale și disuasive. Respectivetele sancțiuni sau măsuri pot include ordine de concediere a directorilor care au acționat neglijent, inspecții la sediul unui organism de gestiune colectivă sau, în cazul în care a fost emisă o autorizație de funcționare pentru un organism, retragerea autorizației*”. (Considerentul 50).

În raport de recomandările privind avizarea organizațiilor de gestiune colectivă și desemnarea colectorilor, **se impune revizuirea art. 51¹¹. Încălcarea de către organizația de gestiune colectivă a prevederilor prezentei legi.** Astfel, în afară de *substituirea de către Adunarea Generală a organizației de gestiune colectivă, a directorului general și a membrilor consiliului de administrare*, Comisia de avizare poate dispune, în funcție de prevederile legale care au fost încălcate și de gravitatea faptelor, măsuri precum:

- retragerea calității de colector desemnat;

- suspendarea activității pentru o perioadă cuprinsă între 6 luni și 1 an;
- retragerea avizului de funcționare.

Măsurile dispuse de Comisia de avizare trebuie să fie clare, precise și cu indicarea temeiului legal și nu exclud atragerea răspunderii contravenționale sau penale.

Menționez faptul că Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de avizare poate fi reglementat în cuprinsul unei hotărâri de guvern, precum Hotărârea de Guvern nr. 184/2015 sau Hotărârea de Guvern nr. 987/2017.

11.5 RECOMANDĂRI PRIVIND PROCEDURA LEGALĂ DE STABILIRE A TARIFELOR, PRIN PARCURGEREA URMĂTOARELOR ETAPE: NEGOCIERE, MEDIERE/ARBITRAJ, INSTANȚĂ DE JUDECATĂ.

Autorii creează opere pe care le aduc la cunoștința publicului, în schimbul unor remunerații, datorate de utilizatorii care folosesc conținut protejat prin drept de autor sau drepturi conexe, în funcție de scopul și obiectul de activitate principal (radio, TV, operatori de cablu) sau secundar (hoteluri, restaurante, magazine).

Oferta legală de conținut protejat prin drept de autor/drepturi conexe trebuie să fie ușor de accesat și la un preț modic, astfel încât numărul utilizatorilor plătitori să crească. Acest fapt implică creșterea nivelului sumelor colectate de organismele de gestiune colectivă, implicit a sumelor datorate autorilor și titularilor de drepturi, dar și a veniturilor organismelor de gestiune colectivă (comisioanele de gestiune).

Prin urmare, relația dintre organismele de gestiune colectivă, mandatate de autorii și titularii de drepturi, și utilizatori este de lungă durată, bazată pe bună credință, respect și oferirea reciprocă a informațiilor necesare. Ca atare, nivelul remunerațiilor nu trebuie să fie derizoriu, dar nici împovărător, pentru a nu conduce la scăderea utilizării conținutului protejat prin drept de autor/conexe sau la încetarea activității unor categorii de utilizatori.

În conformitate cu Rezoluția Parlamentului European din 13 martie 2007 privind Recomandarea Comisiei 2005/737/CE, este necesar

— să ofere utilizatorilor un înalt grad de securitate juridică și să păstreze disponibilitatea repertoriului global prin licențe disponibile de la oricare OGC de pe teritoriul UE și prin platforme tehnologice interoperabile,

— să ia în considerare interesele utilizatorilor și ale pieței și, în special, să se asigure că utilizatorii mici și mijlocii dispun de o protecție juridică adecvată și, în cazul unor litigii, că există mecanisme eficiente și abordabile de soluționare a litigiilor care nu determină cheltuieli juridice nejustificate pentru utilizatori.

În proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 se prevede faptul că remunerațiile datorate de utilizatori sunt stabilite prin Hotărâre de Guvern, după cum urmează:

- *Cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decât tarifele minime ale remunerației de autor, **aprobată de Guvern** sau prevăzute de prezenta lege (art. 48 alin. 16);*
- *Utilizatorii au următoarele obligații: c) să achite organizației de gestiune colectivă, după caz, remunerațiile corespunzătoare pentru utilizarea operelor și/sau a altor obiecte protejate. Achitarea se efectuează în conformitate cu **tarifele aprobate de Guvern** (art. 51⁵ alin. (2).*

-
- (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, **până la data intrării în vigoare a prezentului cod:**

a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acestora;

c) va asigura revizuirea și abrogarea actelor normative departamentale care contravin prezentei legi (Art. III. Dispoziții finale și tranzitorii)

În cuprinsul Notei informative se arată faptul că *au fost revăzute din textul Legii nr. 139/2010 trimiterile la prevederile ce țin de stabilirea tarifelor remunerațiilor de către Guvern și soluționarea litigiilor dintre părțile implicate în gestiunea colectivă a drepturilor de autor și conexe potrivit art. 50, reieșind din faptul că, în rezultatul amendamentelor astfel propuse au fost renumerotate unele elemente structurale. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (17) și (18) din proiect, în cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința condițiilor de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost încredințate în gestiune, oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI, iar metodologiile prin care se stabilește cuantumul remunerației ce urmează a fi achitată de către utilizatori pentru valorificarea operelor și/sau obiectelor drepturilor conexe, precum și alte condiții de licențiere, se aprobă de Guvern.*

După cum am menționat în cuprinsul Recomandărilor privind transpunerea corectă și completă a Directivei 93/83/CEE, în prezent, în Republica Moldova, remunerațiile datorate de utilizatori sunt stabilite prin **Hotărârea de Guvern nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor**, act normativ emis în conformitate cu art. 25 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 293-XIII din 23 noiembrie 1994.

Practica arată că stabilirea nivelului remunerațiilor în cuprinsul unei hotărâri de guvern nu a fost benefică pentru Republica Moldova, nefiind asigurat un tratament egal și nediscriminatoriu diferitelor categorii de utilizatori. S-au înregistrat abuzuri prin impunerea unor tarife care nu sunt actualizate în funcție de necesitățile pieței din Republica Moldova, bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii, fiind prevăzute marje considerabile între plafonul maxim și remunerațiile minime.

Luând în considerare aceste aspecte, se impun următoarele măsuri:

- Stabilirea unei proceduri legale (negociere, mediere sau arbitraj, instanță de judecată) pentru stabilirea remunerațiilor datorate de utilizatori organismelor de gestiune colectivă;
- Reglementarea componenței comisiei de negociere (organismele de gestiune colectivă, pe de o parte, și asociații reprezentative ale utilizatorilor, utilizatori majori la nivel național și/sau utilizatori locali, pe de altă parte);
- Impunerea unor criterii legale pe baza cărora să se negocieze tarifele, cum ar fi:
 - ✓ categoria titularilor de drepturi, tipurile de opere și alte obiecte protejate și domeniul pentru care se poartă negocierea;

-
- ✓ categoria de utilizatori pe care îi reprezintă la negocieri structurile asociative sau ceilalți utilizatori desemnați să negocieze;
 - ✓ repertoriul gestionat de organismul de gestiune colectivă, pentru membrii proprii, precum și pentru membrii altor organisme străine similare, în baza contractelor de reciprocitate;
 - ✓ proporția utilizării repertoriului gestionat de un organism de gestiune colectivă;
 - ✓ proporția utilizărilor pentru care utilizatorul a îndeplinit obligațiile de plată prin contracte directe cu titularii de drepturi;
 - ✓ veniturile obținute de utilizatori din activitatea care utilizează repertoriul pentru a cărui utilizare se negociază metodologiile;
 - ✓ practica europeană privind rezultatele negocierilor dintre utilizatori și organismele de gestiune colectivă.
- Enumerarea elementelor obligatorii pe care trebuie să le cuprindă metodologiile (termene de plată, remunerația datorată, exprimată fie procentual, fie forfetar, baza de calcul, comunicarea informațiilor privind utilizarea operelor/interpretărilor/fonogramelor, penalități de întârziere, reduceri pentru utilizatorii plătitori);
 - Posibilitatea ca AGEPI să dea un aviz de specialitate privind proiectul metodologiei ce urmează să fie supus negocierii. Tarifele propuse nu trebuie să facă obiectul avizului de specialitate. Prin această procedură de avizare se verifică dacă:
 - ✓ prevederile proiectului de metodologie respectă dispozițiile legale;
 - ✓ acordarea licențelor nu este condiționată de acceptarea de către utilizatori a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu dispozițiile legale, nu au legătură cu obiectul licențelor;
 - ✓ nu se impun utilizatorilor remunerații inechitabile sau orice alte condiții inechitabile de acordare a licențelor neexclusive.
 - Tarifele stabilite conform acestei proceduri legale sunt opozabile tuturor utilizatorilor din domeniul pentru care s-a negociat, fiind stabilite tarife individualizate pentru categorii de utilizatori (spre exemplu, unitățile de cazare clasificate în funcție de numărul de stele și de localitatea în care se află - oraș, stațiune turistică, comună/sat; unitățile de alimentație publică în funcție de suprafața și localitatea în care se află);
 - Publicarea metodologiilor în Monitorul Oficial;
 - Posibilitatea indexării remunerațiilor forfetare pe baza indicelui de inflație, stabilit la nivel național;
 - Stabilirea unei perioade minime de valabilitate a metodologiilor (spre exemplificare, o nouă cerere de inițiere a procedurilor de negociere a metodologiilor poate fi formulată numai după 3 ani de la data publicării acestora în formă definitivă în Monitorul Oficial).

Prin eliminarea prevederilor care propun stabilirea remunerațiilor prin hotărâre de guvern, se va asigura transpunerea prevederilor art. 34 alin. (1) și art. 35 din Directiva 2014/26/UE²⁷.

²⁷ Articolul 35 (1) Statele membre se asigură că litigiile dintre organismele de gestiune colectivă și utilizatori privind în special condițiile de acordare a licențelor existente și propuse sau o încălcare a contractelor pot fi sesizate în instanță sau, dacă este cazul, pot fi supuse unui alt organism de soluționare a litigiilor independent și imparțial, în cazul în care organismul respectiv dispune de expertiză în dreptul proprietății intelectuale.

Directiva 2014/26/UE "nu prevede un mod specific în care ar trebui organizată soluționarea alternativă a litigiilor, nici nu stabilește care organism ar trebui să o efectueze, cu condiția ca independența, imparțialitatea și eficiența sa să fie garantată". Pot fi avute în vedere "organisme competente în dreptul proprietății intelectuale sau instanțele judecătorești, potrivite pentru soluționarea litigiilor comerciale între organismele de gestiune colectivă și utilizatori privind condițiile de acordare a licențelor existente sau propuse ori privind încălcări ale contractelor" (Considerentul 49).

În Republica Moldova, soluționarea alternativă a litigiilor este reglementată, la nivel general, conform **Legii cu privire la arbitraj nr. 23/2008** și **Legii cu privire la mediere nr. 137/2015**. În domeniul proprietății intelectuale sunt aplicabile dispozițiile **Hotărârii de Guvern nr. 184/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de mediere în domeniul proprietății intelectuale și procedura de mediere**, precum și cele ale **Hotărârii de Guvern nr. 987/2017 privind organizarea și funcționarea Arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală**, tarifele de arbitraj fiind stabilite conform **Hotărârii Guvernului nr.774/1997**.

În cuprinsul **Legii nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală** sunt reglementate atât medierea (Articolul 27. Comisia de mediere în domeniul proprietății intelectuale și competența acesteia și Articolul 28. Mediatorul din cadrul Comisiei de mediere), cât și arbitrajul (Articolul 29. Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale și competența acestuia).

Deși există un cadru normativ bine reglementat, practica arată faptul că în domeniul gestiunii colective nu s-a apelat la soluționarea alternativă a litigiilor, încrederea utilizatorilor fiind scăzută în ceea ce privește aplicarea art. 51⁵ alin (1) lit. d) din proiectul de modificare și completarea a Legii nr. 139/2010. Acest articol prevede faptul că utilizatorii au dreptul să apeleze la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI, în cazul în care nu pot conveni cu organizația de gestiune colectivă asupra condițiilor de negociere. ARAX IMPEX arată că redactarea art. 48 alin. (14)-(16) doar lasă impresia că această remunerație poate fi negociată.

În temeiul acquis-ului European, procedura de soluționare alternativă a litigiilor este expres reglementată în:

- Art. 11 din Directiva 93/83/CEE – Mediatorii;
- Art. 34 din Directiva 2014/26/UE - Proceduri de soluționare alternativă a litigiilor;
- Art. 35 din Directiva 2014/26/UE - Soluționarea litigiilor;
- Art. 6 din Directiva (UE) 2019/789 – Medierea;
- Art. 17 alin. (9) din Directiva (UE) 2019/790 - Utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut;
- Art. 21 din Directiva (UE) 2019/790 - Procedura de soluționare alternativă a litigiilor.

Atrag atenția asupra faptului că dispozițiile privind obligația de transparență, mecanismele de ajustare a contractelor și procedurile de soluționare alternativă a litigiilor prevăzute Directiva

(2) Articolul 33, articolul 34 și alineatul (1) de la prezentul articol nu aduc atingere dreptului părților de a-și invoca și apăra drepturile prin introducerea unei acțiuni în instanță.

(UE) 2019/790 au caracter obligatoriu, iar părțile nu ar trebui să aibă posibilitatea de a deroga de la acestea, fie în contracte între autori, artiști interpreți sau executanți și partenerii lor contractuali fie în acordurile dintre acești parteneri și părți terțe, cum ar fi acordurile de nedivulgare. (Considerent 81)

Republica Moldova este parte a **Convenției pentru instituirea Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale**, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 110/2013 a fost aprobat **Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul RM și OMPI privind cooperarea în domeniul proprietății intelectuale**.

În aceste condiții, supun atenției posibilitatea încheierii unui Memorandum de Înțelegere (MoU) privind procedura de soluționare alternativă a litigiilor, încheiat între OMPI și AGEPI.

Înființat în 1994 la Geneva, Elveția, **Centrul de Arbitraj și Mediere este un organism independent, non-profit și imparțial care face parte din OMPI. În prezent, Centrul este recunoscut ca principalul furnizor de servicii de soluționare a litigiilor privind înregistrarea și utilizarea abuzivă a numelor de domenii Internet.**

Conform datelor existente pe site-ul OMPI, în perioada 2010 – 2019²⁸, cazurile suspuse procedurilor de mediere și arbitraj au vizat:

- **13% - drept de autor** (organisme de radiodifuziune și televiziune, gestiune colectivă, divertisment, formate TV, film și media, încălcări drept de autor);
- **20% - litigii comerciale** (drepturi sportive, marketing, distribuție);
- **20% - mărci comerciale** (acorduri de coexistență, dispute, încălcarea dreptului la marcă, licențe, opoziții, revocări);
- **25% - ICT** (telecomunicații, dezvoltare IT, outsourcing, licențiere software);
- **30% - brevete** (încălcarea dreptului de brevet, acorduri de cercetare și dezvoltare, titularitate, plata remunerațiilor).

Informații detaliate privind serviciile oferite de Centrul de Arbitraj și Mediere OMPI pot fi consultate în broșurile *WIPO Guide on Alternative Dispute Resolution Options for Intellectual Property Offices and Courts (2018)*²⁹ și *WIPO Mediation, Arbitration, Expedited Arbitration and Expert Determination Rules and Clauses (2016)*³⁰.

La nivelul Uniunii Europene, OMPI a încheiat MOU cu Ministerul Culturii din Lituania, Oficiul de brevete al Republicii Polonia, Oficiul pentru Brevete și Mărci din Spania și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor. În ceea ce privește procedura, costurile și lista mediatorilor, pot fi găsite informații pe site-ul ORDA³¹.

Dintre avantajele oferite prin semnarea MOU menționez confidențialitatea (procedura nu este publică), imparțialitatea, aria de aplicare extinsă, autonomie sporită (spre deosebire de litigiile deduse instanțelor de judecată, părțile pot alege cei mai potriviți factori de decizie pentru litigiul lor, precum și legea aplicabilă, locul și limba procedurii. Procedura este rapidă, deoarece părțile sunt libere să elaboreze cele mai eficiente proceduri pentru disputa lor, în condiții de eficiență financiară).

²⁸ <https://www.wipo.int/amc/en/center/caseload.html>

²⁹ https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_guide_adr.pdf

³⁰ <https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3399>

³¹ <https://orda.ro/wp-content/uploads/2020/07/WIPO-ORDA-Arbitration-Center.pdf>

12 DIRECTIVA (UE) NR. 2017/1.564 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI DIN 13 SEPTEMBRIE 2017 PRIVIND ANUMITE UTILIZĂRI PERMISE ALE ANUMITOR OPERE ȘI ALE ALTOR OBIECTE ALE PROTECȚIEI PRIN DREPT DE AUTOR ȘI DREPTURI CONEXE ÎN BENEFICIUL PERSOANELOR NEVĂZĂTOARE, CU DEFICIENȚE DE VEDERE SAU CU DIFICULTĂȚI DE CITIRE A MATERIALELOR IMPRIMATE ȘI DE MODIFICARE A DIRECTIVEI 2001/29/CE PRIVIND ARMONIZAREA ANUMITOR ASPECTE ALE DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE ÎN SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Tratatul OMPI de la Marrakesh pentru facilitarea accesului la operele publicate ale persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate a fost adoptat în cadrul Conferinței Diplomatice de la Marrakesh (iunie 2013) și a intrat în vigoare la 30 septembrie 2016.

La data de 30 aprilie 2014, Uniunea Europeană a semnat Tratatul de la Marrakesh, însă procesul de ratificare a fost întârziat datorită soluționării aspectelor juridice privind competența exclusivă sau partajată a UE și a SM.

Comisia a solicitat avizul Curții Europene de Justiție în august 2015. Prin Avizul 2 din 14.02.2017, Curtea a confirmat competența exclusivă a Uniunii Europene, clarificând și faptul că Tratatul de la Marrakesh nu se încadrează în sfera de aplicare a politicii comerciale comune.

La 13 septembrie 2017, au fost adoptate **Regulamentul (UE) 2017/1563 al Parlamentului European și al Consiliului privind schimbul transfrontalier între Uniune și țările terțe de exemplare în format accesibil ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională.**

Prin Decizia nr. 254/2018, Consiliul Uniunii Europene a autorizat ratificarea, stabilind că depunerea instrumentului de ratificare de către Uniunea Europeană ar trebui să aibă loc cu trei luni înainte de data până la care statele membre urmează să transpună Directiva (UE) 2017/1564 și de la care Regulamentul (UE) 2017/1563 devine aplicabil³².

Ratificarea Tratatului de către Uniunea Europeană a avut loc în luna septembrie 2018, cu prilejul Adunărilor Generale ale OMPI. Această dată a fost aleasă pentru a se asigura alinierea cu data până la care SM UE trebuiau să transpună Directiva (UE) 2017/1564 (11 octombrie 2018) și cu data de la care se aplică Regulamentul (UE) 2017/1563 (12 octombrie 2018).

În **Nota informativă la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative** se specifică faptul că Tratatul a fost *ratificat de către Republica Moldova prin Legea nr. 240/2017, (...) prin urmare, propunerea de modificare a art. 28 lit. h) din Lege presupune ajustarea acestuia prevederilor Tratatului.*

³² În temeiul articolului 19 litera (b) din Tratatul de la Marrakesh, în cazul Uniunii, data efectivă la care devine parte la Tratatul de la Marrakesh este de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare sau de aderare la directorul general al OMPI.

Soluția legislativă aleasă a fost inserarea următorului text

h) *utilizarea operelor, inclusiv prin reproducere, distribuire și punere la dispoziție, în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale sau cu o dizabilitate de percepție sau de citire ori care nu sunt în măsură, din cauza unei dizabilități fizice, să țină în mână sau să manipuleze o carte sau să își concentreze privirea, având legătură directă cu deficiența respectivă și fiind de natură necomercială, în măsura justificată de o astfel de utilizare, pentru a facilita disponibilitatea operelor sub formă de exemplare în format accesibil pentru aceste persoane.*

12.1 RECOMANDĂRI

Textul propus nu asigură reglementarea în mod corespunzător, astfel încât sunt necesare următoarele măsuri:

12.1.1 TRANSPUNEREA ART. 2 - DEFINIȚII („operă sau alt obiect al protecției”, „persoană beneficiară”, „exemplar în format accesibil”, „entitate autorizată”) Art. 3 - Utilizări premise (Excepția), Art.5 - Obligațiile entităților autorizate, Art.7 - Protecția datelor cu caracter personal;

12.1.2 Schimbul de copii în format accesibil între Uniunea Europeană și țările terțe care au ratificat Tratatul de la Marrakech este reglementat de Regulamentul (UE) 2017/1563 Articolul 3 - Exportul copiilor în format accesibil către țări terțe și Articolul 4 - Importul de accesibil copii în format din țări terțe). Deci nu se impune transpunerea articolelor 4 și 6, deoarece importul și exportul se derulează în conformitate cu legislația națională adoptată în temeiul Tratatului de la Marrakech;

12.1.3 Preluarea textului modificat al articolului 5 alineatul (3) din Directiva 2001/29/CE, litera (b) se înlocuiește cu următorul text: „(b) utilizări, în folosul persoanelor cu handicap, având legătură directă cu acel handicap, de natură necomercială, în măsura impusă de handicapul specific, fără a aduce atingere obligațiilor care le revin statelor membre în temeiul Directivei (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului. Menționez faptul că transpunerea excepției prevăzute la art. 3 din Directiva (UE) nr. 2017/1.564 nu înlătură transpunerea excepției de la art. 5 alin. (3) lit. b) din Directiva 2001/29/CE. Cele două excepții vizează situații diferite, astfel încât coexistența acestora în cuprinsul legii este necesară;

12.1.4 IDENTIFICAREA ASOCIAȚIILOR DE NEVĂZĂTORI DIN REPUBLICA MOLDOVA, ÎN VEDEREA ÎNREGISTRĂRII ACESTORA ÎN CONSORȚIUL ABC AL OMPI³³;

12.1.5 COMPLETAREA NOTEI INFORMATIVE CU DATE STATISTICE PRIVIND NUMĂRUL PERSOANELOR NEVĂZĂTOARE, CU DEFICIENȚE DE VEDERE SAU CU DIFICULTĂȚI DE CITIRE A MATERIALELOR IMPRIMATE.

³³ Accessible Books Consortium (ABC) este un parteneriat public-privat condus de Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI). Include organizații care reprezintă persoane cu dizabilități de vedere, cum ar fi Uniunea Mondială a Orbilor (WBU); biblioteci pentru nevăzători; organismele de standardizare și organizațiile care reprezintă autori, editori și organizații de gestiune colectivă.

13 OBSERVAȚII DE TEHNICĂ LEGISLATIVĂ

Proiectul de modificare și completare a Legii nr. 139/2010 trebuie redactat astfel încât textul să fie sistematizat, rearanjat și corelat, în conformitate cu normele de tehnică legislativă. Spre exemplificare, se impun:

- Fragmentarea articolelor prea lungi, care reglementează noțiuni distincte (spre exemplificare, art. 48, care transpune art. 5 din Directiva 2014/26/UE, dar reglementează și gestiunea colectivă obligatorie, gestiunea colectivă extinsă și gestiunea colectivă facultativă);
- Gruparea definițiilor tuturor termenilor și expresiilor în cuprinsul unui singur articol.

14 CONCLUZII FINALE

Ținând seama de faptul că prezentul raport conține recomandări ample, atât în ceea ce privește propunerile de modificare și completare din proiectul legislativ, cât și la prevederile Legii nr. 139/2010 per ansamblu, apreciez că se impune redactarea unui nou proiect de lege, în cuprinsul căruia să se asigure corelarea întregului text.

Practica arată că modificările și completările succesive generează dificultăți considerabile în aplicare.

Noul proiect legislativ trebuie să aibă o structură omogenă, care înlesnește cunoașterea și aplicarea normelor legale atât de către grupurile țintă vizate, cât și de către simplii cetățeni, cunoscut fiind faptul că domeniul este de un deosebit interes

15 ANEXA LA CAPITOLUL 11 - DIRECTIVA 2014/26/UE

15.1 LISTA³⁴ AUTORITĂȚILOR COMPETENTE

În temeiul articolului 36 alineatul (3) din Directiva 2014/26 / UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestionarea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și licențierea multiteritorială a drepturilor la operele muzicale pentru utilizare online pe piața internă

Stat Membru	Autoritatea competentă
Austria	Supervisory Authority for Collective Management Organisations (Aufsichtsbehörde für Verwertungsgesellschaften)
Belgium	Service de contrôle des sociétés de gestion du droit d'auteur et des droits voisins (SPF Economie)
Cyprus	Copyright and Related Rights Authority
Czech Republic	Ministry of Culture
Germany	Deutsches Patent- und Markenamt (German Patent and Trademark Office)
Denmark	Ministry of Culture
Estonia	Ministry of Justice
Greece	Hellenic Copyright Organisation
Spain	Deputy General Directorate for Intellectual Property (Ministry of Education, Culture and Sports)
Finland	Patent and Registration Office
Croatia	State Intellectual Property Office
Hungary	Hungarian Intellectual Property Office (Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala)
Ireland	Controller of Patents, Trademarks and Industrial Designs
Italy	AGCOM
Lithuania	Ministry of Culture
Latvia	Ministry of Culture
Malta	Copyright Board
Netherlands	College van Toezicht Auteurs – en naburige rechten (CvTA)
Poland	Ministry of Culture (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Departament Własności Intelektualnej i Mediów)
Romania	Romanian Copyright Office (ORDA)
Sweden	Swedish Patent and Registration Office (Patent- och registreringsverket)
Slovenia	Slovenian Intellectual Property Office (Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino)
Slovakia	Ministry of Culture

³⁴ Ultima actualizare 31 ianuarie 2020

15.2 LISTA³⁵ ORGANIZAȚIILOR DE GESTIONARE COLECTIVĂ

în temeiul articolului 39 din Directiva 2014/26 / UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestionarea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și a acordării de licențe multiteritoriale a drepturilor asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă

Stat Membru	Organizații de management colectiv
Austria	1. AUSTRO-MECHANA Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft m.b.H2. Bildrecht GmbH Gesellschaft zur Wahrnehmung visueller Rechte3. Literar - Mechana Wahrnehmungsgesellschaft für Urheberrechte, Gesellschaft m.b.H4. LSG - Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten Gesellschaft m.b.H5. Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger (A.K.M.) registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung6. VAM Verwertungsgesellschaft für audiovisuelle Medien GmbH7. VDFS - Verwertungsgesellschaft der Filmschaffenden registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung8. Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH
Belgium	1. AGICOA Europe Brussels2. Auteursbureau ALMO3. ASSUCOPIE4. AUVIBEL5. BAVP6. COPIEBEL7. COPIEPRESSE8. deAUTEURS9. GÜFA10. IMAGIA11. LIBRIUS12. LICENSE2PUBLISH13. PLAYRIGHT14. PROCIBEL15. REPRO PP16. REPROBEL17. REPROPRESS18. SABAM19. SACD20. SAJ-JAM21. SCAM22. SEMU23. SIMIM24. SOFAM25. TONEELFONDS J. JANSSENS26. VEWA

³⁵ Ultima actualizare 31 ianuarie 2020

Stat Membru	Organizații de management colectiv
Czech Republic	1. DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, o.s. (www.dilia.cz) 2. OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (www.osa.cz) 3. INTERGRAM – Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, o.s. (www.intergram.cz) 4. OOA-S, Ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, o.s. (www.oas.cz) 5. GESTOR – ochranný svaz autorský (www.gestor.cz) 6. OAZA, Ochranná asociace zvukařů - autorů, o.s. (www.oaza.eu)
Germany	1. AGICOA – Urheberrechtsschutz GmbH 2. GEMA – Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte 3. GÜFA – Gesellschaft zur Übernahme und Wahrnehmung von Filmaufführungsrechten mbH 4. GVL – Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten 5. GWFF – Gesellschaft zur Wahrnehmung von Film- und Fernsehrechten mbH 6. GWVR – Gesellschaft zur Wahrnehmung von Veranstalterrechten mbH – 7. VG TWF – Treuhandgesellschaft Werbefilm mbH 8. VFF – Verwertungsgesellschaft der Film- und Fernsehproduzenten – 9. VG Bild-Kunst – Verwertungsgesellschaft Bild-Kunst 10. VGF – Verwertungsgesellschaft für Nutzungsrechte an Filmwerken mbH – 11. VG Media – Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH 12. VG Musikedition – Verwertungsgesellschaft Musikedition 13. VG Wort – Verwertungsgesellschaft Wort
Denmark	1. CAB 2. COPYDAN TEKST & NODE (COPYDAN WRITING) 3. COPYDAN BILLEDER (COPYDAN VISUAL) 4. COPYDAN VERDENS TV 5. COPYDAN ARKIV 6. COPYDAN AVU-MEDIER 7. COPYDAN KULTURPLUS 8. FILMEX 9. FILMKOPI 10. FILMRET 11. FORFATTERNES FORVALTNINGSSKAB 12. GRAMEX 13. KODA 14. Musikproducenterne Forvaltningsorganisation (MPO) 15. NORDIC COPYRIGHT BUREAU (NCB) 16. PERFORMEX 14. IRIDANOS 15. PROMEDIA 16. TILEOPTIKA Dikaiomata SA 17. GEA
Greece	1. ATHINA 2. AUTODIAXEIRISI 3. THESPIS

Stat Membru	Organizații de management colectiv
	4. ISOCRATIS 5. O.S.D.E.E.T.E 6. O.S.D.E.L. 7. PHOEBUS 8. APOLLON 9. DIAS 10. DIONYSOS 11. ERATO 12. HERMIAS 13. GRAMMO
Spain	1. Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) 2. Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) 3. Visual, Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP) 4. Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) 5. Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) 6. Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE) 7. Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI) 8. Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA)
Finland	1. Kopiosto 2. Teosto 3. Gramex 4. Tuotos 5. Kuvasto 6. Sanasto 7. Filmex
Croatia	1. HDS ZAMP (Hrvatsko društvo skladatelja/ Croatian Composers' Society) 2. HUZIP (Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava/ Croatian Performers' Rights Collecting Society), 3. ZAPRAF (Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava/ Association for the Protection, Collection and Distribution of Phonogram Producers' Rights) 4. DHFR (Društvo hrvatskih filmskih redatelja/ Croatian Film Directors Guild) 5. ZANA (Udruga za zaštitu prava nakladnika/ Association for Protection of Publishers' Rights) 6. DHK (Društvo hrvatskih književnika/ Society of Croatian Writers) 7. DZNAP (Društvo za zaštitu novinarskih autorskih prava/Society for the Protection of Journalists' Rights) 8. ARS CROATICA (Hrvatska udruga za zaštitu prava likovnih umjetnika/Croatian Society for Protection of Visual Artists)
Hungary	1. ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület 2. Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület 3. FILMJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete 4. HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület 5. Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület 6. Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület 7. Magyar Reprográfiai Szövetség 8. Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete 9. Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai Egyesülete

Stat Membru	Organizații de management colectiv
Ireland	1. GFD Communications Limited 2. The Irish Copyright Licensing Agency Ltd 3. Irish Music Rights Organisation 4. Irish Visual Artists Rights Organisation 5. Mechanical Copyright Protection Society (Irl) Ltd 6. Motion Picture Licensing Co. Int. Ltd 7. Newspaper Licensing Irl Ltd 8. Phonographic Performance (Irl) Ltd 9. Recorded Artists Actors Performers Limited 10. The Screen Directors Collecting Society of Ireland
Lithuania	1. Asociacija LATGA 2. Lietuvos gretutinių teisių asociacija AGATA [Lithuanian association of related rights] 3. Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija AVAKA [Association for the rights of authors and producers of audiovisual works] 4. AGICOA Europe (Baltic), association 5. Muzikos kūrinių autorių teisių asociacija NATA [Association for the rights of creators of musical works] 6. Gretutinių teisių asociacija GRETA [Association of related rights]
Latvia	1. Copyright and Communication Consulting Agency/Latvian Authors Association (AKKA/LAA) 2. Latvian Performers and Producers Association (LaIPA) 3. Latvian Union of Professional Actors (LaPAA) 4. Latvian Film Producers Association (LKPA) 5. LATREPRO 6. Atbalss
Netherlands	1. Vereniging Het Bureau voor Muziekauteursrecht (Buma) 2. The International Publishers Right Organization (IPRO) 3. Stichting Collectieve Gelden Omroepen (SCGO) 4. Stichting Leenrecht 5. Stichting Literaire Rechten Auteurs (Lira) 6. Stichting Naburige Rechtenorganisatie voor Musici en Acteurs (Norma) 7. Stichting Pictoright 8. Stichting Platform Multimediaproductenten (PM) 9. Stichting Publicatie – en Reproductierechten Organisatie (PRO) 10. Stichting Reprorecht 11. Stichting tot Exploitatie van Kabeltelevisierechten op Audiovisueel Materiaal (SEKAM) 12. Stichting SEKAM VIDEO 13. Stichting ter Exploitatie van Naburige rechten (SENA) 14. Stichting Thuiskopievergoeding Audio Producenten (STAP) 15. Stichting Onafhankelijke Producenten Nederland (StOPnl) 16. Stichting Exploitatie Mechanische Reproductierechten der Auteurs (STEMRA) 17. Stichting de Thuiskopie 18. Vereniging voor regisseurs van filmwerken (VEVAM) 19. Stichting Verdeling Videoproducten (SVVP) 20. Stichting VIDEMA together with Stichting Groepstelevisie (STG) and Stichting Gesloten Netwerken (SGN) 21. Güfa Nederland (a subsidiary of Güfa GmbH in Germany)

Stat Membru	Organizații de management colectiv
	22. FEMU (Federatie Muziek Auteurs en Uitgevers)
Romania	1. AOTO – the Orthodox Theological Works Association 2. COPYRO 3. OPERA SCRISĂ.RO 4. PERGAM – the Society of Romanian Authors and Publishers of Scientific Works 5. UCMR-ADA- the Association for Copyright of Composers 6. ARDAA – the Romanian Association for Audiovisual Copyright 7. DACIN-SARA – the Society of Romanian Audiovisual authors 8. VISARTA – the Society for Collective Management of Copyright in the field of visual arts 9. ADPFR – the Association for the Rights of Phonogram Producers 10. UPFR – the Union of Phonogram Producers 11. UPVR – the Union of Videograms Producers 12. ARAIEX 13. CREDIDAM 14. UNART 15. UPFAR-ARGOA 16. SOPFIA – the Society for Film and Audiovisual Producers
Slovenia	1. ZDRUŽENJE AVTORJEV IN NOSILCEV MALIH IN DRUGIH AVTORSKIH PRAVIC SLOVENIJE ("ZAMP - ZDRUŽENJE AVTORJEV SLOVENIJE") 2. ZDRUŽENJE SAZAS 3. ZAVOD ZA UVELJAVLJANJE PRAVIC IZVAJALCEV IN PROIZVAJALCEV FONOGRAMOV SLOVENIJE ("IPF") 4. SAZOR - Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ k.o. ("SAZOR GIZ k.o.") 5. Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o. ("AIPA, k.o.")
Slovakia	1. Slovak Performing and Mechanical Rights Society (SOZA) 2. Slovak Producers Association (SAPA) 3. LITA (Society of authors) 4. SLOVGRAM (joint collecting society for performers and audio & video producers) 5. Protective Association of Performers in Slovakia (OZI)

